

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ในกฎหมายลิขสิทธิ์ต่างประเทศ

ประวัติความเป็นมาและวัตถุประสงค์

ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (exclusive right) ของผู้สร้างสรรค์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ในอันที่จะจำหน่ายใช้สอยหรือแสวงหาประโยชน์ตอบแทนใด ๆ จากงานสร้างสรรค์หรืองานอันมีลิขสิทธิ์ของตนได้ ซึ่งเป็นสิทธิในทางเศรษฐกิจ (economic right) เจ้าของลิขสิทธิ์มีอำนาจตัดสินใจกระทำกราดใด ๆ ต่องานของตนภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดและมีอำนาจก็คักันมิให้บุคคลอื่นแสวงหาผลประโยชน์จากงานลิขสิทธิ์ของตน สิ่งเหล่านี้เป็นการประกันว่า งานอันมีลิขสิทธิ์ซึ่งบุคคลอื่นนำไปแสวงประโยชน์นั้น จะต้องสอดคล้องกับความต้องการและให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ เช่น การที่เจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาตให้บุคคลอื่นใช้งาน เจ้าของลิขสิทธิ์อาจกำหนดให้ผู้ขอใช้จะต้องจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าลิขสิทธิ์ (royalty) แก่เจ้าของลิขสิทธิ์โดยการให้อนุญาตดังกล่าวอาจกระทำในรูปแบบของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิหรือสัญญาอนุญาตโดยสมัครใจ (voluntary agreement) ตามหลักทั่วไปในเรื่องสัญญา กรณีเช่นนี้ เจ้าของลิขสิทธิ์อยู่ในฐานะที่ได้เปรียบกว่าและมีอำนาจในการต่อรองสูงกว่าผู้ขออนุญาต โดยมักจะกำหนดเงื่อนไขตามอำเภอใจ เช่น กำหนดค่าลิขสิทธิ์เป็นจำนวนสูงเกินสมควร ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม

เนื่องจากมีงานสร้างสรรค์หรืองานอันมีลิขสิทธิ์บางประเภทที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคมหรือสาธารณชนโดยทั่วไป บ่อยครั้งที่ผู้ประสงค์จะใช้งานต้องการหลีกเลี่ยงไม่จ่ายค่าลิขสิทธิ์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ เช่น เกรงว่าเจ้าของลิขสิทธิ์อาจจะกำหนดค่าลิขสิทธิ์สูงเกินไป ผลการที่ผู้ใช้ควรจะได้รับจะลดลงหากต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ เป็นต้น จึงมีงานดังกล่าวมาใช้ประโยชน์หรือแสวงหากำไรโดยไม่ขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ย่อมถือเป็นการกระทำละเมิดต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ เช่น นางานดนตรีกรรมไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดของเจ้าของลิขสิทธิ์ มาใช้ประกอบเพลงไตเติ้ลในการโฆษณาขายสินค้าของตน เพื่อให้สินค้ามีคุณค่าน่าซื้อซึ่งนับเป็นการแสวงหากำไร

อย่างหนึ่ง การละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าว เจ้าของลิขสิทธิ์อาจฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ซื้อหรือไม่ฟ้อง เพราะไม่ทราบเนื่องจากไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง

ดังนั้น ประเทศส่วนใหญ่จึงกำหนดให้งานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม หรือสาธารณชนโดยทั่วไป มีความถี่ในการใช้ค่อนข้างสูง ให้เป็นงานที่เป็น "การอนุญาตเชิงบังคับ" ไว้ในกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งนับว่าเป็นรูปแบบพิเศษของการอนุญาต คือเป็นการบังคับเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ต้องอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้งานของตน แม้เจ้าของลิขสิทธิ์จะไม่เต็มใจหรือไม่สมัครใจที่จะอนุญาตก็ตาม บุคคลอื่นสามารถใช้งานดังกล่าวได้โดยไม่ถือว่าเป็นการละเมิด หากปฏิบัติตามเงื่อนไขของการอนุญาตเชิงบังคับ คือจ่ายค่าใช้สิทธิให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ เพื่อตอบแทนการที่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้ทุ่มเทสติปัญญาสร้างสรรค์ผลงานอันมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม เป็นการให้กำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานอันมีค่าให้แก่สังคมต่อไป

สำหรับจำนวนค่าใช้สิทธินั้น เนื่องจากกฎหมายกำหนดว่าการอนุญาตเชิงบังคับขึ้นอยู่กับ การร้องขอต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน (prior application) เพื่อขออนุญาตใช้งานอย่างเป็นทางการหรืออย่างน้อยที่สุด ผู้ขอใช้ต้องแจ้งความประสงค์ที่จะใช้งานต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน การกำหนดเช่นนี้เพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าของลิขสิทธิ์กับผู้ใช้งานสามารถทำการเจรจาตกลงในเรื่องจำนวนค่าใช้สิทธิกันเอง แต่หากตกลงกันไม่ได้ ก็จะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐคือคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ ทำการกำหนดอัตราค่าใช้สิทธิด้วยความยุติธรรมโดยพิจารณาจากสภาพของ การใช้ประโยชน์ สภาพของตลาด ผลประโยชน์และผลกำไรที่ผู้ใช้จะได้รับจากการใช้งานดังกล่าว

1. ประวัติความเป็นมา

คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ (Copyright Royalty Tribunal) ก่อตั้งขึ้นเพื่อบริหารการอนุญาตเชิงบังคับ โดยทำหน้าที่กำหนดอัตราค่าใช้สิทธิของการอนุญาตเชิงบังคับ เนื่องจากการใช้งานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับ ผู้ขอใช้จะต้องยื่นคำขอหรือแจ้งเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ทราบก่อน เพื่อทำการเจรจาตกลงในเรื่องจำนวนค่าใช้สิทธิที่จะต้องจ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ หากไม่สามารถทำการเจรจาตกลงกันได้ จะต้องทำการร้องขอต่อคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

¹World Intellectual Property Organization, WIPO Glossary of Terms of the Law of Copyright and Neighbouring Rights, p.50.

เพื่อให้ตัดสินอัตราค่าใช้สิทธิให้มีมาตรฐาน ดังนั้นในประเทศต่าง ๆ ที่มีการอนุญาตเชิงบังคับ จะจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น แคนาดา ออสเตรีย เยอรมัน สวิสเซอร์แลนด์ เป็นต้น

เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้เกิดการทํางานอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่สามารถควบคุมจัดเก็บค่าใช้สิทธิและให้อนุญาตบุคคลจำนวนมากที่ประสงค์จะใช้งานลิขสิทธิ์ดังกล่าวได้อย่างทั่วถึง จึงมีการจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการจัดเก็บค่าใช้สิทธิขึ้นเพื่อบริหารจัดการจัดเก็บค่าใช้สิทธิและให้อนุญาตแก่ผู้ขอใช้งานแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ องค์กรนี้มีอำนาจในการต่อรองสูงและมีลักษณะผูกขาด โดยเฉพาะในประเทศที่มีเพียงองค์กรเดียว เช่น สมาคม PRS ในอังกฤษ สมาคม APRA ในออสเตรเลีย สมาคม JASRAC ในญี่ปุ่น จึงอาจก่อให้เกิดการใช้อำนาจทางที่มีขอบในเรื่องการกำหนดค่าใช้สิทธิและการอนุญาตให้ใช้สิทธิ รัฐจึงต้องเข้ามาควบคุมให้อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

2. วัตถุประสงค์

คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในแต่ละประเทศ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเหมือนกันคือ "บริหารและควบคุมดูแลการอนุญาตเชิงบังคับ" เช่น กำหนดอัตราค่าใช้สิทธิและปรับอัตราค่าใช้สิทธิตามสภาวะการณ์ของตลาด ควบคุมดูแลมิให้มีการใช้อำนาจผูกขาดโดยองค์กรบริหารจัดการเก็บค่าใช้สิทธิ แม้ในบางประเทศอาจจะมีหน้าที่อื่นเพิ่มเติม เช่น องค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม นอกจากจะมีหน้าที่ควบคุมการอนุญาตเชิงบังคับแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย (mediators) เพื่อทำการไกล่เกลี่ยในกรณีที่มีการโต้แย้งสิทธิที่จะอนุญาตโดยกฎหมายลิขสิทธิ์ เพราะเหตุที่การฟ้องร้องไม่เป็นที่นิยมในญี่ปุ่น และภายใต้ "กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสื่อกลางด้านลิขสิทธิ์ ค.ศ.1939" (Law on Intermediary Business Concerning Copyright of 1939) องค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมยังมีอำนาจให้อนุมัติการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเก็บค่าใช้สิทธิด้วย

วัตถุประสงค์หลักของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ มีดังนี้

ก. มีอำนาจหน้าที่บริหารและควบคุมดูแลการอนุญาตเชิงบังคับ เช่น ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์กับผู้ใช้ไม่อาจเจรจาตกลงกันในเรื่องจำนวนค่าใช้สิทธิ

ข. มีอำนาจจ่ายค่าใช้สิทธิตามข้อ ก. ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์

ค. มีอำนาจควบคุมดูแลและป้องกันมิให้องค์การบริหารการจัดเก็บค่าใช้สิทธิ ซึ่งอยู่ในฐานะผูกขาดอำนาจงานที่มีขอบในการจัดเก็บค่าใช้สิทธิและในการให้อนุญาตใช้งานลิขสิทธิ์แก่แทนเจ้าของลิขสิทธิ์

ประโยชน์ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

ก. จัดการกับข้อขัดแย้งในการกำหนดค่าใช้สิทธิของงานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับ

ข. ป้องกันมิให้องค์การบริหารการจัดเก็บค่าใช้สิทธิมีข้อได้เปรียบในการต่อรองกับผู้ขออนุญาตใช้งาน เนื่องจากคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิมีวิธีการที่มีประสิทธิภาพและสะดวกต่อการคลี่คลายข้อพิพาทในเรื่องค่าใช้สิทธิ หรือเงื่อนไขการอนุญาต ทำให้ผู้ขออนุญาตใช้งานได้รับความคุ้มครองสิทธิดียิ่งขึ้น

ค. ในการฟ้องร้องต่อคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ มีความสะดวกรวดเร็วและลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการฟ้องร้องต่อศาล ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงและกระบวนการพิจารณาคดีมีความยุ่งยากหลายขั้นตอนและเสียเวลาอย่างยิ่ง

คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในกฎหมายลิขสิทธิ์ในต่างประเทศ: ศึกษาถึงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ก. โครงสร้างของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

1. สมาชิกภาพ
2. ระเบียบปฏิบัติ
3. พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ
4. ผู้ช่วยเหลือทางด้านการบริหาร
5. การพิจารณาบททวนของศาล

รัฐสภาได้แก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1909 และต่อมาได้ออกกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีผลบังคับใช้ใน ค.ศ. 1978 และโดยกฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับนี้มีการก่อตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิเพื่อทำการบริหารและร่วมมือ

กับ Copyright Office* ในการอนุญาตเชิงบังคับ 4 ประเภท สำนักงานของคณะกรรมการ
เปิดดำเนินการครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1977 ใน ค.ศ.1988 รัฐสภาได้ออกกฎหมาย
เกี่ยวกับดาวเทียม คือ Satellite Home Viewer Act ซึ่งเป็นการอนุญาตเชิงบังคับประเภท
ที่ 5 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1989²

กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ได้จัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์
(Copyright Royalty Tribunal) ขึ้น ซึ่งเป็นคณะกรรมการพิจารณาพิเศษ มีอำนาจ
กำหนดและจ่ายค่าลิขสิทธิ์ของงานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับ คณะกรรมการฯ ชุดนี้มีจุดมุ่งหมาย
เหมือนกับคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ (Performing Right Tribunal) ของอังกฤษตาม
กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1956

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์มีหน้าที่สร้างเงื่อนไขและอัตราค่าลิขสิทธิ์ที่
สมเหตุสมผลในงานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับค่าลิขสิทธิ์ที่ต้องจ่ายเพื่อการนำออกแสดงโดยผู้
แพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณะซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เปลี่ยนแปลง
เงื่อนไขและปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์ สำหรับการอนุญาตเชิงบังคับของตู้เพลง เคนเบิลทีวี และการ
ทำซ้ำโดยอุปกรณ์เชิงกลของการบันทึกเสียง คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะจ่ายค่าลิขสิทธิ์ที่ได้
วางไว้กับ Register of Copyrights

กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 กำหนดว่า อัตราค่าลิขสิทธิ์ใด ๆ ที่ถูกปรับ
หรือเปลี่ยนแปลงโดยคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ในเรื่องค่าลิขสิทธิ์ของการทำซ้ำโดยอุปกรณ์

*Copyright Office เป็นหน่วยงานหนึ่งของ Library of Congress มีบทบาท
สำคัญในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ เช่น รับคำร้องขอจดทะเบียนลิขสิทธิ์ (register claims
to copyright) รับคำร้องขอใช้งานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับ จัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ของงาน
ที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับและค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าวจะจ่ายให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์โดยคณะกรรมการ
กำหนดค่าลิขสิทธิ์

²United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.2.

เชิงกล ตู้เพลง การแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณะ และเคเบิลทีวี อาจมีการอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ของสหรัฐ³

1. สมาชิกภาพ

ก) คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในทางนิติบัญญัติ ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีด้วยคำแนะนำและความยินยอมของวุฒิสภา มีวาระอยู่ในตำแหน่ง 7 ปี กรรมการ 3 คนแรกจะได้รับการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลา 7 ปี นับจากวันที่ประกาศโรยฆาตตามมาตรา 801(c)⁴ และกรรมการ 2 คนหลัง จะได้รับการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลา 5 ปี นับจากวันดังกล่าวตามลำดับ กรรมการทุกคนจะได้รับค่าตอบแทนตามอัตราสูงสุดในขณะนั้นหรือในภายหน้าตามข้อกำหนดสำหรับเกรด 18 ของตารางทั่วไปเรื่องอัตราค่าใช้จ่าย

ข) ในการประชุมของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ จะมีการเลือกประธาน 1 คน จากกรรมการประเภทที่ได้รับการแต่งตั้งให้อยู่ในวาระตำแหน่ง 7 ปี โดยประธานจะเข้ารับตำแหน่งเป็นเวลา 1 ปี หลังจากนั้น กรรมการผู้ซึ่งอาวุโสที่สุด และเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับตำแหน่งประธานมาก่อน จะได้เข้ารับตำแหน่งประธานเป็นเวลา 1 ปี ยกเว้นถ้ากรรมการทุกคนเคยได้รับตำแหน่งประธานมาแล้ว กรรมการผู้ซึ่งอาวุโสที่สุดและเคยอยู่ในตำแหน่งประธานในวาระที่น้อยที่สุด จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธาน

หากตำแหน่งใดๆ ของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ว่างลง จะไม่มีผลกระทบต่ออำนาจของคณะกรรมการฯ และจะมีการแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ดำรงตำแหน่งแทนตามวาระที่ยังไม่ครบกำหนด⁵

³Sidney Shemel and M. William Krasilovsky, This Business of Music, 5 th ed. (New York, Billboard Publication, 1987), p.151.

⁴กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ.1976 มาตรา 801(c) บัญญัติว่า"ทันทีที่กฎหมายฉบับนี้ออกใช้บังคับ และภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน ประธานาธิบดีจะประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ตามมาตรา 802 และแต่งตั้งประธานของคณะกรรมการฯ จากกรรมการผู้อาวุโสที่สุดตามจุ่มงหมายของมาตรา 802(b)"

⁵โปรดดูกฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ.1976 มาตรา 802

ดังนั้น ในหน่วยงานจะไม่มีประธานที่อยู่ตำแหน่งเป็นการถาวร การเป็นประธานจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนทุกวันที่ 1 ธันวาคมไปสู่กรรมการผู้ซึ่งอาวุโสคนถัดไป หน่วยงานจะมีที่ปรึกษาทั่วไป ผู้บริหารพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน และอาจจะมีบริการให้คำแนะนำชั่วคราวหรือตามช่วงเวลา que เห็นว่าจำเป็น⁶

2. ระเบียบปฏิบัติ

ก) คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะใช้กฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมาย เป็นกฎข้อบังคับในเรื่องระเบียบปฏิบัติและวิธีดำเนินการ คณะกรรมการอยู่ภายใต้บทบัญญัติของ "กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติทางด้านบริหาร" ณ วันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ. 1946

ข) คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ จะประกาศตัดสินในหนังสือ Federal Register โดยระบุรายละเอียดของกฎเกณฑ์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ และเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการได้ใช้ในการพิจารณาตัดสิน⁷

3. พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะแต่งตั้งและจ่ายค่าตอบแทนแก่พนักงานหรือลูกจ้างตามจำนวนเท่าที่เห็นว่าจำเป็น กำหนดภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงาน เพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี⁸

4. ผู้ช่วยเหลือทางด้านการบริหาร

ผู้ช่วยเหลือทางด้านการบริหารของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิคือ หอสมุดของรัฐสภา (Library of Congress) หน้าที่ที่ช่วยเหลือด้านการบริการเกี่ยวกับการบริหารที่จำเป็น ได้แก่ เรื่องของงบประมาณ การบัญชี รายงานเศรษฐกิจ การเดินทาง บุคลากร และการจัดหาต่าง ๆ คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะจ่ายเงินให้แก่หอสมุดของรัฐสภาสำหรับการบริการเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายล่วงหน้าหรือชดเชยเงินคืนจากเงินกองทุนของคณะกรรมการ

⁶United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.3.

⁷โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 803

⁸โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 805

กำหนดค่าใช้จ่ายสิทธิ ตามจำนวนที่ตกลงกันระหว่างบรรณารักษ์ของหอสมุด (Librarian) กับคณะกรรมการกำหนดค่าใช้จ่ายสิทธิ

หอสมุดของรัฐสามารถมีอำนาจจ่ายเงินกองทุนให้แก่คณะกรรมการกำหนดค่าใช้จ่ายสิทธิ ภายใต้กฎข้อบังคับที่ตกลงร่วมกันระหว่างบรรณารักษ์ของหอสมุดของรัฐสภา กับคณะกรรมการกำหนดค่าใช้จ่ายสิทธิ และด้วยความเห็นชอบจากอธิบดีกรมบัญชีกลาง (Comptroller General) กฎข้อบังคับเช่นนี้จะกำหนดขึ้นตามความจำเป็นและตามระเบียบปฏิบัติ ซึ่งใช้เป็นหลักฐานสำคัญเพื่อรับรองการจ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ⁹

นอกจากนี้ คณะกรรมการกำหนดค่าใช้จ่ายสิทธิจะหักค่าใช้จ่ายสำหรับการพิจารณา กล่าวคือ ก่อนมีการจ่ายเงินกองทุนซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายสิทธิภายหลังคำตัดสินอันเป็นที่สุด คณะกรรมการกำหนดค่าใช้จ่ายสิทธิจะประเมินค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลในการพิจารณานั้น ๆ¹⁰ ทารายงานคำตัดสินอันเป็นที่สุดท้ายทั้งหมดตามที่ระบุในมาตรา 803(b) ต่อประธานาธิบดีและรัฐสภา ทารายงานประจำปีเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการฯ ระหว่างปีงบประมาณที่แล้วและแถลงกิจการเกี่ยวกับบัญชีด้วย¹¹

คำตัดสินใดๆ ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้จ่ายสิทธิจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับจากวันประกาศคำตัดสินในหนังสือ Federal Register ตามที่ระบุในมาตรา 803(b) ถ้าไม่มีการอุทธรณ์ตามมาตรา 801 เพื่อขอให้เพิกถอน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขคำตัดสินของคณะกรรมการฯ การยื่นคำร้องอุทธรณ์ สามารถกระทำได้โดยคู่กรณีทุกฝ่าย การพิจารณาเกี่ยวกับการจ่ายค่าใช้จ่ายสิทธิตามมาตรา 111 หรือมาตรา 116 ถ้าคณะกรรมการฯ เห็นว่าพ้นกำหนดเวลา 30 วันแล้ว คณะกรรมการฯ จะทำการจ่ายค่าใช้จ่ายสิทธิโดยไม้อยู่ในบังคับของการอุทธรณ์ตามมาตรา 810¹²

⁹ ปรตดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 806

¹⁰ ปรตดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 807

¹¹ ปรตดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 808

¹² ปรตดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 809

5. การพิจารณาบททวนของศาล

คำตัดสินในคดี ๆ ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิตามมาตรา 801

(b)¹³ คู่กรณีฝ่ายที่ได้รับความเสียหายสามารถอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ของสหรัฐอเมริกา (United States Courts of Appeals) ภายใน 30 วันนับจากวันที่ประกาศคำตัดสินในหนังสือ Federal Register¹⁴

ข. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

1. อำนาจหน้าที่โดยทั่วไป
2. อำนาจหน้าที่ในการกำหนดค่าใช้สิทธิในงานลิขสิทธิ์บางประเภท

1. อำนาจหน้าที่โดยทั่วไป

คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิได้ก่อตั้งขึ้นโดยกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 เป็นองค์กรอิสระ มีอำนาจบริหารระบบการอนุญาตเชิงบังคับโดยการกำหนดอัตราค่าใช้สิทธิและจ่ายค่าใช้สิทธิให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ การบริหารงานของคณะกรรมการฯ อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐสภา หากคณะกรรมการฯ มีคำตัดสินในการกำหนดอัตราและจ่ายค่าใช้สิทธิแล้ว หากเจ้าของลิขสิทธิ์คนใดไม่พอใจ เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถร้องขอให้ศาลยืนยันคำตัดสินดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งได้¹⁵

การอนุญาตเชิงบังคับ เป็นการอนุญาตให้ผู้อื่นสามารถใช้งานของเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ ไม่ว่าเจ้าของลิขสิทธิ์จะยินยอมหรือไม่ แต่มีเงื่อนไขว่าผู้ใช้ต้องจ่ายค่าใช้สิทธิให้

¹³มาตรา 801(b) กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิตัดสินเกี่ยวกับการปรับอัตราค่าใช้สิทธิที่สมเหตุผลของการอนุญาตเชิงบังคับตามมาตรา 111, มาตรา 115, มาตรา 116, มาตรา 118 ได้แก่ เคเบิลทีวี การบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ตู้อัดเพลงและการแพร่เสียงแพร่ภาพที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

¹⁴โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 810

¹⁵J. Thomas Mc Carthy, Mc Carthy's Desk Encyclopedia of Intellectual Property, p.76.

แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ตามจำนวนที่ได้เจรจาตกลงกันและหากตกลงกันไม่ได้ เจ้าของลิขสิทธิ์ยังคงไม่อาจปฏิเสธการให้อนุญาตผู้อื่นใช้งานดังกล่าว หากผู้นั้นมีคุณสมบัติเพียงพอและยืนยันที่จะใช้งาน ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้โดยไม่ถือเป็นการละเมิด หากจ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์¹⁶ เจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับค่าลิขสิทธิ์ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ กำหนดและคณะกรรมการฯ สามารถปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์จากอัตราเดิมที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย¹⁷ งานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับซึ่งดำเนินการบริหารโดยคณะกรรมการ กำหนดค่าลิขสิทธิ์ ได้แก่

- 1) เคเบิลทีวี* (มาตรา 111)
- 2) การบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล หรือโดยทางสื่อ (มาตรา 115)
- 3) ตู้เพลง (มาตรา 116)
- 4) การแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณะที่มีช่องทางการค้า (มาตรา 118)
- 5) การส่งสัญญาณดาวเทียม** (มาตรา 119)

นอกจากคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะมีหน้าที่กำหนดและปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์แล้ว ยังมีหน้าที่จ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ โดยค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าวจะมีการจัดเก็บโดย Copyright Office จากระบบเคเบิลและสัญญาณดาวเทียม และจากตู้เพลง ในกรณีที่ไม่มีการขอตกลงอนุญาตโดยสมัครใจ แต่คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ไม่มีหน้าที่จ่ายค่าลิขสิทธิ์สำหรับการบันทึกเสียง (phonorecords) หรือการแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณะ ซึ่งเป็นเรื่องของคู่กรณีที่จะตกลงกันเองโดยสมัครใจ

¹⁶Robert B. Chickering and Susan Hartman, How to Register a Copyright and Protect Your Creative Work, p.191.

¹⁷Stephen M. Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.495.

* เคเบิลทีวี คือ การถ่ายทอดสัญญาณโดยระบบเคเบิลโดยใช้สัญญาณแพร่เสียงแพร่ภาพ

** การส่งสัญญาณดาวเทียม คือ การถ่ายทอดสัญญาณแพร่เสียงแพร่ภาพไปยังบ้านพักอาศัยของผู้รับชม

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์มีหน้าที่

- ก. กำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์
- ข. ปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์
- ค. จ่ายค่าลิขสิทธิ์ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้งานให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์

สำหรับระเบียบปฏิบัติในการยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ มีดังต่อไปนี้

ก. การยื่นคำร้อง (filing a claim)

กลุ่มบุคคลหรือสมาคมใดซึ่งเชื่อว่าตนมีสิทธิในส่วนของกองทุนค่าลิขสิทธิ์เคเบิลทีวีและสัญญาณดาวเทียมจะทำการ ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ เพื่ออ้างสิทธิในส่วนของกองทุนเคเบิล (cable fund) และกองทุนสัญญาณดาวเทียม (satellite carrier fund) ในเดือนกรกฎาคม หากมีการอ้างสิทธิเป็นรายบุคคลก็จะสามารถยื่นคำร้องต่อกองทุนดังกล่าวภายในเดือนกรกฎาคมเช่นกัน โดยยื่นคำร้องแยกออกมาต่างหาก หากการยื่นคำร้องไม่สามารถกระทำภายในกำหนดเวลาจะเป็นผลเสียต่อผู้อ้างสิทธิในส่วนของกองทุนในปีก่อนหน้านั้น (portion of the previous calendar year's funds)

ผู้อ้างสิทธิในเรื่องเคเบิลต้องกรอกชื่อที่อยู่ ลักษณะของงานลิขสิทธิ์ของตนที่ถูกถ่ายทอดครั้งต่อไป (secondary transmission) และระบุตัวอย่างของการถ่ายทอดครั้งต่อไปอย่างน้อย 1 ตัวอย่างซึ่งเป็นมูลฐานในการอ้างสิทธิครั้งนี้

ผู้อ้างสิทธิในเรื่องสัญญาณดาวเทียมต้องกรอกชื่อที่อยู่ ลักษณะของงานลิขสิทธิ์ของตนที่ถูกถ่ายทอดครั้งต่อไป (secondary transmission) โดยระบุตัวอย่างสัญญาณดาวเทียม ซึ่งเป็นมูลฐานในการอ้างสิทธิครั้งนี้

ข. การยื่นคำร้องเรียน (filing a petition)

ในช่วงของการเริ่มต้นปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์ (initiate an adjustment of the copyright royalty rates) คู่กรณีที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง อาจยื่นคำร้องเรียนในเรื่องอัตราค่าลิขสิทธิ์ดังต่อไปนี้

- 1) เคเบิลทีวี ในระหว่าง ค.ศ.1990 และในช่วง 5 ปี

หลังจากนั้น (each subsequent fifth calendar year) หรือเมื่อใดก็ตามที่ FCC* เปลี่ยนแปลงกฎข้อบังคับในเรื่องการส่งสัญญาณระยะไกล หรือยกเลิก (black out) รายการเคเบิล

2) การบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม (phonorecord) ในระหว่าง ค.ศ.1987 และในช่วง 10 ปีหลังจากนั้น

3) ตู้เพลง (jukebox) ในระหว่าง ค.ศ.1990 และในช่วง 10 ปีหลังจากนั้น**

4) การแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณะ (public broadcasting) ในระหว่าง ค.ศ.1987 และ 5 ปีหลังจากนั้น อย่างไรก็ตาม กรณีการแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณะนี้ อาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำการร้องเรียนเพราะการพิจารณา (proceeding) จะเริ่มต้นโดยอัตโนมัติ

5) สัญญาณดาวเทียม (satellite carrier) ในระหว่าง ค.ศ.1991 คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิได้จัดให้มีการเจรจาตกลงกันระหว่างผู้ส่งสัญญาณดาวเทียม (satellite carrier) ผู้จำหน่ายงาน (distributor) และเจ้าของลิขสิทธิ์ ถ้าไม่อาจเจรจาตกลงกันได้ คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิอาจทำการพิจารณาโดยรับเอาคำตัดสินของคณะอนุญาโตตุลาการ (Arbitration Panel's decision) มาใช้ หรืออาจไม่นำมาใช้

---

* FCC เป็นคำย่อของ Federal Communication Commission หมายถึงคณะกรรมการสื่อสารของสหรัฐ มีหน้าที่ออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการถ่ายทอดของระบบเคเบิลโดยเฉพาะ

** เรื่องตู้เพลง ใน ค.ศ.1988 รัฐสภาออกกฎหมายชื่อ The Berne Convention Implementation Act กำหนดกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรมกับผู้ใช้ตู้เพลง อาจมีการเจรจาตกลงอนุญาตนกันได้โดยสมัครใจ (voluntary jukebox license) ซึ่งจะแทนที่การอนุญาตเชิงบังคับ เช่น สมาคม ASCAP สมาคม BMI และสมาคม SESAC มีข้อตกลงกับสมาคมเจ้าของกิจการดนตรีและการบันเทิง (สมาคม AMOA หรือ Amusement and Music Operators Association) โดยทำสัญญาเป็นเวลา 10 ปี ดังนั้นคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจึงสั่งให้การอนุญาตเชิงบังคับในตู้เพลงหยุดลงชั่วคราว (suspended) ในช่วง ค.ศ.1990-ค.ศ.1999 เพราะเป็นช่วงเวลาของการอนุญาตโดยสมัครใจ ดังนั้น จึงไม่มีการพิจารณาปรับอัตราค่าใช้สิทธิในระหว่าง ค.ศ.1990-ค.ศ.1999

หากขัดต่อนโยบายของรัฐสภา คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จึงทำคดีตัดสินเอง อัตราใหม่จะมีผลบังคับจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ.1994 เมื่อการอนุญาตเชิงบังคับในเรื่องสัญญาดาวเทียมหมดอายุลง เว้นแต่รัฐสภาจะทำการต่ออายุใหม่อีก

การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ของเจ้าของกิจการเคเบิลและผู้ส่งสัญญาณดาวเทียม ซึ่งเป็นผู้ใช้งานลิขสิทธิ์จะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์โดยผ่านทาง Copyright Office และนำเข้าในกองทุนเพื่อจ่ายให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ต่อไป การยื่นคำร้องเรียนนี้เป็นหน้าที่ของผู้ยื่นคำร้องที่จะต้องติดตามรักษาผลประโยชน์ คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะประกาศวันเริ่มต้นทำการพิจารณาและผลคดีตัดสินในหนังสือ Federal Register¹⁸

2. อำนาจหน้าที่ในการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ในงานลิขสิทธิ์บางประเภท

- ก. ระบบเคเบิล
- ข. การบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม
- ค. ตู้อะไหล่
- ง. การแพร่เสียงแพร่ภาพที่มีช่องทางการค้า
- จ. เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁸United Stated, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.2-5.

ก. ระบบเคเบิล* (Cable System) คือการถ่ายทอดเสียงหรือภาพ (transmission) ทางวิทยุหรือโทรทัศน์จากการถ่ายทอดขั้นต้น** (primary transmission) ไปสู่การถ่ายทอดครั้งต่อไป*** (secondary transmission) ซึ่งอาจเป็นในขณะเดียวกัน (simultaneously) กับการถ่ายทอดขั้นต้นหรือคนละขณะ (unsimultaneously) กับการถ่ายทอดขั้นต้นก็ได้

ระบบเคเบิลมีความซับซ้อนและเป็นที่ยึดโยงกันมากที่สุดตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดครั้งต่อไปของงานลิขสิทธิ์ จะถือเป็นการอนุญาตเชิงบังคับเฉพาะในส่วนของการถ่ายทอดครั้งต่อไป มีการแยกความแตกต่างระหว่าง

*ระบบเคเบิล ตามคำจำกัดความในกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 มาตรา 111 หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกที่ติดตั้งอยู่ในรัฐ ดินแดน ดินแดนในอารักขาของสหประชาชาติ (Trust Territory) หรือดินแดนในครอบครอง (Possession) ใด ๆ ในพื้นที่ทั้งหมดหรือบางส่วน ที่รับสัญญาณที่ถ่ายทอดหรือแพร่เสียงแพร่ภาพรายการ โดยสถานีแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์ (television broadcast station) จำนวนหนึ่งสถานีหรือมากกว่า ซึ่งได้รับอนุญาตให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสื่อสารของสหรัฐ (Federal Communications Commission หรือ FCC) และทำการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยทางสายวิทยุโทรเลข (wire) เคเบิล หรือช่องสถานีติดต่อสื่อสาร (communications channels) อื่น ๆ แก่สมาชิกระบบเคเบิลซึ่งต้องจ่ายค่าบริการจากการนั้น

**การถ่ายทอดขั้นต้น (primary transmission) หมายถึงการถ่ายทอดสู่สาธารณะ โดยสัญญาณที่รับและถ่ายทอดต่อไปโดยบริการของการถ่ายทอดครั้งต่อไป (secondary transmission service) เช่น ระบบเคเบิล โดยไม่คำนึงถึงสถานที่และเวลาของการแสดงที่ถูกถ่ายทอดขั้นต้น (regardless of where or when the performance or display was first transmitted)

***การถ่ายทอดครั้งต่อไป (secondary transmission) หมายถึง การถ่ายทอดครั้งต่อไปจากการถ่ายทอดขั้นต้นในเวลาเดียวกันหรือต่างเวลากับการถ่ายทอดขั้นต้น (further transmitting of a primary transmission simultaneously with the primary transmission, or nonsimultaneously with the primary transmission)

"การถ่ายทอดสด" ซึ่งรวมการแพร่เสียงแพร่ภาพทางสถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์ที่ถูกถ่ายทอดซ้ำโดยระบบเคเบิลไปสู่สมาชิก และ "การถ่ายทอดครั้งต่อไป" ซึ่งมีบริการพื้นฐาน (basic service) เป็นการถ่ายทอดซ้ำของวิทยุและโทรทัศน์ที่แพร่เสียงแพร่ภาพต่อสมาชิก ภายใต้มาตรา 111 ระบบเคเบิลทุกระบบในอเมริกา จำเป็นต้องได้รับการอนุญาตเชิงบังคับ และต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์อย่างน้อยที่สุดปีละ 2 ครั้ง เพื่อทำการถ่ายทอดครั้งต่อไปสู่สมาชิกเคเบิล โดยไม่ต้องมีความรับผิดชอบทางลิขสิทธิ์ แต่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับเก่า คือฉบับ ค.ศ.1909 นั้น ระบบเคเบิลมิได้ขึ้นอยู่กับ การอนุญาตเชิงบังคับ ดังนั้นจึงต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน

ในขณะนี้ระบบเคเบิลขึ้นอยู่กับ การอนุญาตเชิงบังคับ ดังนั้นเพื่อที่จะได้รับการอนุญาตเชิงบังคับ สิ่งแรกที่ระบบเคเบิลในฐานะผู้ใช้งานลิขสิทธิ์จะต้องทำคือยื่นคำร้องต่อ Copyright Office โดยระบุชื่อและลักษณะของการส่งสัญญาณ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใด ๆ หากมี และทุกครึ่งปีภายในระยะเวลาที่กำหนด จะต้องยื่นบัญชีการเงินอย่างละเอียด และจ่ายค่าลิขสิทธิ์ทุกครึ่งปีตามจำนวนที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับยอดรายรับทั้งหมด (gross receipt) ที่ได้รับจากสมาชิกเคเบิล ซึ่งเป็นรายรับจากการบริการถ่ายทอดครั้งต่อไปในระหว่างช่วงเวลา 6 เดือนก่อนหน้านั้น

ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ระบบเคเบิลจะเป็นการอนุญาตเชิงบังคับเฉพาะสัญญาณซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำการสื่อสารจากกฎข้อบังคับของ FCC เท่านั้น เพราะ FCC มีความรับผิดชอบในเรื่องการใช้งานลิขสิทธิ์โดยไม่ชอบธรรม เช่น ผู้ใช้ไม่จ่ายค่าลิขสิทธิ์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ดังนั้น หากเจ้าของกิจการเคเบิลคนใดฝ่าฝืนกฎข้อบังคับของ FCC โดยทำการถ่ายทอดซ้ำสัญญาณซึ่งไม่ได้รับอนุญาตจาก FCC ย่อมจะถือเป็นผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ ในเวลาที่กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ออกใช้บังคับใหม่ ๆ กฎข้อบังคับในเรื่องเคเบิลของ FCC มีข้อจำกัดอย่างเข้มงวดมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำสัญญาณระยะไกลเข้าสู่ตลาดโทรทัศน์ เจ้าของกิจการเคเบิลบางราย จำเป็นต้องปิด (black out) รายการที่ร่วมส่งสัญญาณ (syndicated programming) ซึ่งอนุญาตให้แพร่เสียงแพร่ภาพเพียงภายในพื้นที่ของระบบเคเบิล¹⁹

มีข้อควรพิจารณาในเรื่องระบบเคเบิลดังต่อไปนี้

¹⁹Stephen M. Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.497-498.

1. ค่าลิขสิทธิ์ในระบบเคเบิล
2. การคำนวณค่าลิขสิทธิ์
3. การปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์
4. การจ่ายค่าลิขสิทธิ์
5. สรุปรายงอัตราค่าลิขสิทธิ์เคเบิล
6. ข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบเคเบิล

1. ค่าลิขสิทธิ์ในระบบเคเบิล²⁰

การอนุญาตเชิงบังคับสำหรับระบบเคเบิลตามมาตรา 111(c) มีเงื่อนไขขึ้นอยู่กับการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ที่กำหนดตามมาตรา 111(d) การอนุญาตเชิงบังคับใช้เพียงการถ่ายทอดซ้ำโดยสัญญาณแพร่เสียงแพร่ภาพทางอากาศ (over-the-air broadcast signal) และไม่ใช้กับการถ่ายทอดครั้งต่อไปของการถ่ายทอดขั้นต้นที่ไม่ได้ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพอย่างถูกต้อง (nonbroadcast primary transmission) ระบบเคเบิลสามารถถ่ายทอดซ้ำเฉพาะรายการที่มีต้นกำเนิดมาจากสถานีแพร่เสียงแพร่ภาพซึ่งได้รับอนุญาตจาก FCC แล้วและจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของสาระของการแพร่เสียงแพร่ภาพจากการถ่ายทอดขั้นต้น เช่น ไม่อาจทำการลบรายการบางส่วน และต้องมีความรับผิดชอบทางลิขสิทธิ์อย่างเต็มที่

เรื่องค่าลิขสิทธิ์ในระบบเคเบิลตามมาตรา 111(d) นั้น เป็นบทบัญญัติที่ซับซ้อน กล่าวคือกำหนดให้เจ้าของกิจการเคเบิลรายงานตัว และแจ้งจำนวนค่าลิขสิทธิ์ที่จะจ่าย โดยแจ้งข้อมูลต่อ Copyright Office และแจ้งในรายงานประจำปี บัญชีและรายการของสัญญาณทั้งหมดที่ใช้สื่อสาร บัญชีการเงินทุก 6 เดือน ค่าลิขสิทธิ์และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสัญญาณที่ส่งในช่วงระยะเวลานั้น ค่าลิขสิทธิ์ที่จะจัดเก็บโดย Register of Copyright ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ให้กับ Copyright Office และจะรวมเงินค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าวเข้ากองทุนค่าลิขสิทธิ์โดยฝากไว้กับกองคลัง (Treasury) หลังจากได้หักค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลโดย Copyright Office แล้ว เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถยื่นคำร้องขออ้างสิทธิ์ในส่วนแบ่งจากเงินกองทุนค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าว โดยยื่นคำร้องขอต่อคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์

²⁰โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 111(d)

ในเดือนกรกฎาคม หากไม่มีข้อขัดแย้ง กองทุนค่าลิขสิทธิ์จะแบ่งจ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ผู้มีสิทธิได้รับ หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่สมเหตุสมผลแล้ว

2. การคำนวณค่าลิขสิทธิ์

การอนุญาตเชิงบังคับได้ให้สิทธิแก่ระบบเคเบิลทำการ ถ่ายทอดซ้ำสัญญาณทุกชนิดที่ได้รับอนุญาตแล้ว แต่ค่าลิขสิทธิ์ขึ้นอยู่กับ การถ่ายทอดซ้ำของ "รายการ ระยะไกลที่ไม่อยู่ในเครือข่าย" (distant non-network program) เท่านั้น โดย "รายการท้องถิ่น" (local programming) และ "รายการระยะไกลที่อยู่ในเครือข่าย" (distant network program) ได้รับยกเว้นไม่ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ เพราะรัฐสภาเห็นว่าการถ่ายทอดซ้ำ มิได้ทำลายสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ เพราะเจ้าของลิขสิทธิ์สามารถได้รับการตอบแทนจากตลาดท้องถิ่น ส่วนรายการระยะไกลที่อยู่ในเครือข่าย ได้ทำลายสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์เพียงเล็กน้อย เพราะเจ้าของลิขสิทธิ์ยังสามารถรับการตอบแทนเพียงพอจากสัญญา (contract) ที่ได้ทำร่วมกับ สถานีในเครือข่าย* (network)²¹

ค่าลิขสิทธิ์ขึ้นอยู่กับสูตรที่ซับซ้อน ซึ่งเป็นรากฐานของแนวคิดที่รู้จักกันในชื่อว่า "Distant Signal Equivalent" หรือเรียกย่อๆ ว่า "D.S.E."** ซึ่งหมายถึง ตัวเทียบค่าลิขสิทธิ์ตามระยะของการส่งสัญญาณ เป็นจำนวนค่าที่กำหนดโดยกฎหมาย ลิขสิทธิ์แก่สถานีโทรทัศน์ที่ส่งระบบเคเบิล จำนวนที่กำหนดค่าลิขสิทธิ์จะขึ้นอยู่กับ "รายรับทั้งหมด"

---

* สถานีในเครือข่าย (network station) หมายถึง สถานีแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์ ซึ่งมีเจ้าของหรือมีการดำเนินการโดยหรือเข้าร่วมกับเครือข่ายโทรทัศน์ (television networks) ในอเมริกา จำนวน 1 สถานี หรือมากกว่า ซึ่งทำการถ่ายทอดทั่วประเทศและ ถ่ายทอดส่วนสำคัญของรายการที่ส่งโดยสถานีในเครือข่ายนั้น

** Distant Signal Equivalent (D.S.E.) คือ ตัวเทียบค่าลิขสิทธิ์ตามระยะของการส่งสัญญาณ เป็นค่าที่กำหนดในการถ่ายทอดครั้งต่อไปของรายการโทรทัศน์ที่ไม่อยู่ในเครือข่าย (non-network television) เช่นระบบเคเบิล ซึ่งส่งรายการจากการถ่ายทอดขึ้นต้นทั้งหมด หรือบางส่วนเหนือพื้นที่บริการท้องถิ่นไปยังแต่ละสถานีอิสระ (each independent station)

²¹ Marshall A. Leaffer, Understanding Copyright Law (New York: Matthew Bender, 1989), p. 239-240.

(gross receipts) และค่าของ D.S.E. (D.S.E. values) ซึ่งคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะพิจารณาเพื่อคำนวณค่าใช้สิทธิ ค่าตัดสินของคณะกรรมการฯ สามารถอุทธรณ์ต่อศาลได้²²

ดังนั้น จำนวนค่าใช้สิทธิเคเบิลจึงขึ้นอยู่กับ

ก) การใช้ระบบเคเบิลโดยรายการระยะไกลที่ไม่อยู่ในเครือข่าย (cable system's use of distant non-network programming) และ

ข) เปอร์เซ็นต์ที่ใช้ต่อฐานของรายรับทั้งหมดของระบบเคเบิล (a percentage applied against the cable system's gross receipt base)

การคำนวณค่าใช้สิทธิมี 2 ขั้นตอนคือ

1) ตัดสินว่าระบบเคเบิลได้ถ่ายทอดรายการระยะไกลที่ไม่อยู่ในเครือข่ายมีจำนวนเท่าใด

รัฐสภาเรียกว่า "ค่า" (value) ซึ่งหมายถึง "ตัวเทียบค่าใช้สิทธิตามระยะของการส่งสัญญาณ" (Distant Signal Equivalent) ของสัญญาณระยะไกลทั้งหมด และคำว่า "สัญญาณระยะไกล" หมายถึง สัญญาณที่ถูกถ่ายทอดจากระบบเคเบิล นอกเขตพื้นที่บริการท้องถิ่นของการถ่ายทอดขึ้นต้น (outside the local service area of the primary transmitter)

จำนวนค่าของ D.S.E. จะมีการตัดสินทุกครึ่งปีตามตารางของเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นต่อฐานรายรับทั้งหมดของระบบเคเบิล สำหรับแต่ละหน่วย D.S.E. ที่ใช้²³

2) จำนวนรายรับทั้งหมด (gross receipt) ของระบบเคเบิลที่ได้รับจากสมาชิก สำหรับการบริการพื้นฐานซึ่งถ่ายทอดจากการถ่ายทอดขึ้นต้น รายรับทั้งหมดนี้มาตรา 111 กำหนดให้เป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานซึ่งระบบเคเบิลต้องจ่ายค่าใช้สิทธิพื้นฐานทุก

²²Stephen M. Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.498.

²³Marshall A.Leaffer, Understanding Copyright Law, p.240-241.

ครึ่งปี ตามที่คำนวณจาก "รายรับในมาตรา 111" [มาตรา 111(d) (2) (B) (i)] ค่าใช้
สิทธิจะสูงหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับจำนวนค่าของ D.S.E. ที่ระบบเคเบิลใช้

3. การปรับอัตราค่าใช้สิทธิ

กฎหมายอนุญาตให้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าใช้สิทธิตามที่
ระบุในมาตรา 111 โดยการพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ²⁴ ซึ่งเริ่มพิจารณาใน
ค.ศ. 1981

การปรับอัตราค่าใช้สิทธิและการคำนวณค่าใช้สิทธิตามระบบรายรับครึ่งปี ตามมาตรา 111²⁵

ลักษณะฐาน D.S.E.	อัตราค่าใช้สิทธิตามกฎหมายครั้งแรก (กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976)	อัตราค่าใช้สิทธิที่ปรับโดยคณะกรรมการ กำหนดค่าใช้สิทธิใน ค.ศ. 1981	อัตราค่าใช้สิทธิที่ปรับโดยคณะกรรมการ กำหนดค่าใช้สิทธิใน ค.ศ. 1989
1) สำหรับ D.S.E. แรก	\$6.75 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด	\$8.17 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด	\$7.99 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด
2) สำหรับ D.S.E. ที่ 2, 3, 4	\$4.25 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด	\$5.141 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด	\$5.03 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด
3) สำหรับ D.S.E. ที่ 5 ขึ้นไป	\$2.00 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด	\$2.42 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด	\$2.37 ของ 1% ของยอดขายรับทั้งหมด

ตัวอย่าง อัตราค่าใช้สิทธิใน ค.ศ. 1989 เช่น

ถ้าระบบเคเบิลมีฐานรายรับทั้งหมด \$10,000,000 และ
ใช้ D.S.E. จำนวน 2 หน่วย การคำนวณค่าใช้สิทธิมีวิธีดังต่อไปนี้

²⁴โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 801(b) (2) (A) และ
มาตรา 804 (a) (2) (A)

²⁵Donald F. Johnston, Copyright Handbook (New York: R.R.
Bowker Company, 1982), p.187-188.

สำหรับหน่วย D.S.E. แรก = .799 ของ 1% ของ \$ 10,000,000 = \$ 79,900
 D.S.E. ที่ 2 = .503 ของ 1% ของ \$ 10,000,000 = \$ 50,300
 จำนวนค่าลิขสิทธิ์ทั้งหมดที่ระบบเคเบิลจะต้องจ่าย \$130,200²⁶

4. การจ่ายค่าลิขสิทธิ์

เจ้าของระบบเคเบิลจะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์แก่ Copyright Office โดย Register of Copyright จะเป็นผู้จัดเก็บและจะนำเงินค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าวเข้ามาอยู่ใน "กองทุนค่าลิขสิทธิ์" โดยฝากไว้กับกองคลัง (Treasury) หลังจากหักค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลโดย Copyright Office แล้ว และคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะจ่ายค่าลิขสิทธิ์จากกองทุนให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทน คือ สมาคมสิทธิในการนำออกแสดง (performing right society)

การอ้างสิทธิ เจ้าของลิขสิทธิ์จะต้องยื่นคำร้องว่างานของพวกเขาถูกถ่ายทอดครั้งต่อไป (secondary transmission) โดยระบบเคเบิล

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตามระเบียบดังต่อไปนี้

ก) ในระหว่างเดือนกรกฎาคมของทุกปี บุคคลผู้ยื่นคำร้อง (เจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทน) มีสิทธิได้รับค่าลิขสิทธิ์จากการทำงานของตนถูกถ่ายทอดครั้งต่อไป โดยต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ แต่ในระหว่างผู้ยื่นคำร้องด้วยกันอาจทำ ความตกลงกันเองในเรื่องส่วนแบ่งที่เหมาะสม เช่น รวมคำร้องขอเข้าด้วยกัน ยื่นคำร้องขอ ร่วมกัน ยื่นคำร้องขอเป็นรายบุคคล หรือแต่งตั้งตัวแทนเพื่อขอรับค่าลิขสิทธิ์แทน

ข) ในระหว่างทำการพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่ยังไม่เสร็จสิ้น คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะระงับ (withhold) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์เฉพาะจำนวนที่ยัง มีการโต้แย้งกันอยู่ แต่จะจ่ายค่าลิขสิทธิ์เฉพาะจำนวนที่ไม่มีมีการโต้แย้งกัน²⁷ หลังจากหักค่าใช้จ่าย

²⁶Marshall A.Leaffer, Understanding Copyright Law, p.241.

²⁷โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ.1976 มาตรา 111(d)(3) และมาตรา 801(b)(3)

ในการบริหารและในการดำเนินการพิจารณาตัดสินแล้ว ค่าลิขสิทธิ์เหล่านี้ บรรดาเจ้าของลิขสิทธิ์ อาจตกลงแบ่งกันเองได้ หากตกลงกันไม่ได้ คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะตัดสินแบ่งค่าลิขสิทธิ์ให้ หากผู้ใดไม่พอใจตัดสินดังกล่าวของคณะกรรมการฯ ผู้นั้นสามารถร้องขอต่อศาลอุทธรณ์ ให้ยืนยันคำตัดสินของคณะกรรมการฯ อีกครั้งหนึ่งได้²⁸

บรรดาเจ้าของลิขสิทธิ์ต้องยื่นคำร้องขอแบ่งค่าลิขสิทธิ์จาก กองทุนค่าลิขสิทธิ์ เพราะค่าลิขสิทธิ์ในระบบเคเบิลมิได้ผูกมัดแก่งานลิขสิทธิ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ เพราะมีงานลิขสิทธิ์จำนวนมากมายที่เกี่ยวข้องกับระบบเคเบิล ในการตัดสินแบ่งค่าลิขสิทธิ์นี้ คณะกรรมการฯ จะพิจารณาจากองค์ประกอบเบื้องต้น ได้แก่

- 1) การถ่ายทอดงานลิขสิทธิ์ในครั้งต่อไป โดยระบบเคเบิลจะเป็นอันตรายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์เพียงใดและผลิตมาเพื่อปิดเบือนค่าของรายการหรือไม่
- 2) ผลประโยชน์ที่เจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับจากการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยระบบเคเบิล
- 3) ค่าของตลาดในงานลิขสิทธิ์ที่ถูกถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยระบบเคเบิล

นอกจากนี้พิจารณาจากคุณสมบัติของงานลิขสิทธิ์และ ช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องคือ จำนวนของเวลาที่ใช้ เช่น ใน ค.ศ. 1978 คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์กำหนดการแบ่งค่าลิขสิทธิ์ว่า ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับจำนวนของเวลาที่ใช้ มากกว่าค่านึงถึงการพิจารณาค่าของตลาดและการผลิตมาเพื่อปิดเบือนค่าของรายการ²⁹

ในการพิจารณาตัดสินเพื่อจ่ายค่าลิขสิทธิ์เคเบิล กระบวนการพิจารณามี 2 ขั้นตอน (phases) ได้แก่

- ก. ขั้นตอนที่ 1 คือการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตามประเภทของรายการ (allocation of cable royalties among categories of programs)
- ข. ขั้นตอนที่ 2 คือการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ในกรณีที่มีข้อ

²⁸โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอเมริกา ค.ศ. 1976 มาตรา 801(b)(3) และ 804(d)

²⁹Donald F. Johnston, Copyright Handbook, p.188-189.

โต้เถียงเกิดขึ้นภายในประเภทของรายการ (any disputes within a program category) เช่น ภายในประเภทรายการดนตรี หรือภายในประเภทรายการกีฬา เป็นต้น คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะแบ่งจ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้แก่ผู้อ้างสิทธิเป็นการเฉพาะรายซึ่งอยู่ภายในประเภทนั้นๆ (allocations among the individual claimants within a category)

ตัวอย่างเช่น:

1) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ. 1978

ขั้นตอนที่ 1

รายการทั่วไป

(Program Suppliers)* 75%

กีฬา (Sports) 12

โทรทัศน์ที่มีโฆษณาการค้า 5.25

(Noncommercial TV.

เช่น PBS) 5.25

ดนตรี (Music)** 4.5

โทรทัศน์อเมริกา และแคนาดา

(Us. & Canadian TV.) 3.25

วิทยุที่มีโฆษณาการค้า

(Noncommercial Radio

เช่น NPR) 0

ขั้นตอนที่ 2

มีข้อโต้เถียงภายในประเภท

ของรายการดนตรีจึงมีการตัดสินแบ่งภายใน

ประเภทของรายการดนตรี (Music

Category) (4.5%) ให้แก่:

สมาคม ASCAP 54%

สมาคม BMI 43

สมาคม SESAC 3

*รายการทั่วไป (Program Suppliers) เช่น รายการของสมาคม MPAA (Motion Picture Association of America), สมาคม CBN (Christian Broadcasting Network) และผู้รวบรวมรายการอื่น ๆ (other program syndicators)

**ดนตรี (Music) ในที่นี้หมายถึง สมาคมสิทธิในการดำเนินงานดนตรีกรรมออกแสดง เช่น สมาคม ASCAP สมาคม BMI สมาคม SESAC

2) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ.1979ขั้นตอนที่ 1

รายการทั่วไป	70%
กีฬา	15
โทรทัศน์ที่มีช่องทางการค้า(PBS)	5.25
โทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า (Commercial TV. เช่น NAB)	4.5
ดนตรี	4.25
โทรทัศน์แคนาดา	.75
วิทยุที่มีช่องทางการค้า (NPR)	.25

ขั้นตอนที่ 2 มีข้อโต้แย้งภายในประเภท

ของรายการทั่วไป จึงมีการตัดสินแบ่งภายใน
ประเภทของรายการทั่วไป (Program
Suppliers) (70%) ให้แก่:

MPAA	96.3%
Multimedia	1.6
NAB	.8
SIN	.7
Devotional Claimants	.5
Mutual of Omaha	.1

3) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ.1980ขั้นตอนที่ 1

รายการทั่วไป	69.7544%
กีฬา	14.9473
โทรทัศน์ที่มีช่องทางการค้า(PBS)	5.2316
โทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์ทาง การค้า (NAB)	4.4842
ดนตรี	4.2351
โทรทัศน์แคนาดา	.7474
ผู้อ้างสิทธิที่เป็น Devotional Claimants	.35
วิทยุที่มีช่องทางการค้า (NPR)	.25

ขั้นตอนที่ 2 มีข้อโต้แย้งภายในประเภทของ

รายการทั่วไป จึงมีการตัดสินแบ่งภายใน
ประเภทของรายการทั่วไป (Program
Suppliers) (69.7544%) ให้แก่:

MPAA	96.9%
Multimedia	1.6
NAB	.8
SIN	.7

4) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ.1981ขั้นตอนที่ 1

มีการแบ่งค่าลิขสิทธิ์เช่นเดียวกับ

ใน ค.ศ.1980 ตามความตกลงของ

คู่กรณีทุกฝ่าย และไม่มี การแบ่งค่าลิขสิทธิ์

ภายในประเภทของรายการ เนื่องจากคู่

กรณีทุกฝ่ายสามารถทำความตกลงกันได้³⁰

ขั้นตอนที่ 2

(ไม่มีข้อโต้แย้ง)

ค่าลิขสิทธิ์ที่จ่ายใน ค.ศ.1978 มีจำนวนประมาณ 12.8

ล้านดอลลาร์ (dollars) ค.ศ.1979 มีจำนวนประมาณ 15.8 ล้านดอลลาร์และค.ศ.1980

มีจำนวนประมาณ 19.1 ล้านดอลลาร์³¹

ใน ค.ศ.1981 FCC ได้ยกเลิกกฎข้อบังคับเคเบิลในเรื่อง สัญญาณระยะไกล (distant signal) และรายการที่ร่วมกันส่ง (syndicated programme) จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการของมาตรา 111 ซึ่งศาลสนับสนุนและส่งผลให้มีการแก้ไขปรับปรุง สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่คัดค้านกับสิทธิของเจ้าของกิจการเคเบิล ผลของการนี้ ทำให้คณะกรรมการ กำหนดค่าลิขสิทธิ์ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขวิธีดำเนินการพิจารณาในเรื่องการแบ่งค่าลิขสิทธิ์ ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า วิธีที่ดีที่สุดของการแบ่งกองทุนเคเบิลคือ แบ่งกองทุนออกเป็น 3 ส่วน (three pots of the cable fund) ได้แก่ ค่าลิขสิทธิ์ส่วนพื้นฐาน (basic)* ค่าใช้-

³⁰United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.6.

³¹Donald F. Johnston, Copyright Handbook, p.189.

*ส่วน Basic หมายถึงค่าลิขสิทธิ์ส่วนที่ระบบเคเบิลจะต้องจ่ายสำหรับสัญญาณระยะไกล ตามตารางค่าลิขสิทธิ์ (fee schedule) ที่กำหนดในกฎหมายลิขสิทธิ์และอาจมีการแก้ไขปรับ อัตราค่าลิขสิทธิ์โดยคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ตามภาวะเงินเฟ้อ

สิทธิส่วนที่เป็นอัตรา 3.75%* และค่าลิขสิทธิ์ส่วนรวมทั่วไป (Syndex)** การกำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์แก่สัญญาเหล่านี้ที่อัตรา 3.75% มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1983 ดังนั้นคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จึงเริ่มดำเนินการพิจารณาตัดสินจ่ายค่าลิขสิทธิ์เคเบิลในเรื่องสัญญาระยะเวลาไกลตั้งแต่ ค.ศ.1983 เป็นต้นไป

Copyright Office จะคำนวณเปอร์เซ็นต์ของกองทุนเคเบิลทุกปีตามค่าใช้จ่ายที่เป็นส่วน basic ส่วน 3.75% และส่วน syndex ตามจำนวนต่อไปนี้

	<u>ส่วน Basic</u>	<u>ส่วน 3.75%</u>	<u>ส่วน Syndex</u>
ค.ศ.1983	61.595%	16.738%	21.667%
ค.ศ.1984	57.131	22.240	20.629
ค.ศ.1985	59.531	20.395	20.074
ค.ศ.1986	57.486	22.592	19.922
ค.ศ.1987	54.463	25.927	19.610
ค.ศ.1988	54.339	25.740	19.921
ค.ศ.1989	56.799	22.102	21.099

ข้อสังเกต การคำนวณเปอร์เซ็นต์ดังกล่าวข้างต้น คำนวณจากค่าลิขสิทธิ์เคเบิลที่จ่ายตรงตามกำหนดเวลาต่อ Copyright Office แต่ในบางครั้งอาจมีค่าลิขสิทธิ์ภายหลังซึ่งมิได้จ่ายตรงตามกำหนดเวลา และจะมีการนำค่าลิขสิทธิ์ภายหลังนี้รวมเข้าไปในกองทุนด้วย ทำให้เปอร์เซ็นต์อาจไม่ตรงตามความเป็นจริง

*ส่วน 3.75% หมายถึง ค่าลิขสิทธิ์ส่วนที่เป็นอัตรา 3.75% ซึ่งระบบเคเบิลจะต้องจ่ายสำหรับสัญญาระยะเวลาไกลที่ได้รับอนุญาตภายหลังการยกเลิกกฎข้อบังคับ FCC ใน ค.ศ.1981

**ส่วน Syndex หมายถึง ค่าลิขสิทธิ์ส่วนที่ระบบเคเบิลจะต้องจ่ายสำหรับสัญญาระยะเวลาไกล ซึ่งเก็บเงินเพิ่มนอกเหนือจากส่วน basic ภายหลังการยกเลิกกฎข้อบังคับของ FCC ใน syndicated programme

5) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ.1983

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ส่วน Basic</u>	<u>ส่วน 3.75%</u>	<u>ส่วน Syndex</u>
รายการทั่วไป	67.10	72.00	95.50
กีฬา	16.35	17.50	0
โทรทัศน์ที่มีช่องทางการค้า (PBS)	5.20	0	0
โทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า (NAB)	5.00	5.00	0
ดนตรี	4.50	4.50	4.50
ผู้อ้างสิทธิที่เป็น Devotional Claimants	1.10	0.75	0
โทรทัศน์แคนาดา	0.75	0.25	0

ขั้นตอนที่ 2 มีข้อโต้แย้งภายในประเภทของรายการทั่วไป จึงมีการตัดสิน

แบ่งภายในประเภทของรายการทั่วไป (Program Suppliers) (67.1%, 72% และ 95.5%)

MPAA	98.2%
Multimedia	1.0
NAB	0.8

6) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ.1988

ขั้นตอนที่ 1 มีการแบ่งค่าลิขสิทธิ์เช่นเดียวกับใน ค.ศ.1983 ตามความตกลงของกลุ่ม
ทุกฝ่ายและไม่มี การแบ่งค่าลิขสิทธิ์ภายในประเภทของรายการ เนื่องจากกลุ่ม
ทุกฝ่ายสามารถทำความตกลงกันได้

ขั้นตอนที่ 2 (ไม่มีข้อโต้แย้ง)

7) การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ.1989

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ส่วนBasic</u>	<u>ส่วน3.75%</u>	<u>ส่วนSyndex</u>
รายการทั่วไป	60.00%	62.60%	95.50%
กีฬาร่วม (Joint Sports)	23.80	26.00	0
โทรทัศน์ที่มีช่องทางการค้า (PBS)	4.00	0	0
โทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า (NAB)	5.70	5.70	0

	ส่วนBasic	ส่วน3.75%	ส่วนSyndex
ดนตรี	4.50	4.50	4.50
ผู้อ้างสิทธิที่เป็น Devotional Claimants	1.25	0.95	0
ผู้อ้างสิทธิที่เป็นชาวแคนาดา (Canadian Claimants)	.75	0.25	0
<u>ขั้นตอนที่ 2</u>			

ไม่มีข้อโต้แย้ง คู่กรณีทุกฝ่ายสามารถทำความเข้าใจ³²

5. สรุปตารางอัตราค่าลิขสิทธิ์เคเบิล

มาตรา 111 "การอนุญาตถ่ายทอดซ้ำเคเบิล"

วันที่ และโดยอำนาจของ

1 มกราคม ค.ศ.1978,
กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976

อัตรา

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปีจากการ
บริการพื้นฐานจำนวน \$41,500 หรือน้อยกว่า อัตราค่าใช้
สิทธิคือ \$15 ต่อครั้งปี

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปีจากการ
บริการพื้นฐานจำนวนระหว่าง \$41,500-\$80,000 อัตรา
ค่าใช้สิทธิ คือ 0.5% ของยอดรายรับทั้งหมด

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปีจากการ
บริการพื้นฐานจำนวนระหว่าง \$80,000-\$160,000 อัตรา
ใช้สิทธิคือ 0.5% ของยอดรายรับทั้งหมดจำนวน \$80,000
และ 1% ของยอดรายรับทั้งหมดส่วนที่เกินกว่าจำนวน
\$80,000

³²United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.7-10.

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปี จำนวน
มากกว่า \$160,000 ขึ้นไป อัตราค่าใช้สิทธิคือ
0.675% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E แรก
0.425% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 2,3 และ 4
0.2% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 5 ขึ้นไป

1 มกราคม ค.ศ.1981,
การพิจารณาปรับอัตราค่าใช้
สิทธิเคเบิลในภาวะเงินเฟ้อ
ค.ศ.1980 (โดยคณะกรรมการ
กำหนดค่าใช้สิทธิ)

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปีจากการ
บริการพื้นฐานจำนวน \$55,500 หรือน้อยกว่าอัตราค่าใช้
สิทธิคือ \$20 ต่อครั้งปี

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดจากการบริการ
พื้นฐานจำนวนระหว่าง \$55,500-\$107,000 อัตราค่าใช้
สิทธิคือ 0.5% ของยอดรายรับทั้งหมด

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดจากการบริการ
พื้นฐานจำนวนระหว่าง \$107,000-\$214,000 อัตราค่าใช้
สิทธิคือ 0.5% ของยอดรายรับทั้งหมดจำนวน \$107,000
และ 1% ของยอดรายรับทั้งหมดส่วนที่เกินกว่าจำนวน
\$107,000

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปี จำนวน
มากกว่า \$214,000 ขึ้นไป อัตราค่าใช้สิทธิคือ
0.799% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E แรก
0.503% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 2,3 และ 4
0.237% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 5

1 มกราคม ค.ศ.1983,*
การพิจารณาปรับอัตราค่าใช้สิทธิ
เคเบิล ค.ศ.1982 (โดยคณะ
กรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ)

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครึ่งปีจากการ
บริการพื้นฐานจำนวนมากกว่า \$214,000 อัตราค่าใช้
สิทธิคือ 3.75% ของยอดรายรับทั้งหมด อัตรานี้ใช้สำหรับ
สัญญาภาค ๆ ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นครั้งแรกจาก FCC. ให้ทำ
การถ่ายทอดซ้ำ โดยอนุญาตภายหลังวันที่ 24 มิถุนายน
ค.ศ.1981

เพื่อทดแทนการยกเลิกขั้วบังคับ syndicated programme
การคิดค่าใช้สิทธิสำหรับระบบเคเบิลที่ตั้งอยู่ในทั้งหมดหรือ
บางส่วนภายในตลาดโทรทัศน์อันดับแรก (ของตลาดโทรทัศน์
50 อันดับ) อัตราค่าใช้สิทธิคือ

- .599% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E แรก
- .377% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 2,3 และ4
- .178% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 5 ขึ้นไป

เพื่อทดแทนการยกเลิกขั้วบังคับ Syndicated programme
การคิดค่าใช้สิทธิสำหรับระบบเคเบิลที่ตั้งอยู่ในทั้งหมดหรือ
บางส่วนภายในตลาดโทรทัศน์อันดับที่สอง (ของตลาดโทรทัศน์
50 อันดับ) อัตราค่าใช้สิทธิคือ

- .300% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E แรก
- .189% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 2,3 และ4
- .089% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 5 ขึ้นไป

* เป็นวันที่ใช้ขั้วบังคับอัตราค่าใช้สิทธิ 3.75%

1 มกราคม ค.ศ.1985,
การพิจารณาปรับอัตราค่าใช้สิทธิ
เคเบิลในภาวะเงินเฟ้อ ค.ศ.
1985 (โดยคณะกรรมการ
กำหนดค่าใช้สิทธิ)

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปีจากการ
บริการพื้นฐาน จำนวน \$75,800 หรือน้อยกว่า อัตราค่าใช้
สิทธิคือ \$28 ต่อครั้งปี

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปีจากการ
บริการพื้นฐานจำนวนระหว่าง \$75,800-\$146,000 อัตรา
ค่าใช้สิทธิคือ 0.5% ของยอดรายรับทั้งหมด

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปีจากการ
บริการพื้นฐานจำนวนระหว่าง \$146,000-\$292,000
อัตราค่าใช้สิทธิคือ 0.5% ของยอดรายรับทั้งหมดจำนวน
\$146,000 และ 1% ของยอดรายรับทั้งหมดส่วนที่เกินกว่า
\$146,000

สำหรับระบบเคเบิลที่มียอดรายรับทั้งหมดในครั้งปี จำนวน
มากกว่า \$292,000 ขึ้นไป อัตราค่าใช้สิทธิคือ
0.893% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E แรก
0.563% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 2,3 และ 4
0.265% ของยอดรายรับทั้งหมดสำหรับ D.S.E ที่ 5

และใช้อัตรา 3.75% สำหรับสัญญาใด ๆ ซึ่งได้รับอนุญาต
เป็นครั้งแรกจาก FCC ให้ทำการถ่ายทอดซ้ำ โดย
อนุญาตภายหลังจากวันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ.1981³³

³³Ibid., p.12-14.

6. ข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบเคเบิล

ก) การที่ FCC ยกเลิกกฎข้อบังคับเรื่อง distant signal และ syndicated programme ใน ค.ศ.1980 เป็นการทลายโครงสร้างอัตราค่าลิขสิทธิ์หรือไม่ เพราะทำให้คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์มีความรับผิดชอบในการกำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์ที่สูงขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงภาวะเงินเฟ้อ และบางครั้งค่าลิขสิทธิ์ในสัญญาเหล่านี้อาจสูงกว่า 1,500 เพลอร์เซนต์ ซึ่งถือกันว่าเป็นค่าใช้จ่ายทางธุรกิจของการอนุญาตเชิงบังคับที่มีเหตุผลถูกต้องและใกล้เคียงกับราคาตลาด มีบางฝ่ายเห็นว่าคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ไม่มีความจำเป็น เพราะเป็นเสมือนเครื่องกีดขวางดุลภาคของตลาดเป็นการไม่ยุติธรรมแก่เจ้าของกิจการเคเบิล ผลกระทบของการที่คณะกรรมการฯ ใช้อัตรา 3.75% แทนสัญญาเดิม (Grandfathered Signals)* นี้ ก่อให้เกิดค่าลิขสิทธิ์ที่สูงมากเกินไป

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์โต้แย้งในเรื่องนี้ว่า การใช้อัตรา 3.75% ในการส่งสัญญาทั้งสองตามค่า D.S.E ที่ใช้ ก่อให้เกิดผลดี คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ใช้อัตรานี้เป็นครั้งแรกใน ค.ศ.1983 และศาล D.C. Circuit ก็ได้ยืนยันคำตัดสินของคณะกรรมการฯ ว่าเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งให้อำนาจแก่คณะกรรมการฯ ในการกำหนดอัตราและประเมินค่าตามการพัฒนาทางเทคโนโลยี เพื่อตอบรับการยกเลิกกฎข้อบังคับในสัญญาทั้งสองของ FCC³⁴ และมีคดีที่เกิดขึ้นในศาลอุทธรณ์ของอเมริกาพิจารณาตัดสินเรื่องการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ของคณะกรรมการฯ ใช้อัตรา 3.75% โดยศาลเห็นว่า คณะกรรมการฯ ใช้ดุลพินิจที่

*Grandfathered Signals หมายถึง สัญญาที่เคยเข้ามาแต่เดิม ได้แก่ distant signal และ syndicated programme ซึ่ง FCC เคยมีกฎข้อบังคับในเรื่องสัญญาเหล่านี้ ต่อมา FCC ได้ยกเลิกกฎข้อบังคับนี้ใน ค.ศ.1981 จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ที่จะต้องกำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์ในเรื่องนี้ โดยใช้อัตรา 3.75% ในสัญญาดังกล่าว ซึ่งมีผลใช้บังคับใน ค.ศ.1983

³⁴Fred H.Cate, "Cable television and the compulsory copyright license", Federal Communication Law Journal 42 (April 1990): 206-207.

กว้างขวาง ในขอบเขตของความสมเหตุสมผล (zone of reasonableness)³⁵ เป็นการตัดสินที่ชำนาญ (expert judgement) สนับสนุนการคาดคะเนของตลาด อัตรา 3.75% ใช้เฉพาะแก่สัญญาณระยะไกลใหม่ ๆ ที่เพิ่มขึ้น (newly added distant signals) ภายหลังการยกเลิกกฎข้อบังคับของ FCC ใน ค.ศ.1980 ดังนั้นเจ้าของกิจการเคเบิลที่เคยได้รับอนุญาตให้ใช้สัญญาณดังกล่าวมาแล้วตามกฎข้อบังคับของ FCC จึงไม่ได้รับผลกระทบจากการปรับอัตรา 3.75% ของคณะกรรมการ³⁶

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์กล่าวว่า ได้พิจารณาอย่างมากในเรื่องอัตรา 3.75% นี้ โดยถือเป็นค่าตัดสินที่แจ้งล่วงหน้า เพื่อให้เจ้าของกิจการเคเบิลจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตามจำนวนที่สามารถทราบล่วงหน้าได้ เพราะจะไม่ยุติธรรม หากบังคับให้เจ้าของกิจการเคเบิลต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์จำนวนมาก โดยไม่สามารถรู้ล่วงหน้าว่าค่าลิขสิทธิ์เป็นจำนวนเท่าใด ดังนั้น จึงมีการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ของสัญญาณระยะไกลที่อัตรา 3.75% ไว้ล่วงหน้า โดยถือเป็น "ระบบการเตือนล่วงหน้า" (advance warning system) ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐสภา อัตรา 3.75% เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1983³⁷ ก่อให้เกิดผลดีในการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ กล่าวคือ จะไม่มีข้อโต้แย้งระหว่างกัน คู่กรณีทุกฝ่ายสามารถเจรจาตกลงกันโดยส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแบ่งในขั้นตอนที่ 2 (phase II) ซึ่งเป็นการแบ่ง

³⁵Thomas C. Brennen "The copyright royalty tribunal... an American perspective", Journal of the Copyright Society of the U.S.A. 34 (January 1987): 157.

³⁶Mary Eugenia Gates, "The danger of regulatory deference: the impact of the copyright royalty tribunal's 3.75% royalty rate application to distant signals substituted for grandfathered signals on cable subscribers", Federal Communication Law Journal 37 (July 1985): 497-499.

³⁷Ibid., p.508-509.

ภายในประเภทเดียวกัน ปรากฏตามตารางการแบ่งค่าลิขสิทธิ์ใน ค.ศ.1988 และ ค.ศ.1989³⁸ กล่าวคือ วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1983 มีการดำเนินการพิจารณาอัตราเคเบิลของปี 1982 สำหรับระบบเคเบิลที่มีรายรับทั้งหมดในครึ่งปี จากค่าบริการพื้นฐาน (basic service) ทั้งหมดที่มีจำนวนมากกว่า \$214,000 จะคิดอัตราค่าลิขสิทธิ์ 3.75% ของยอดรายรับทั้งหมด ดังนั้น อัตรา 3.75% จะใช้แก่สัญญาใด ๆ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ถ่ายทอดซ้ำเป็นครั้งแรก หลังจากวันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ.1981 ซึ่งเป็นวันที่ FCC ยกเลิกกฎข้อบังคับในเรื่องนี้³⁹

ข) การถ่ายทอดซ้ำของระบบเคเบิลซึ่งเป็นผู้ใช้งานลิขสิทธิ์ ถือว่าเป็นการล่อล้า (erosion) สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือไม่ เนื่องจากในช่วงที่กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ออกใช้บังคับ มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เข้มงวดมาก รัฐสภารับรองว่าระบบเคเบิลจะไม่สามารถทำการถ่ายทอดซ้ำจำนวนมากเพื่อการตัดวงจรประโยชน์ฝ่ายเดียวและเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ต้องทนทุกข์ต่อการไม่จ่ายค่าลิขสิทธิ์ของระบบเคเบิลหรือจ่ายค่าลิขสิทธิ์ในอัตราที่ต่ำกว่าราคาตลาด (below-market rate) และด้วยผลการพัฒนาเทคโนโลยีดาวเทียม ทำให้อุตสาหกรรมเคเบิลในขณะนี้สามารถนำเข้ารายการต่าง ๆ มากมายจากระยะที่อยู่ไกลมากด้วยความสะดวกและด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับคุณค่าของรายการ ทำให้เคเบิลมี (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในย่านที่มีประชาชนอยู่หนาแน่น) จำนวนช่องสถานี (channel) มากขึ้นเพื่อส่งรายการสู่สมาชิกและในปัจจุบันไม่มีกฎข้อบังคับของ FCC อีกต่อไปที่ควบคุมอย่างเข้มงวดในเรื่องจำนวนของสัญญาระยะไกลซึ่งระบบเคเบิลใช้ กล่าวคือ ไม่มีเครื่องป้องกันระบบเคเบิลตัดวงจรประโยชน์จากการถ่ายทอดซ้ำรายการสัญญาระยะไกลอันมีลิขสิทธิ์ (copyrighted distant signal programming) ไม่ว่าเครื่องป้องกันที่เป็น

³⁸United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.13.

³⁹โปรดดู รายละเอียดในบทที่ 3 ข้อควรพิจารณาในเรื่องระบบเคเบิล หัวข้อ 4 การจ่ายค่าลิขสิทธิ์

เทคโนโลยี หรือถูกข้อบังคับต่าง ๆ⁴⁰ จึงสมควรต้องมีคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิควบคุมดูแลในเรื่องนี้อย่างเข้มงวด

ค) สื่อใหม่ ๆ (new media) ที่เกิดขึ้นแข่งขันกับเคเบิล ในขณะที่มีหลายประเภท ที่มีได้เป็นการอนุญาตเชิงบังคับ ดังนั้น จึงต้องจ่ายค่าใช้สิทธิจากการขายรายการของเจ้าของลิขสิทธิ์ตามอัตราตลาดค้า (marketplace rates) ในขณะที่เคเบิลมักจะหาช่องทางจ่ายค่าใช้สิทธิในอัตราที่ต่ำกว่าราคาตลาด (below-market rate)⁴¹ สื่อใหม่ ๆ จึงมีข้อเสียเปรียบอย่างชัดเจน เป็นการจำกัดความสามารถของสื่อใหม่ ๆ ที่จะขยายสู่สาธารณะ เพราะต้องจ่ายค่าใช้สิทธิแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในจำนวนที่สูงกว่าเคเบิล จึงต้องเก็บค่าสมาชิกในจำนวนที่สูงกว่าเคเบิล

ง) เครือข่ายต้นกำเนิดเคเบิล (cable origination networks) ในขณะที่มีข้อเสียเปรียบเคเบิลในเรื่องอัตราที่ต่ำกว่าราคาตลาดคือต้องแข่งขันกับสัญญาณระยะไกลของเจ้าของกิจการเคเบิลและเครือข่ายต้นกำเนิด ต้องเพิ่มผู้ประกอบกิจการร่วม (affiliates) กับเครือข่ายฯ เพื่อเพิ่มรายได้การโฆษณา (advertising revenue) ในขณะที่เคเบิลสามารถรับสัญญาณระยะไกลในอัตราค่าใช้สิทธิที่ต่ำกว่าราคาตลาด

จ) เมื่อเคเบิลจ่ายค่าใช้สิทธิในอัตราที่ต่ำกว่าราคาตลาด ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์อาจจำกัดจำนวนของรายการลิขสิทธิ์ที่ถ่ายทอดทางโทรทัศน์เสรี (free television) หรือถอนรายการลิขสิทธิ์ออกมา ทำให้สูญเสียการดำรงอยู่ของโทรทัศน์และการเลือกชมของสมาชิกในสาธารณชนอเมริกันผู้ซึ่งใช้โทรทัศน์ที่ถ่ายทอดทางอากาศ (over-the-air television) และไม่สามารถจ่ายเงินเพื่อเป็นสมาชิกเคเบิล

⁴⁰Dale N. Hatfield and Robert Alan Garrett, "A reexamination of cable television's compulsory license royalty rates: The copyright royalty tribunal and the marketplace", Journal of the Copyright Society of the U.S.A. 30 (June 1983): 468.

⁴¹โปรดดู รายละเอียดในบทที่ 3 หัวข้อ 6 (ก) และ (ข) ข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบเคเบิล

สรุปได้ว่า อเมริกาทุกวันนี้เป็นยุคของข่าวสาร กิจกรรมของข่าวสารนำหน้าผลผลิตของสินค้าในทางอุตสาหกรรม ซึ่งครั้งหนึ่งเคยนำหน้าผลผลิตทางเกษตรกรรม การเพิ่มขึ้นของข่าวสารนี้ทำให้ผู้ผลิตข่าวสาร (originator) ผู้ผลิตรายการและซอฟต์แวร์ (software) ได้รับค่าตอบแทนอย่างเต็มที่ในกิจกรรมของพวกเขา ดังนั้นอัตราค่าใช้สิทธิในกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ควรจะได้รับการตรวจสอบ เพราะอัตราเหล่านี้สะท้อนเพียงวัตถุประสงค์ที่ขึ้นกับสถานการณ์เฉพาะในช่วงเวลานั้น แต่สถานการณ์ทุกวันนี้แตกต่างออกไปอย่างสิ้นเชิง วิธีการแต่เดิมมีตารางค่าใช้สิทธิตามกฎหมายที่เคเบิลสามารถจ่ายค่าใช้สิทธิตามตารางค่าใช้สิทธิ แต่ทางปฏิบัติในปัจจุบัน เคเบิลไม่เต็มใจที่จะจ่ายค่าใช้สิทธิดังกล่าวอีกต่อไป แต่วิธีที่จะใช้กับสถานการณ์ปัจจุบันควรจะเป็นอัตราค่าใช้สิทธิซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์สามารถคิดค่าใช้สิทธิอย่างสมเหตุสมผลในตลาดค้าเสรี (free marketplace)

การที่คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิตัดสินอัตราค่าใช้สิทธิโดยคำนึงถึงตลาดค้า (marketplace) เป็นการใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวาง ตามที่รัฐสภาให้สิทธิในกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 แต่ตราบิตที่การอนุญาตเชิงบังคับยังคงมีอยู่ในกฎหมาย รัฐสภาควรจะใช้วิธีการที่คล้ายกันนี้เพื่อแก้ไข "อัตราค่าใช้สิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ" (statutory rate) โดยควรบัญญัติอัตราค่าใช้สิทธิไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายอีกครั้ง ซึ่งต้องคำนึงถึงสถานการณ์เพื่อใช้กับรายการของสัญญาณระยะไกล (distant signal programming) ซึ่งถูกถ่ายทอดซ้ำโดยเคเบิลและจะไม่ถูกระทบโดยค่าตัดสินของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ⁴²

ข. การบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม (Phonorecord of Musical Works) บางครั้งอาจเรียกว่าการอนุญาตบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล (mechanical license) มาตรา 115 วางข้อจำกัดแก่สิทธิในการทำซ้ำ ดัดแปลง และจำหน่ายงานดนตรีกรรมของเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยกำหนดเป็นการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับการทำและจำหน่ายสิ่งบันทึกเสียงงานดนตรีกรรมที่มีขนาดกรรม การอนุญาตทำการบันทึกเสียงงานดนตรีกรรมมีปรากฏเป็นครั้งแรกในกฎหมาย

⁴²Ibid., p.474-476.

ลิขสิทธิ์ ค.ศ.1909 เพราะกลัวว่าจะมีการควบคุมอย่างผูกขาดในการบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม โดยบริษัทดนตรีที่มีอำนาจ⁴³ สำหรับระบบค่าลิขสิทธิ์ในการบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกลนี้ มีกฎว่าทันทีที่บทประพันธ์ดนตรี (copyrighted musical composition) ได้รับความอนุญาตให้ทำการบันทึกเสียง บุคคลอื่นสามารถบันทึกเสียงงานนั้นได้ โดยต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์จำนวน 2 เซนต์ (cent) ต่อส่วน (part) ที่ได้ผลิต เรื่องนี้มีปรากฏต่อมาในกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ซึ่งเพิ่มจำนวนค่าลิขสิทธิ์และกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์เกี่ยวข้องโดยทำหน้าที่กำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าว

คู่กรณีบางฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับระบบนี้ ไม่เต็มใจที่จะจ่ายค่าลิขสิทธิ์ ดังนั้นมาตรา 115 จึงต้องกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องค่าลิขสิทธิ์ไว้อย่างชัดเจน เพราะในทางปฏิบัติมีการโต้เถียงเกิดขึ้นมากในเรื่องการคำนวณและจำนวนอัตราค่าลิขสิทธิ์

เนื่องจากเจ้าของลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรมมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะทำและจำหน่ายการบันทึกเสียงงานดนตรีกรรมของตน โดยขึ้นอยู่กับเวลาที่การบันทึกเสียงถูกจำหน่ายครั้งแรกต่อสาธารณะโดยเจ้าของลิขสิทธิ์ หลังจากนั้นบุคคลอื่นสามารถทำและจำหน่ายงานได้โดยมีเงื่อนไขของการอนุญาตเชิงบังคับในมาตรา 115⁴⁴ การจำหน่ายงาน เช่น ทำการบันทึกเสียงได้อย่างอิสระเพื่อขาย (for sale) ต่อสาธารณะ เช่น A ได้แต่งเพลงขึ้น 1 เพลง และอนุญาตให้ B รวบรวมนักดนตรีและนักร้องเพื่อทำการบันทึกเสียงทันทีที่การบันทึกเสียงของ B ออกวางจำหน่ายเป็นครั้งแรกต่อสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เทปคาสเซต (cassette) แผ่นเสียง แผ่นดิสก์ ฯลฯ C สามารถทำการบันทึกเสียงเพลงนั้นได้เองภายใต้เงื่อนไขของการอนุญาตเชิงบังคับ ดังนั้นเพื่อที่จะได้รับการอนุญาตเชิงบังคับ C จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดตามกฎหมายลิขสิทธิ์ คือจ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในการบันทึกเสียงแต่ละชิ้น อัตราค่าลิขสิทธิ์นี้ คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะปรับเป็นระยะ ๆ โดยเริ่มต้นจากค่าลิขสิทธิ์จำนวน 2.75 เซนต์ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้นหรือ 0.5 เซนต์ต่อเวลาเล่น 1 นาที (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า) ต่อมาใน ค.ศ.1986 ค่าลิขสิทธิ์ได้เพิ่มเป็น 5 เซนต์ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้น

⁴³Marshall A.Leaffer, Understanding Copyright Law, p.212.

⁴⁴Stephen M.Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.496.

หรือ 0.95 เซนต์ต่อเวลาเล่น 1 นาที (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)⁴⁵

ผู้ประสงค์จะได้รับอนุญาตเชิงบังคับ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎหมายและกฎข้อบังคับของ Register of Copyrights และคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ เงินที่ผู้ขอใช้งานจะต้องปฏิบัติตาม ได้แก่

1) ผู้ได้รับอนุญาตเชิงบังคับ (compulsory licensee) จะต้องจำหน่ายการบันทึกเสียงต่อสาธารณะสำหรับใช้ส่วนตัว (private use)

2) การอนุญาตเชิงบังคับในการบันทึกเสียงจะไม่ให้แก่ "การลักลอบทำการบันทึกเสียง" (record pirates) คือลอกทำสำเนา (duplicating) โดยปราศจากความยินยอมของเจ้าของลิขสิทธิ์

3) ผู้ได้รับการอนุญาตเชิงบังคับสามารถทำการบันทึกเสียงได้เองอย่างอิสระ เช่น รวบรวมนักดนตรีและนักร้องได้เอง ซึ่งต้องมีใช่เป็นการทำสำเนา (duplicating) การบันทึกเสียงงานดนตรีของเจ้าของลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ผู้ได้รับการอนุญาตเชิงบังคับยังสามารถเรียบเรียงเสียงประสาน (arrange) หรือดัดแปลง (adapt) งานดนตรีกรรมดังกล่าวได้ แต่ต้องไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางองพื้นฐาน (basic melody) หรือลักษณะพื้นฐาน (fundamental character) ของงานดนตรีกรรมนั้น หากผู้ใดฝ่าฝืนยอมถือเป็นการละเมิด ผู้ได้รับอนุญาตเชิงบังคับจะต้องมีเจตนาสุจริต และไม่สามารถบิดเบือนงานไม่ว่าในทางใด⁴⁶

4) ผู้ขอรับการอนุญาตเชิงบังคับจะต้องบอกกล่าวเจตนาแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือบอกกล่าวแก่ Copyright Office ในกรณีที่ไม่มีปรากฏชื่อและที่อยู่ของเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยต้องยื่นคำบอกกล่าวก่อนการจำหน่ายการบันทึกเสียงเสมอ หากไม่บอกกล่าว ผู้บันทึกเสียงไม่สามารถทำและจำหน่ายการบันทึกเสียงได้อย่างถูกต้อง หากฝ่าฝืนยอมถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ (infringement)

⁴⁵Marshall A.Leaffer, Understanding Copyright Law, p.212.

⁴⁶Ibid, p.214.

นอกจากนี้ เพื่อที่จะสามารถได้รับค่าลิขสิทธิ์ เจ้าของลิขสิทธิ์ จะต้องทำการจดทะเบียนหรือแจ้งต่อ Copyright Office⁴⁷

สำหรับคำร้องขอของผู้ประสงค์จะขอทำการบันทึกเสียงจะใช้หัวข้อว่า "คำร้องขอรับการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับการทำและการจำหน่ายการบันทึกเสียง" และควรระบุชื่อของงานและผู้แต่งเท่าที่ทราบ โดยมีข้อความต่าง ๆ ได้แก่

- ก. ชื่อเต็ม ชื่อทางการค้า นามแฝงในการประกอบธุรกิจ
- ข. ที่อยู่ของธุรกิจที่จะใช้ในการติดต่อ
- ค. ชื่อองค์กรธุรกิจที่จะใช้ในการติดต่อในธุรกิจบันทึกเสียง เช่น ชื่อเจ้าของแท้จริง หุ้่นส่วนบุคคล หรือบริษัท มูลนิธิ ฯลฯ
- ง. บัญชีประจำปีและการจ่ายภาษี
- จ. การบันทึกเสียงทุกรูปแบบซึ่งผู้ขออนุญาตประสงค์จะทำ

ออกจำหน่าย เช่น รูปแบบของเทปคาสเซต แผ่นเสียง แผ่นดิสค์ ฯลฯ

- ฉ. วันที่จะนำวางจำหน่าย
- ช. ชื่อศิลปินผู้จะทำการบันทึกเสียง
- ซ. จำนวนรายชื่อการบันทึกเสียงที่จะทำ⁴⁸

5) ผู้ได้รับอนุญาตเชิงบังคับต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์สำหรับการบันทึกเสียงทุกชิ้นที่ทำและจำหน่าย

6) ผู้ได้รับอนุญาตเชิงบังคับจะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์เป็นรายเดือนคือก่อนวันที่ 20 ของทุกเดือนและยื่นรายละเอียดของบัญชีการเงินประจำปี ค่าลิขสิทธิ์ที่กำหนดในกฎหมายเกี่ยวกับงานดนตรีกรรมแต่ละชิ้นที่รวมอยู่ในการบันทึกเสียง เช่น อัตราค่าลิขสิทธิ์จำนวน 2 3/4 เซนต์ (cent) : ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้นหรือ 0.5 เซนต์ : ต่อเวลาเล่น 1 นาที (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า) แม้จะมีการคัดค้านอัตรานี้ในศาลอุทธรณ์ของ District of

⁴⁷Stephen M. Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.497.

⁴⁸William S. Strong, The Copyright Book: A Practical Guide, 3rd ed. (London: The Mit Press, 1990), p.118-119.

Columbia แต่ผู้พิพากษาชื่อ Judge Mikva ยังคงตัดสินด้วยเหตุผลที่รอบคอบเพื่อยืนยันอัตราค่าใช้สิทธิดังกล่าว หลังจากนั้นคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิได้ตัดสินว่าควรที่จะเพิ่มอัตราค่าใช้สิทธิทุกปีจนถึง ค.ศ.1986 คือจำนวน 5 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้น หรือ 0.95 เซนต์:ต่อเวลาเล่น 1 นาที (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)⁴⁹

การปรับอัตราค่าใช้สิทธิโดยคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

<u>วันที่</u>	<u>อัตรา</u>	<u>โดยอำนาจของ</u>
ค.ศ.1909-1977	2 เซนต์ (cent) : ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้น	กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1909
1 มกราคม 1978	2 3/4 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้นหรือ 0.5 เซนต์:ต่อเวลาเล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976
1 กรกฎาคม 1981	4 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้น หรือ 0.75 เซนต์:ต่อเวลาเล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	การพิจารณาปรับอัตราค่าใช้สิทธิการบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ค.ศ. 1980 (1980 Mechanical Rate Adjustment Proceeding)
1 มกราคม 1983	4.25 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ชิ้นหรือ 0.8 เซนต์:ต่อเวลาเล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	การพิจารณาปรับอัตราค่าใช้สิทธิการบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ค.ศ. 1980

⁴⁹Stephen M. Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.497.

<u>วันที่</u>	<u>อัตรา</u>	<u>โดยอำนาจของ</u>
1 กรกฎาคม 1984	4.5 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ขึ้นหรือ 0.85 เซนต์:ต่อเวลา เล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์การ บันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ค.ศ. 1980
1 มกราคม 1986	5 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ขึ้นหรือ 0.95 เซนต์:ต่อเวลา เล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์การ บันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ค.ศ. 1980
1 มกราคม 1988	5.25 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ขึ้นหรือ 1 เซนต์:ต่อเวลา เล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์การ บันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ค.ศ. 1987
1 มกราคม 1990	5.7 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ขึ้นหรือ 1.1 เซนต์:ต่อเวลา เล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์การ บันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ค.ศ. 1987
1 มกราคม 1992	6.25 เซนต์:ต่อการบันทึกเสียง 1 ขึ้นหรือ 1.2 เซนต์:ต่อเวลา เล่น 1 นาที (หรือเศษของนาที) (จำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า)	การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์การ บันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล ค.ศ. 1987 ⁵⁰

ค่าลิขสิทธิ์ของงานดังกล่าวข้างต้น มีชื่อที่เรียกกันนในทางธุรกิจ
การคำว่า "ค่าลิขสิทธิ์การบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกล" (mechanical royalty) ในทาง

⁵⁰United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.15.

ปฏิบัติอัตราค่าลิขสิทธิ์ที่ราคาสูงสุด (ceiling price) คู่กรณีสามารถเจรจาตกลงกันก่อนได้และกฎหมายลิขสิทธิ์มิได้ห้ามคู่กรณีที่เจรจาเงื่อนไขของการอนุญาตเป็นการส่วนตัว คู่กรณีส่วนใหญ่ มักเห็นเป็นการสะดวกถ้ามีการเจรจาโดยตกลงกันเองและอาจกระทำโดยผ่านตัวแทน คือ Harry Fox Agency เป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการอนุญาตลิขสิทธิ์การบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกลโดยเฉพาะ⁵¹

มาตรา 115 ใช้เฉพาะการบันทึกงานดนตรีกรรมที่มีชนากรรมเท่านั้น โดยไม่รวม

ก) สิทธิในการนำออกแสดงในที่สาธารณะ (public performance) เช่น การบันทึกเสียงของการแสดงอุปรากร (opera)

ข) สิทธิในการทำสำเนา (duplicate) การบันทึกเสียง (มาตรา 115a) คือไม่รวมสำเนาของการบันทึกเสียงเพราะผู้ได้รับอนุญาตสามารถใช้เพียงบทประพันธ์เพลงและทำนองที่จะทำการบันทึกของตนเองกับศิลปินรับจ้าง

ค) การจำหน่ายเพื่อใช้ประโยชน์ทางการค้า (commercial use) เช่น ใช้กับตู้เพลง ใช้เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพ

ง) ไม่มีสิทธิเปลี่ยนแปลงทำนองหรือลักษณะพื้นฐานของงานดนตรีกรรม เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชัดแจ้งจากเจ้าของลิขสิทธิ์

จ) ไม่รวมการบันทึกเสียงของเสียงในฟิล์มของงานภาพยนตร์หรืองานโสตทัศนวัสดุอื่น ๆ เพราะงานประเภทเหล่านี้ไม่ถือเป็นการบันทึกเสียง⁵²

กฎหมายได้สร้างหลักเกณฑ์ 4 ประการที่คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะต้องใช้ในการกำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์ ได้แก่

1. เพื่อให้สาธารณชนสามารถใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์มากขึ้น
2. เพื่อให้เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและผู้ใช้ได้รับรายได้ที่ยุติธรรม

⁵¹Marshall A. Leaffer, Understanding Copyright Law, p.214.

⁵²Ibid., p.115-116.

3. เพื่อสะท้อนให้เห็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ใช้ผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน และ

4. เพื่อทำให้ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องลดน้อยลง⁵³

ค. ตู้เพลง (Jukebox)

เป็นการอนุญาตเชิงบังคับใหม่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 เนื่องจากกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1909 ไม่มีการอนุญาตสำหรับการบันทึกเสียงซึ่งเล่นโดยตู้เพลง ตู้เพลงเป็นการนำออกแสดงในที่สาธารณะ (public performance) ในงานดนตรีกรรมที่มีใช้นาฏกรรม ซึ่งเป็น "เครื่องเล่นบันทึกเสียงโดยใช้เหรียญหยอด" (coin-operated phonorecord) [มาตรา 116 (a)] กฎหมายกำหนดให้เป็นเครื่องมือซึ่ง

1. ใช้เพียงเพื่อสำหรับแสดงงานดนตรีกรรมที่มีใช้นาฏกรรม และถูกกระตุ้นให้ทำงานโดยเหรียญหยอด
2. ติดตั้งอยู่ในสถานที่ซึ่งไม่มีการเรียกเก็บค่าเข้าฟัง (admission) ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
3. มีบัญชีรายชื่อเพลงซึ่งเป็นงานดนตรีกรรมทั้งหมดที่จะนำออกแสดง ติดไว้กับตู้เพลงอย่างเด่นชัด ในที่ซึ่งสาธารณชนสามารถตรวจสอบได้ และ
4. ลูกค้ำของสถานที่ที่ตู้เพลงตั้งอยู่สามารถเลือกเพลงที่จะนำออกแสดงได้เอง [มาตรา 116 (e) (1)]

การอนุญาตเชิงบังคับในตู้เพลงจะต้องมีกฎเกณฑ์ครบทั้ง 4 ประการข้างต้น ดังนั้นจึงไม่มีการอนุญาตเชิงบังคับกับเครื่องเล่นที่แสดงงานโสตทัศนวัสดุ (audiovisual work) เช่น วีดิโอเพลง ซึ่งการบันทึกดังกล่าวเป็นการบันทึกทั้งภาพและเสียง มิใช่การบันทึกเสียงอย่างเดียว (phonorecord) ตามมาตรา 116

⁵³Sidney A.Diamond, "Sound recordings and phonorecords: history and current law", Intellectual Property Law Review 1981 (New York: Clark Broadman Company, Ltd., 1981), p.441.

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับตู้เพลง

1. ผู้มีสิทธิได้รับการอนุญาต
2. วิธีได้รับการอนุญาต
3. ค่าลิขสิทธิ์
4. การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ที่จัดเก็บโดย Copyright Office
5. ความเกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์
6. คดีพิพาทระหว่างสมาคม ACEMLA และคณะกรรมการ

กำหนดค่าลิขสิทธิ์

1. ผู้มีสิทธิได้รับการอนุญาต

คือเจ้าของกิจการตู้เพลง (jukebox operator) ซึ่งอาจเป็นเจ้าของตู้เพลงหรือเป็นผู้ควบคุมการใส่ตู้เพลงหรือมีอำนาจควบคุมเบื้องต้นในการเลือกงานดนตรีกรรมที่ใช้ในบัญชีสะสมของตู้เพลง [มาตรา 116(e) (2)] เป็นผู้มีสิทธิได้รับอนุญาต ส่วนเจ้าของสถานที่ที่ตู้เพลงตั้งอยู่ (proprietor of the establishment) ไม่ถือเป็นเจ้าของกิจการตู้เพลง จึงไม่มีความรับผิดชอบ ๗ ต่อการละเมิดที่เกิดจากการนำออกแสดงโดยไม่มี การอนุญาตเชิงบังคับ [มาตรา 116 (a)(1), 116 (b)(2)] ดังนั้นเครื่องเล่นใดที่ไม่อยู่ในความหมายของคำว่า "เครื่องเล่นบันทึกเสียงโดยใช่เหรีญหยุด" การนำออกแสดงต่อสาธารณะ จะไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์นี้ ดังนั้นเจ้าของสถานที่จึงต้องมีความรับผิดชอบสำหรับการละเมิดในงานดนตรีกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. วิธีได้รับการอนุญาต

เจ้าของกิจการตู้เพลง จะได้รับการอนุญาตเป็นรายปี โดยวิธี

- ก. ยื่นคำร้องขอต่อ Copyright Office
- ข. ติดารับรองการอนุญาต (certificate) ซึ่ง

Copyright Office ออกให้ไว้ที่ตู้เพลง และ

- ค. จ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้แก่ Copyright Office

[มาตรา 116 (b)(1)]

หากเจ้าของกิจการตู้เพลงไม่ดำเนินการตามข้อกำหนดนี้ และนำงานดนตรีกรรมออกแสดงโดยตู้เพลง ย่อมถือเป็นการละเมิด [มาตรา 116 (b)(2)]

3. ค่าลิขสิทธิ์

ในขณะที่กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ออกใช้บังคับ ค่าลิขสิทธิ์ต่อเพลงใช้อัตราเครื่องละ \$8 ต่อปี โดยจ่ายทุกเดือนมกราคม [มาตรา 116 (b) (1) (A)] ค.ศ.1982 เพิ่มอัตราเป็นเครื่องละ \$25 ค.ศ.1984 ได้เพิ่มอัตราเป็นเครื่องละ \$50 ต่อปี และใน ค.ศ.1987 เพิ่มอัตราเป็นเครื่องละ \$63 ต่อปี คณะกรรมการฯ จะพิจารณาปรับค่าลิขสิทธิ์ โดยพิจารณาจากการเพิ่มของค่าครองชีพ

4. การจ่ายค่าลิขสิทธิ์ที่จัดเก็บโดย Copyright Office

การคิดค่าลิขสิทธิ์จะคิดจากตู้เพลง 1 เครื่อง แต่ผู้ได้รับค่าลิขสิทธิ์คือเจ้าของลิขสิทธิ์ของงานดนตรีกรรมที่นำออกแสดงโดยตู้เพลง [มาตรา 116 (b) (1)(A), มาตรา 116(c)] ค่าลิขสิทธิ์ที่จัดเก็บจะจ่ายให้แก่เฉพาะเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้เรียกร้องค่าลิขสิทธิ์ ซึ่งส่วนใหญ่มักกระทำโดยตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์คือสมาคมสิทธิในการนำออกแสดง เช่น สมาคม ASCAP สมาคม BMI สมาคม SESAC [มาตรา 116 (c)(4)] คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะตัดสินว่าค่าลิขสิทธิ์จำนวนเท่าใดที่ควรจ่ายแก่สมาคมและแก่ผู้อ้างสิทธิรายบุคคลอื่น ๆ [มาตรา 116 (c)(4)] และถ้าสมาคมไม่สามารถหาความตกลงระหว่างกันเพื่อแบ่งค่าลิขสิทธิ์ คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะตัดสินให้ [มาตรา 116 (c)(2)(3) และ มาตรา 801 (b)(3)]

สำหรับค่าลิขสิทธิ์ที่จัดเก็บใน ค.ศ.1978 สมาคม ASCAP BMI และ SESAC สามารถหาความตกลงแบ่งค่าลิขสิทธิ์กันได้ กล่าวคือสมาคม ASCAP และ BMI ได้ค่าลิขสิทธิ์สมาคมละ 47.5% และสมาคม SESAC ได้ค่าลิขสิทธิ์ 5%⁵⁴ ส่วนใน ค.ศ. 1979 สมาคมไม่สามารถหาความตกลงกันได้ คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ต้องพิจารณาตัดสินเป็นเวลานาน เพราะไม่สามารถแก้ไขข้อขัดแย้งตามหลักฐานที่ปรากฏ จึงเสนอให้คู่กรณีทุกฝ่ายพยายามหาความตกลงกัน ร่วมกันจัดการดูแล ในที่สุดสมาคมสามารถหาความตกลงแบ่งค่าลิขสิทธิ์กันได้ ใน ค.ศ.1979 และใน ค.ศ.1980⁵⁵

⁵⁴Donald F. Johnston, Copyright Handbook, p.195-197.

⁵⁵Stephen M. Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.449.

สรุปได้ว่าก่อนมีกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 เจ้าของกิจการผู้เพลงได้รับยกเว้นความรับผิดทางลิขสิทธิ์จากการดำเนินงานดนตรีกรรมของผู้อื่นออกแสดงโดยทางผู้เพลง แต่เมื่อกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ออกใช้บังคับแล้ว อุตสาหกรรมผู้เพลงในฐานะผู้จ้างงานลิขสิทธิ์ไม่ได้รับข้อยกเว้นอีกต่อไป แต่ต้องชำระประโยชน์ประนอมโดยการอนุญาตเชิงบังคับ ซึ่งมีเงื่อนไขพิเศษ การอนุญาตเชิงบังคับสำหรับผู้เพลงจัดทำบอสัญญาเบอร์น ต่อมาอเมริกาเข้าเป็นภาคีสัญญาเบอร์น และออก Berne Convention Implementation Act of 1988 โดยแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ในเรื่องการอนุญาตเชิงบังคับที่มีมาแต่เดิม โดยให้มีระบบการเจรจาอนุญาตโดยสมัครใจ (voluntarily negotiated system) แต่การอนุญาตเชิงบังคับเดิมนั้นยังคงมีอยู่และจะใช้ในระหว่างช่วงเวลาที่ยังคงมีเจ้าของกิจการผู้เพลงกับเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่สามารถเจรจาทกลงกันได้

การอนุญาตเชิงบังคับในผู้เพลงดังกล่าวข้างต้น เป็นการอนุญาตก่อนแก้ไขของสัญญาเบอร์น ค.ศ.1988 แต่หลังจากแก้ไขแล้วได้เปิดโอกาสให้คู่กรณีสามารถทำการเจรจาอนุญาตโดยสมัครใจได้ก่อน เช่น ตกลงในเรื่องเงื่อนไข อัตราและการจ่ายค่าใช้สิทธิ จุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการเจรจาอนุญาตระหว่างสมาคมต่างๆ เช่น สมาคม ASCAP สมาคม BMI สมาคม SESAC สมาคม AMOA (Amusement Music Operators of America) การเจรจาเหล่านี้ได้รับยกเว้นจากความรับผิดทางการผูกขาด (antitrust liability)⁵⁶

5. ความเกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

เจ้าของกิจการผู้เพลงต้องจ่ายค่าใช้สิทธิแก่ Copyright Office โดย Register of Copyright จะเป็นผู้จัดเก็บ และนำค่าใช้สิทธิดังกล่าวเข้ากองทุนค่าใช้สิทธิโดยฝากไว้กับกองคลัง หลังจากหักค่าใช้จ่ายที่สมเหตุผลโดย Copyright Office แล้ว คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะจ่ายค่าใช้สิทธิให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในเดือนมกราคมและในเดือนตุลาคมของทุกปี คณะกรรมการฯ จะพิจารณาว่ามีข้อโต้แย้งในเรื่องการจ่ายค่าใช้สิทธิหรือไม่ หากไม่มี คณะกรรมการฯ จะหักค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารที่สมเหตุผลก่อน และจ่ายเงินที่เหลือแก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือแก่ตัวแทนคือสมาคมต่างๆ สำหรับในกรณีที่มีข้อโต้แย้ง คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาเพื่อตัดสินจ่ายค่าใช้สิทธิ โดยมีอำนาจใช้ดุลพินิจจ่ายค่าใช้สิทธิเฉพาะจำนวน

⁵⁶Marshall A.Leaffer, Understanding Copyright Law, p.245-246.

ที่ใหม่เกี่ยวข้องกับข้อโต้แย้งและจะระงับการจ่ายเฉพาะจำนวนที่ยังมีข้อโต้แย้งอยู่ หลังจากทำการ
ตัดสินแบ่งจ่ายค่าลิขสิทธิ์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทนตามส่วนที่สามารถพิสูจน์สิทธิได้แล้ว คณะ
กรรมการยังมีอำนาจปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์ด้วย⁵⁷

ก) การตัดสินจ่ายค่าลิขสิทธิ์ผู้เพลง

ค.ศ. 1978

สมาคม IBC* (ในฐานะเจ้าของลิขสิทธิ์)**	\$500.00
ASCAP (ในฐานะตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์)	47.50% ของส่วนที่เหลือ (remainder)
BMI (ในฐานะตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์)	47.50 ของส่วนที่เหลือ
SESAC (ในฐานะตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์)	5.00% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1979

IBC	\$1,000.00
ASCAP/BMI/SESAC	100.00% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1980

IBC	\$800.00
ASCAP/BMI/SESAC	100.00% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1981

IBC	\$800.00
ASCAP/BMI/SESAC	100.00% ของส่วนที่เหลือ

⁵⁷Sidney A. Diamond, "sound recording and phonorecords history and current law", Intellectual Property Law Review 1981, p.448-449.

*สมาคม IBC เป็นสมาคมสิทธิในการนำออกแสดงสมาคมหนึ่ง (performing right society) มีชื่อเต็มว่า Italian Book Corporation

**ผู้อ้างสิทธิ (Claimant) ในฐานะของลิขสิทธิ์ จะได้รับส่วนแบ่งเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน แต่หากอ้างสิทธิในฐานะตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับส่วนแบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์ของส่วนที่เหลือซึ่งสมาคมต่าง ๆ ที่อยู่ประเภทเดียวกันอาจเจรจาแบ่งกันได้

ค.ศ. 1982

IBC	\$1,500.00
LAMCO*	0.15% ของส่วนที่เหลือ
ASCAP/BMI/SESAC	99.85% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1983

IBC	\$1,500.00
LAMCO	0.15% ของส่วนที่เหลือ
ASCAP/BMI/SESAC	99.85% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1984

ACEMLA	0.06%
ASCAP/BMI/SESAC	99.94% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1985

ACEMLA/IBC	0.12%
ASCAP/BMI/SESAC	99.88% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1986

ACEMLA	0.7%
ASCAP/BMI/SESAC	99.93% ของส่วนที่เหลือ

ค.ศ. 1987 - คู่กรณีทุกฝ่ายสามารถตกลงกันได้

ค.ศ. 1988 - คู่กรณีทุกฝ่ายสามารถตกลงกันได้

ค.ศ. 1989 - คู่กรณีทุกฝ่ายสามารถตกลงกันได้⁵⁸

---

*สมาคม LAMCO เป็นสมาคมสิทธิในการนำออกแสดงสมาคมหนึ่ง (performing right society) มีชื่อเต็มว่า Latin American Music Co.

⁵⁸United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.11.

ข) การปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์ตู้เพลง

<u>วันที่</u>	<u>อัตรา</u>	<u>โดยอำนาจของ</u>
1 มกราคม ค.ศ.1978	เครื่องละ \$ 8 ต่อปี	- กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976
1 มกราคม ค.ศ.1982	เครื่องละ \$25 ต่อปี	- การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์ตู้เพลง ค.ศ.1980 (1980 Jukebox Rate Adjustment Proceeding)
1 มกราคม ค.ศ.1984	เครื่องละ \$50 ต่อปี	- การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์ตู้เพลง ค.ศ.1980
1 มกราคม ค.ศ.1987	เครื่องละ \$63 ต่อปี	- การพิจารณาปรับอัตราค่าลิขสิทธิ์ตู้เพลง ค.ศ.1980
ค.ศ.1990-1999	มีการระงับการอนุญาตตู้เพลงเป็นการชั่วคราว (jukebox License Suspended)	- Berne Convention Implementation Act of 1988; 1990 Determination of Negotiated Jukebox License ⁵⁹

6. คดีพิพาทระหว่างสมาคม ACEMLA และคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์

คดีแรกที่ศาลพิจารณาและยืนยันคำตัดสินของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ในเรื่องการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตู้เพลง คือ คดีนี้ กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 มีผลใช้บังคับในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1978 เงินกองทุนค่าลิขสิทธิ์ตู้เพลง (jukebox fund) ถูกจ่ายเป็นครั้งแรกใน ค.ศ.1979 มีเพียงสมาคมเท่านั้น ที่เรียกร้องค่าลิขสิทธิ์ในฐานะตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์จากเงินกองทุนในปีนั้น แต่สมาคมต่างๆ มีข้อโต้แย้งกันและในที่สุดผู้อ้างสิทธิที่เป็นสมาคมสามารถหาความตกลงกันได้ในปี ค.ศ.1979 และใน ค.ศ.1980 ต่อมา ค.ศ.1982 สมาคม LAMCO ใต้อ้างสิทธิจากเงินกองทุนของปี ค.ศ.1981 แต่คณะกรรมการฯ ปฏิเสธ ต่อมาใน

---

⁵⁹Ibid., p.16.

ค.ศ.1983 สมาคม LAMCO และสมาคม ACEMLA ได้ร่วมกันอ้างสิทธิในเงินกองทุนค่าใช้สิทธิผู้
เพลงของ ค.ศ.1982 สมาคม ACEMLA พยายามพิสูจน์ว่าตนมีสิทธิได้รับส่วนแบ่ง 5% จากเงิน
กองทุนค่าใช้สิทธิที่จัดเก็บใน ค.ศ.1982 แต่คณะกรรมการฯ ตัดสินจ่ายให้แก่สมาคม ASCAP
สมาคม BMI สมาคม SESAC และสมาคม IBC เท่านั้น โดยปฏิเสธการอ้างสิทธิของสมาคม
ACEMLA โดยให้เหตุผลว่าไม่มีมูลฐานแห่งความเป็นจริง ต่อมาสมาคม ACEMLA ได้ร่วมกับสมาคม
LAMCO อุทธรณ์คำตัดสินของคณะกรรมการฯ แต่สมาคม ACEMLA ไม่สามารถพิสูจน์ว่าเพลง
ของสมาคมได้ถูกเล่นโดยตู้เพลงเครื่องใด คดีนี้ใช้เวลาพิจารณาประมาณ 4 ปี ในที่สุด ค.ศ.
1985 คณะกรรมการฯ พิจารณาจ่ายค่าใช้สิทธิจากกองทุนค่าใช้สิทธิของ ค.ศ.1982 และ ค.ศ.
1983 ให้แก่สมาคม LAMCO มีประเด็นที่น่าสนใจคือ สถานะของสมาคม LAMCO เนื่องจากสมาคม
ACEMLA ระบุว่าในคดีนี้เขาเป็นผู้เดียวเท่านั้นที่เป็นสมาคมสิทธิในการนำออกแสดง แต่สมาคม
ACEMLA ดำเนินกิจการจนถึง ค.ศ.1984 เท่านั้นจึงเลิกกิจการ

สมาคม IBC ได้รับค่าใช้สิทธิบางส่วนจากกองทุนผู้เพลง
ภายใต้ข้อตกลงโดยสมัครใจเป็นเวลาหลายปี โดยประกาศว่าอยู่ในฐานะเจ้าของลิขสิทธิ์มิใช่
สมาคมและคณะกรรมการฯ ได้ยอมรับและไม่ได้ลดค่าใช้สิทธิใน ค.ศ.1982 ส่วนการอ้างสิทธิ
ของสมาคม LAMCO อยู่ในฐานะเจ้าของลิขสิทธิ์มากกว่าในฐานสมาคม แต่ได้รับค่าใช้สิทธิใน
ฐานะสมาคมคือ 0.15% ของกองทุน ค.ศ.1982 และ ค.ศ.1983

คณะกรรมการฯ ยอมรับข้อตกลงโดยสมัครใจระหว่าง
สมาคม ASCAP สมาคม BMI และสมาคม SESAC ซึ่งอ้างสิทธิในฐานสมาคมโดยทำการอ้าง
สิทธิในส่วนที่เหลือ (remainder) ของเงินกองทุน รัฐสภาไม่ได้กำหนดความหมายที่แน่ชัดของ
คำว่า "เจ้าของลิขสิทธิ์" จึงมีข้อสงสัยในการแยกความแตกต่างระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์กับสมาคม
แต่สมาคมใหญ่ทั้ง 3 สมาคม (สมาคม ASCAP สมาคม BMI สมาคม SESAC) ยอมรับว่า
เป็นตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์จึงไม่เกิดปัญหาแต่อย่างใด นอกจากนี้จุดมุ่งหมายที่สำคัญของรัฐ
คือ จัดการข้อโต้แย้งระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์กับผู้ใช้ มิใช่ระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์ด้วยกัน⁶⁰

⁶⁰Marilyn S.Wise, "Trails of the tribunal: toward a fair distribution of jukebox royalties", Southwestern University Law Review 16 (1985): 767.

ง. การแพร่เสียงแพร่ภาพที่มีค่าใช้จ่ายทางการค้า (Noncommercial Broadcasting)

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับการแพร่เสียงแพร่ภาพที่มีค่าใช้จ่ายทางการค้า

1. ขอบเขต
2. ค่าใช้สิทธิและความเกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำหนดค่า

ใช้สิทธิ

1. ขอบเขต

การแพร่เสียงแพร่ภาพที่มีค่าใช้จ่ายทางการค้า เป็นการอนุญาตเชิงบังคับประเภทใหม่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 เกี่ยวกับผลผลิตรายการโดยบริษัทแพร่เสียงแพร่ภาพสู่สาธารณะ รูปแบบของงานที่ทำการแพร่เสียงแพร่ภาพ คืองานดนตรีกรรมที่มีเขื่อนาฏกรรมและงานศิลปะต่างๆ เช่น งานภาพวาด (pictorial work) งานลายเส้น (graphic work) และงานประติมากรรม (sculptural work) [มาตรา 118 (b)(e)] งานประเภทนี้แยกออกจากการแสดงละคร (dramatization) งานโสตทัศนวัสดุ (audiovisual work) และผลผลิตของรายการที่แพร่ภาพจากงานภาพวาด งานลายเส้นและงานประติมากรรม [มาตรา 118 (f)]

การอนุญาตนี้รวมถึง

- 1) การถ่ายทอดรายการบางส่วนของสถานีแพร่เสียงแพร่ภาพเพื่อการศึกษาที่ไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า [มาตรา 108 (d)(i)(g)] และอนุญาตให้ทำซ้ำ จำหน่าย และแสดงรายการเหล่านั้นโดยสถาบันที่มีได้หวังผลกำไรในการถ่ายทอด
- 2) การถ่ายทอดรายการโดยองค์กรของรัฐบาล หรือสถาบันที่มีได้มุ่งหวังกำไร [มาตรา 118 (d)(2)] ซึ่งอาจทำซ้ำในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลา เช่น การถ่ายทอดวิดีโอเทป (off-the-air videotape) และอาจจะใช้ในช่วงระยะเวลาจำกัดเช่นเดียวกับการถ่ายทอดของสถานีแพร่เสียงแพร่ภาพเพื่อการศึกษาที่ไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า [มาตรา 118 (d)(1),(3)]
- 3) รายการที่มีช่วงเวลาจำกัด (limited period) ถ้าทำซ้ำเพื่อแสดงงานโดยผู้สอน (instructor) หรือนักเรียนในระหว่างเวลาสอนต่อหน้า

(face to face) ของสถาบันการศึกษาที่มีได้มุ่งหวังกำไร [มาตรา 118 (d)(3), มาตรา 110 (1)] เวลาจำกัดดังกล่าวต้องไม่เกิน 7 วันนับจากวันที่เริ่มต้นทำการถ่ายทอและต้องทำลาย (destroy) เมื่อถึงเวลากำหนด [มาตรา 118 (d)(3)] หากไม่ทำลาย บริษัทผู้ทำการทำซ้ำนั้นถือเป็นผู้ละเมิด [มาตรา 118 (d)(3)]

2. ค่าลิขสิทธิ์และความเกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำหนดค่า

ลิขสิทธิ์

ขณะที่กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 ออกใช้บังคับ ไม่มีการกำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์สำหรับการอนุญาตประเภทนี้ เนื่องจากกฎหมายสนับสนุนให้มีการเจรจาอนุญาตโดยสมัครใจ และคู่มือต้องแจ้งข้อตกลงดังกล่าวแก่ Copyright Office [มาตรา 118 (b)] หากคู่มือไม่สามารถตกลงกันได้ คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะทำการกำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์ [มาตรา 118 (b)(3)(4)] กฎข้อบังคับของคณะกรรมการฯ ขณะนี้มีอัตราประเภทต่าง ๆ เช่น กฎข้อบังคับที่กำหนดไว้แน่นอนแก่บริษัทแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น บริษัท Public Broadcasting Service (PBS) บริษัท National Public Radio (NPR) และสถานีย่อยต่าง ๆ ของบริษัทเหล่านี้ ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ทั้งหมดจำนวน \$1,584,440 ต่อปีให้แก่สมาคม ASCAP และมีบทบัญญัติสำหรับการปรับอัตราขึ้นและลง ถ้าจำนวนสถานีเพิ่มขึ้นหรือลดลง และมีกฎข้อบังคับซึ่งรวมการแสดงบทประพันธ์ดนตรีที่รวมอยู่ในงานสะสม (repertoire) ของสมาคม ASCAP กฎข้อบังคับเรื่องการแสดงบทประพันธ์ดนตรีโดยบริษัทแพร่เสียงแพร่ภาพสาธารณะที่อนุญาตแก่มหาวิทยาลัย ฯลฯ⁶¹

การอนุญาตประเภทนี้เป็นประโยชน์แก่บริษัทแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น บริษัท PBS บริษัท NPR และผู้แพร่เสียงแพร่ภาพอื่นๆ ที่มีได้มีวัตถุประสงค์ทางการค้า เป็นการอนุญาตทำการโฆษณา (publish) งานดนตรีที่มีชานาฎกรรมและการแสดงของงานศิลปะต่าง ๆ

การอนุญาตเชิงบังคับในงานประเภทนี้จะใช้ต่อเมื่อไม่มี การเจรจาอนุญาตโดยสมัครใจหรือการเจรจาอนุญาตโดยสมัครมิได้แจ้งต่อ Copyright Office

⁶¹Donald F. Johnston, Copyright Handbook, p.190-191.

ภายใน 30 วันหลังจากเจรจาตกลง นอกจากนี้ ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพจะต้องให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถตรวจดูการบันทึกเกี่ยวกับการใช้งานได้และจ่ายค่าใช้สิทธิต่อเจ้าของลิขสิทธิ์⁶²

การอนุญาตนี้ บางครั้งเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า "การอนุญาตท่าความตกลง" (agreed licensing) เพราะอัตราและเงื่อนไขค่าใช้สิทธิ จะกำหนดโดยคู่กรณีที่ทำกรเจรจาอนุญาตโดยสมัครใจ เพื่อให้รัฐมีบทบาทเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ให้น้อยที่สุด วันที่ 8 มิถุนายน ค.ศ.1978 นับเป็นครั้งแรกที่คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิตัดสินเรื่องการแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณชนโดยมีข้อสังเกตว่า สมาคมส่วนใหญ่ซึ่งเป็นตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ สามารถทำข้อตกลงโดยสมัครใจระหว่างกันได้⁶³

จ. เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียม (Satellite Carrier)

รัฐสภาออกกฎหมายชื่อ Satellite Home Viewer Act of 1988 กำหนดให้เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียมซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีความสำคัญเป็นการอนุญาตเชิงบังคับประเภทที่ 5 ของกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 และเป็นการอนุญาตชั่วคราว (temporary compulsory license) มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1989 เครื่องส่งดาวเทียมจะทำการแพร่ภาพชำระรายการสู่สาธารณะเพื่อใช้ชมส่วนตัวตามบ้านพักอาศัย (private home viewing) การอนุญาตนี้จะหมดอายุลงในวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ.1994

เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียมจะแพร่ภาพชำระรายการโทรทัศน์ และสัญญาณจำนวนมากไปยังบุคคลผู้มีจานดาวเทียม (satellite dish) โดยผู้ส่งสัญญาณจะคิดเงินค่าสมาชิก จากเจ้าของจานดาวเทียมซึ่งรวมค่าอุปกรณ์ด้วย

การที่เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียมซึ่งอยู่ในฐานะผู้ใช้งานลิขสิทธิ์ทำการแพร่ภาพซ้ำจากดาวเทียมสู่โลกนั้น จำเป็นจะต้องมีการถ่ายทอดครั้งต่อไป (secondary transmission) ในงานลิขสิทธิ์ ตามคำจำกัดความในกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 คำว่า "การ

⁶²William S.Strong, The Copyright Book: A Practical Guide, p.126.

⁶³Stephen M.Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.500.

ถ่ายทอดครั้งต่อไป" (secondary transmission) หมายถึง การถ่ายทอดงานลิขสิทธิ์เพื่อนำออกแสดงในสาธารณะ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน มิฉะนั้นถือเป็นการละเมิด แม้ว่าจะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการส่งสัญญาณดาวเทียมเป็นการนำออกแสดงในที่สาธารณะ แต่สัญญาณดาวเทียมโต้แย้งว่าสัญญาณดาวเทียมเป็นระบบเคเบิล ซึ่งขึ้นอยู่กับ การอนุญาตเชิงบังคับในเรื่องเคเบิลและได้รับยกเว้นจากความรับผิดชอบ

ข้อพิจารณา เกี่ยวกับการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับ เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียม

1. ข้อโต้แย้งก่อนบัญญัติเป็นการอนุญาตเชิงบังคับในกฎหมายลิขสิทธิ์
2. สรุปลักษณะสำคัญ
3. ค่าลิขสิทธิ์และความเกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์

1. ข้อโต้แย้งก่อนบัญญัติเป็นการอนุญาตเชิงบังคับในกฎหมาย

ลิขสิทธิ์

จากปัญหาว่าสัญญาณดาวเทียมเป็นระบบเคเบิลหรือไม่ ในความเป็นจริงแล้ว สัญญาณดาวเทียมมิใช่ระบบเคเบิลตามคำจำกัดความในกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 เนื่องจากระบบเคเบิล หมายถึง "เครื่องอำนวยความสะดวกที่ติดตั้งอยู่ในสถานที่ใด ๆ ของรัฐ ดินแดน ดินแดนในความพิทักษ์ของสหประชาชาติ ดินแดนในอารักขา... แต่สัญญาณดาวเทียม มิได้จำกัดกิจกรรมเฉพาะที่ตั้งตามที่ได้ระบุมาแล้วเท่านั้น เพราะสัญญาณดาวเทียมจะครอบคลุมทั่วโลก นอกจากนี้สัญญาณดาวเทียมมิได้ปฏิบัติตามข้อยกเว้น ชื่อ "passive carrier exemption" ในมาตรา 111 (a)(3) ซึ่งยกเว้นความรับผิดชอบสำหรับการถ่ายทอดครั้งต่อไปของระบบเคเบิล ในกรณีที่การส่งสัญญาณเคเบิลมิได้มีการควบคุมโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องเนื้อหาหรือการเลือกของการถ่ายทอดขั้นต้น (primary transmission) แต่เครื่องส่งสัญญาณดาวเทียมมีสัญญาณและรายการต่าง ๆ มากมาย การแพร่ภาพซ้ำของสัญญาณดาวเทียมจึงมิใช่ระบบเคเบิลและถือเป็นการละเมิดสิทธิในการนำออกแสดง รัฐจึงกำหนดให้สัญญาณดาวเทียมซึ่งเดิมมีสถานะทางกฎหมายที่ไม่แน่นอนให้เป็น การอนุญาตเชิงบังคับประเภทที่ 5 เพื่อสามารถทำการถ่ายทอดซ้ำ

ได้ เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นแก่อุตสาหกรรม สามารถตอบแทนเจ้าของลิขสิทธิ์และสามารถ
 หารายการโทรทัศน์ส่งไปยังพื้นที่ในแถบชนบท ซึ่งไม่สามารถรับสัญญาณโทรทัศน์โดยวิธีอื่นได้หรือไม่
 สามารถสมัครเป็นสมาชิกเคเบิล

ตามมาตรา 119 สัญญาณดาวเทียมจะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตาม
 กฎหมายในอัตราที่กำหนดต่อเงินค่าสมาชิก (pay a statutory royalty per subscriber)
 สัญญาณดาวเทียมจะบริการเฉพาะลูกค้าซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่สามารถรับบริการโดยบริษัทเครือข่าย
 ในท้องถิ่น (local network affiliate) และผู้มิได้สมัครเป็นสมาชิกเคเบิลในช่วงเวลา
 ระหว่าง 90 วัน ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสัญญาณดาวเทียม

ค่าลิขสิทธิ์ของสัญญาณดาวเทียมจะพิจารณาจากบัญชีการเงิน
 ในระยะครึ่งปี การตัดสินใจจ่ายค่าลิขสิทธิ์ที่ต้องจ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์จะเป็นจำนวนที่หลังจาก Register
 of Copyright ได้หักค่าใช้จ่ายในการบริหารที่สมเหตุสมผลแล้ว⁶⁴

2. สรุปลักษณะสำคัญ

ก) เป็นการอนุญาตให้บริษัทสัญญาณดาวเทียมทำการแพร่ภาพ
 ซึ่งซึ่งเรียกว่าเป็นการแพร่เสียงแพร่ภาพของ "Superstation" การอนุญาตนี้มีได้ใช้เฉพาะแต่
 การถ่ายทอดโดยตรงไปยังจานดาวเทียมตามบ้านพักอาศัยเท่านั้น แต่รวมถึงการแพร่ภาพแก่สัญญาณ
 ระหว่างทาง (intermediary carrier) เช่น บริษัทเคเบิลท้องถิ่นที่จับ (capture) สัญญาณ
 ดาวเทียมและส่งต่อไปตามบ้านพักอาศัยของสมาชิกเคเบิล

ข) บริษัทสัญญาณดาวเทียมจะแพร่ภาพซ้ำเฉพาะไปยัง
 สถานที่ที่ไม่สามารถรับการแพร่เสียงแพร่ภาพในเครือข่ายโดยตรงหรือไม่สามารถสมัครเป็นสมาชิก
 เคเบิล

ค) ค่าลิขสิทธิ์จะจัดเก็บโดย Copyright Office และ
 จ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์โดยคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์

ง) อัตราค่าลิขสิทธิ์ที่กำหนดตามกฎหมายจะใช้บังคับจน
 ถึง ค.ศ. 1992 และจะมีอัตราค่าลิขสิทธิ์ใหม่ ซึ่งกำหนดโดยการเจรจาตกลงอนุญาตโดยสมัครใจ
 หากไม่สามารถมีข้อตกลงกันได้ คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะเป็นผู้ตัดสินจำนวนค่าลิขสิทธิ์

⁶⁴Marshall A. Leaffer, Understanding Copyright Law, p.243-244.

จ) การอนุญาตนี้จะหมดอายุปลาย ค.ศ.1994 ดังนั้นจึงเป็นเสมือน "การทดลอง" (experiment) ซึ่งรัฐสภาจะประเมินผลอีกครั้งหนึ่งโดยจะดูจากนโยบายการเมืองและเศรษฐกิจในขณะนั้น จึงอาจจะต่ออายุใหม่⁶⁵

3. ค่าใช้สิทธิและความเกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

ระเบียบการจ่ายค่าใช้สิทธิจะถูกตัดสินโดยคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ กฎหมายแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน (phases) ขั้นตอนแรกมีผลจนถึง 31 ธันวาคม ค.ศ.1992 กล่าวคือในช่วงนั้นกฎหมายประสงค์ให้คู่มือการเจรจาอนุญาตโดยสมัครใจได้แก่ผู้ส่งสัญญาณดาวเทียม (satellite carrier) ผู้จำหน่าย (distributor) และเจ้าของลิขสิทธิ์ ถ้าไม่สามารถทำความตกลงกันได้ในเรื่องค่าใช้สิทธิ นับจากวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1992 ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 2 ซึ่งคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะทำการตัดสินค่าใช้สิทธิให้การอนุญาตเพื่อส่งสัญญาณดาวเทียมนี้จะหมดอายุในวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ.1994⁶⁶

อัตราค่าใช้สิทธิที่ตัดสินโดยคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

<u>วันที่</u>	<u>อัตรา</u>	<u>โดยอำนาจของ</u>
1 มกราคม 1989	12 เซนต์ (cent) ต่อเงินค่าสมาชิกหนึ่งเดือน สำหรับการแพร่ภาพซ้ำของสถานีแพร่เสียง แพร่ภาพอิสระ และ 3 เซนต์ต่อเงินค่าสมาชิก หนึ่งเดือน สำหรับการแพร่ภาพซ้ำของสถานี แพร่เสียงแพร่ภาพในเครือข่าย	Satellite Home Viewer Act of 1988

⁶⁵William. S. Strong, The Copyright Book: A Practical Guide, p.127.

⁶⁶Marshall A. Leaffer, Understanding Copyright Law, p.244.

วันที่อัตราโดยอำนาจของ

การปรับค่าลิขสิทธิ์จะปรับใน ค.ศ.1991 โดย
คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์และมีผลใช้บังคับ
ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1992⁶⁷

2. ประเทศอังกฤษ

ก. โครงสร้างของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์

อังกฤษจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์เป็นครั้งแรกในกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1956 โดยใช้ชื่อว่า Performing Right Tribunal ต่อมาอังกฤษได้ออกกฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับใหม่ ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้บังคับอยู่มาปัจจุบันคือ กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1988 กฎหมายนี้ได้จัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ เรียกว่า Copyright Tribunal [มาตรา 145(1)]^{*}

สาระสำคัญของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ในกฎหมายลิขสิทธิ์ของอังกฤษ มีดังต่อไปนี้

1. ตำแหน่ง
2. สมาชิกภาพ
3. คำตอบแทน

⁶⁷United States, Copyright Royalty Tribunal, Summary Fact Sheet, p.16-19.

^{*}Copyright Tribunal ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1988 มีเขตอำนาจกว้างขวางขึ้นกว่า Performing Right Tribunal ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1956 กล่าวคือ Performing Right Tribunal มีเขตอำนาจใน Licensing scheme จำกัดเฉพาะการอนุญาตสิทธิในการนำออกแสดง (performing right licensing) เท่านั้น แต่ Copyright Tribunal มีอำนาจพิจารณางานลิขสิทธิ์ทุกประเภทที่อยู่ใน licensing scheme (now has powers to review, inter alia, "licensing schemes" relating to all areas of copyright and is no longer restricted to the supervision of performing right licensing)

4. องค์คณะในการพิจารณา

1. ตำแหน่ง

- 1) คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิประกอบด้วยประธาน (Chairman) 1 คน และผู้ทำการแทนประธาน (Duputy Chairman) จำนวน 2 คน ซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก Lord Chancellor (ซึ่งจะทำการปรึกษากับ Lord Advocate ก่อน) และมีสมาชิกสามัญ (ordinary member) จำนวนระหว่าง 2-8 คน ซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก Secretary of State
- 2) ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งประธานหรือผู้ทำการแทนประธาน จะต้องเป็น barrister, advocate หรือ solicitor โดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 7 ปี หรือเป็นข้าราชการตุลาการ (judicial office)

2. สมาชิกภาพ

- 1) สมาชิกของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะอยู่ในตำแหน่งนานเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการแต่งตั้ง และ
- 2) หากสมาชิกจะลาออกจากตำแหน่งต้องยื่นคำบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรต่อ Secretary of State หรือในกรณีประธานหรือผู้ทำการแทนประธานจะลาออก จะต้องยื่นคำบอกกล่าวแก่ Lord Chancellor
- 3) Secretary of State หรือ Lord Chancellor (ในกรณีของประธานหรือผู้ทำการแทนประธาน) อาจยื่นคำบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรแก่สมาชิก เพื่อปลดสมาชิกออกจากตำแหน่ง ถ้าสมาชิกผู้นั้น
  - ก) ล้มละลาย หรือถูกอายัดทรัพย์สิน หรือ
  - ข) เป็นผู้ไร้ความสามารถทางร่างกายหรือจิตใจ หรือ
  - ค) Secretary of State หรือ Lord Chancellor (ในกรณีของประธานหรือผู้ทำการแทนประธาน) เห็นว่าผู้นั้นไม่สามารถ หรือไม่เหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกได้
- 4) ถ้าสมาชิกไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว ด้วยเหตุผลของการเจ็บป่วย การลาหยุด หรือเหตุผลอื่น ๆ หรือในกรณีของการพิจารณาเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยเฉพาะ สมาชิกอาจได้รับแต่งตั้งให้ทำการพิจารณาในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนในการพิจารณาแต่ละครั้ง

5) การแต่งตั้ง

ก. ในกรณีของประธานหรือผู้ทำการแทนประธาน Lord Chancellor จะแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับตำแหน่ง

ข. ในกรณีของสมาชิกสามัญ Secretary of State จะแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับตำแหน่งและบุคคลเหล่านี้จะได้รับแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งเฉพาะภายในระยะเวลาที่กำหนด

6) Lord Chancellor จะทำการปรึกษากับ Secretary of State ก่อนใช้อำนาจใด ๆ ดังกล่าวข้างต้น

3. ค่าตอบแทน

1) จะมีการจ่ายค่าตอบแทนแก่สมาชิกของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในรูปของเงินเดือนหรือค่าธรรมเนียมตามจำนวนที่ Secretary of State และกองคลัง (Treasury) จะพิจารณากำหนด

2) Secretary of State อาจแต่งตั้งพนักงานลูกจ้าง (staff) สำหรับคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในเรื่องจำนวนพนักงานและการจ่ายค่าตอบแทนตามที่ได้ปรึกษากับกองคลังแล้ว

3) ค่าตอบแทนแก่สมาชิกของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิและพนักงานลูกจ้างของคณะกรรมการฯ รัฐสภา (Parliament) จะเป็นผู้จัดหาเงินดังกล่าวให้

4. องค์คณะในการพิจารณา

1) ในการพิจารณา (proceeding) แต่ละครั้งของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิจะต้องประกอบด้วย

ก. ประธาน 1 คน ซึ่งอาจเป็นประธานเองหรือผู้ทำการแทนประธาน และ

ข. สมาชิกสามัญตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

2) ในการพิจารณาครั้งใด ๆ ซึ่งมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ จะตัดสินโดยใช้เสียงข้างมาก หากในกรณีที่มีเสียงเท่ากัน ประธานจะเป็นผู้ชี้ขาด

3) ถ้าในระหว่างการพิจารณาและก่อนคณะกรรมการฯ ชี้ขาดตัดสินสมาชิกของคณะกรรมการฯ ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้ คณะกรรมการฯ จะยังคง

ดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ トラบเท่าที่มีจำนวนสมาชิกไม่น้อยกว่า 3 คน (องค์คณะในการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการฯ จะต้องไม่น้อยกว่า 3 คน)

4) ถ้าประธานไม่สามารถปฏิบัติกรต่อไปได้ ตำแหน่งประธานที่ว่างลงจะได้รับแต่งตั้งโดย

ก. แต่งตั้งจากสมาชิกที่เหลือ

ข. แต่งตั้งบุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

5) บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามความมุ่งหมายของข้อ 4(ข) คือ ผู้ทำการแทนประธาน (Duputy Chairman)⁶⁸

ข. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในงานลิขสิทธิ์บางประเภท
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.

1988 ได้แก่ อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

1. การควบคุมแผนงานอนุญาตและการอนุญาตอื่น ๆ ซึ่งดำเนินการโดยสมาคมอนุญาต (มาตรา 118-129)
2. การกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิสำหรับการใช้งานลิขสิทธิ์บางประเภท (มาตรา 130-134)
3. การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของ Secretary of State ในเรื่องสำเนาเพื่อการศึกษา (มาตรา 139)
4. การร้องขอให้จัดการเกี่ยวกับข้อโต้แย้งในเรื่องค่าใช้สิทธิหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของสิทธิการเช่าสิ่งบันทึกเสียง ฟิล์มหรือรายการคอมพิวเตอร์ (มาตรา 142)
5. การร้องขอให้จัดการเกี่ยวกับเงื่อนไขของการอนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อผลประโยชน์ของสาธารณชน [มาตรา 144(4)]
6. การร้องขอเพื่อให้ความยินยอมสำหรับจุดมุ่งหมายของ Part II ในนามของนักแสดง (มาตรา 190)

⁶⁸โปรดดู กฎหมายลิขสิทธิ์ของอังกฤษ ค.ศ.1988 มาตรา 145-148

7. การตัดสินเรื่องค่าลิขสิทธิ์หรือค่าตอบแทนอื่นๆ เพื่อจ่ายให้แก่ trustee ของโรงพยาบาลเด็ก (paragraph 5 of Schedule 6)⁶⁹

ในฐานะที่เป็นองค์กรทางกฎหมาย คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์มีอำนาจพิจารณากรณีต่าง ๆ ที่เป็นข้อโต้แย้งทางลิขสิทธิ์ แต่การพิจารณาส่วนใหญ่มักจะเป็นข้อโต้แย้งเกี่ยวกับแผนงานอนุญาต และการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ในเรื่องการเช่าสิ่งบันทึกเสียง ภาพยนตร์ หรือรายการคอมพิวเตอร์ ผู้ได้รับความเสียหายจากคำตัดสินของคณะกรรมการฯ สามารถอุทธรณ์ต่อศาลสูง (High Court) ได้ (ในสก๊อตแลนด์ ต้องอุทธรณ์ต่อ Court of Session)⁷⁰

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ (แยกพิจารณาตามประเภทของงาน)

1. การควบคุมแผนงานอนุญาต (licensing scheme) และการอนุญาตอื่น ๆ (other licences) ซึ่งดำเนินการโดยสมาคมอนุญาต (มาตรา 118-129)

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ มีหน้าที่ในการตัดสินข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้งานและผู้ขออนุญาตใช้งานลิขสิทธิ์

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ มี 3 หน้าที่ ได้แก่

- 1) ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลง (confirm or vary) แผนงานอนุญาต ซึ่งเป็นผลมาจากคำสั่งของสมาคมอนุญาต (licensing body)
- 2) จัดการกับการร้องขอจากรายบุคคล (person claiming) หรือจากสมาคมผู้เป็นตัวแทน (organisation claiming to be representative of such persons) ซึ่งถูกสมาคมอนุญาตปฏิเสธการให้อนุญาตใช้งานที่อยู่ในแผนงานอนุญาต
- 3) พิจารณาการร้องขอจากรายบุคคล ซึ่งสมาคมอนุญาตได้ปฏิเสธการให้อนุญาตใช้งานที่มีได้อยู่ในแผนงานอนุญาต โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรหรือเสนอค่าลิขสิทธิ์ หรือมีเงื่อนไขที่ไม่สมเหตุผล

⁶⁹ ปรคตจ กฏหมายลิขสิทธิ์ของอังกฤษ ค.ศ.1988 มาตรา 149

⁷⁰ ปรคตจ กฏหมายลิขสิทธิ์ของอังกฤษ ค.ศ.1988 มาตรา 152

ดังนั้น สิ่งที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ ได้แก่

ก. แผนงานอนุญาต (licensing scheme) ตามคำจำกัดความในมาตรา 116(1) หมายถึง แผนงานซึ่งกำหนด

1. ประเภทของกรณี (classes of case) คือประเภทของงานหรือชนิดของงาน ซึ่งผู้ดำเนินการตามแผนงาน (operator of the scheme หมายถึงสมาคมอนุญาต) หรือบุคคลซึ่งเต็มใจที่จะอนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์ และ

2. เงื่อนไขของการอนุญาต (terms) ซึ่งอยู่ในประเภทของกรณี

นอกจากนี้ คำว่า "scheme" ยังรวมถึงสิ่งใดก็ตามที่อยู่ภายใต้ลักษณะของแผนงานไม่ว่าจะเรียกว่า scheme หรือ tariff หรือชื่ออื่น ๆ

ข. สมาคมอนุญาต (licensing body) ตามคำจำกัดความในมาตรา 116(2) หมายถึงสมาคม (society) หรือองค์กรอื่น (other organisation) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือ ท้าการเจรจาหรืออนุญาตในฐานะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือเป็นตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์ เพื่ออนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์ที่มีผู้สร้างสรรค์มากกว่า 1 คน (works of more than one authors)

ค. การอนุญาต (copyright licences) ตามคำจำกัดความในมาตรา 116(3) หมายถึง การอนุญาตที่จำกัดเฉพาะเพื่อการใช้งานอันมีลิขสิทธิ์

1.1 การควบคุมแผนงานอนุญาตที่ใช้ในมาตรา 118-123 (มาตรา 117)

มาตรา 118-123 เป็นเรื่องของการเสนอหลักฐาน (reference) และการร้องขอ (application) ในแผนงานอนุญาตซึ่งดำเนินการโดยสมาคมอนุญาต และ

ก. เป็นการอนุญาตที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม นาฏกรรม ดนตรีกรรม ศิลปกรรม หรือฟิล์ม (รวมทั้งเสียงในฟิล์ม) เป็นงานที่มีผู้สร้างสรรค์มากกว่า 1 คน และต้องเป็นการอนุญาตเพื่อการทัก้า การนำออกแสดง การเล่น (playing) การแสดงในที่สาธารณะ การแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือการถ่ายทอดโดยเคเบิล

ข. แผนงานอนุญาตทั้งหมด (all licensing schemes) เป็นการอนุญาตเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในสิ่งบันทึกเสียง (ยกเว้นเสียงในฟิล์ม) การแพร่เสียงแพร่ภาพ รายการเคเบิล หรือการจัดทำสิ่งพิมพ์ (typographical arrangement of published editions) หรือเกี่ยวกับสิทธิการเช่าในสิ่งบันทึกเสียง ฟิล์ม หรือรายการคอมพิวเตอร์

1.2 การเสนอหลักฐานของแผนงานอนุญาตที่เสนอแนะต่อคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ (reference of proposed licensing scheme to tribunal) (มาตรา 118)

เงื่อนไขของแผนงานอนุญาตที่เสนอแนะให้สมาคมอนุญาตดำเนินการ อาจจะมีการเสนอต่อคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ โดยสมาคมซึ่งเป็นตัวแทนของบุคคลผู้ต้องการการอนุญาต (require licence) โดยอ้างว่า งานดังกล่าวควรจะอยู่ในประเภทของกรณีของแผนงาน คณะกรรมการฯ อาจสั่งว่า การเสนอหลักฐานดังกล่าวยังไม่ถึงเวลาอันควร (premature) หรือถ้าคณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับการเสนอหลักฐาน คณะกรรมการฯ จะทำคำสั่งยืนยัน หรือเปลี่ยนแปลงแผนงานที่เสนอแนะ (proposed scheme) โดยจะตัดสินตามสมควรในแต่ละสถานการณ์ (reasonable in the circumstances) คำสั่งอาจจะมีผลบังคับโดยไม่มีกำหนดเวลาหรือมีกำหนดเวลาก็ได้ (in force indefinitely or for such period as the tribunal may determine)

1.3 การเสนอหลักฐานของแผนงานอนุญาตต่อคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ (reference of licensing scheme to tribunal) (มาตรา 119)

หากแผนงานอนุญาตอยู่ในระหว่างดำเนินการ (in operation) มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น (a dispute arises) ระหว่างผู้ดำเนินการตามแผนงาน และ

ก) บุคคล (person) ผู้ต้องการการอนุญาตตามประเภทของงานที่อยู่ในแผนงาน หรือ

ข) สมาคม (organisation) ผู้เป็นตัวแทนของบุคคลตามข้อ ก

บุคคลหรือสมาคมอาจเสนอแผนงานต่อคณะกรรมการฯ แผนงานจะยังคงดำเนินการต่อไป (remain in operation) จนกว่าคณะกรรมการฯ จะมีคำสั่งยืนยันหรือเปลี่ยนแปลง โดยตัดสินตามสมควรในแต่ละสถานการณ์ คำสั่งอาจจะมีผลบังคับโดยไม่มีกำหนดเวลาหรือมีกำหนดเวลาก็ได้

1.4 การเสนอหลักฐานต่อไปยังคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ

(further reference of scheme to tribunal) (มาตรา 120)

หลังจากคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งเรื่องการเสนอหลักฐานก่อนหน้านี้อัน (previous reference) ตามมาตรา 118 หรือมาตรา 119 คำสั่งจะมีผลบังคับแก่ผู้ดำเนินการตามแผนงาน บุคคลผู้ต้องการการอนุญาตหรือสมาคมผู้เป็นตัวแทนของบุคคลดังกล่าว โดยบุคคลเหล่านี้จะเสนอแผนงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการฯ อีกครั้งหนึ่ง (be referred again to the tribunal in respect of the same description of cases)

การเสนอแผนงานอนุญาตอีกครั้งหนึ่งต่อคณะกรรมการฯ จะต้องกระทำเมื่อพ้นระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่มีคำสั่งครั้งก่อนหรือถ้าคำสั่งมีผลบังคับ 15 เดือนหรือน้อยกว่าจะต้องเสนอในช่วงระหว่าง 3 เดือนก่อนวันหมดอายุ (until the last three months before the expiry of the order)

แผนงานที่เสนอต่อคณะกรรมการฯ จะยังคงดำเนินการต่อไป (remain in operation) จนกว่าคณะกรรมการฯ จะมีคำสั่งยืนยันหรือเปลี่ยนแปลง โดยตัดสินตามสมควรในแต่ละสถานการณ์ คำสั่งอาจมีผลบังคับโดยไม่มีกำหนดเวลาหรือมีกำหนดเวลาที่ใด

1.5 การยื่นคำร้องขออนุญาตเกี่ยวกับแผนงานอนุญาต (application

for grant of licence in connection with licensing scheme) (มาตรา 121)

บุคคลผู้ร้องขออนุญาตทำงานทั้งที่อยู่ในแผนงานอนุญาตและมีได้ อยู่ในแผนงานอนุญาต แต่ผู้ดำเนินการตามแผนงานได้ปฏิเสธหรือไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร หลังจากได้รับคำร้องขอและจะไม่เป็นการสมควรแก่สถานการณ์ หากการอนุญาตจะถูกปฏิเสธหรือได้เสนอเงื่อนไขซึ่งไม่สมเหตุผล (unreasonable) บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการฯ หากคณะกรรมการฯ เห็นว่าการร้องขอมีเหตุผลฟังได้ (well-founded) คณะกรรมการฯ จะสั่งให้ผู้ร้องมีสิทธิได้รับการอนุญาต (entitled to a licence) ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการฯ เห็นว่าเหมาะสม โดยจะพิจารณาตัดสินตามสมควรในแต่ละสถานการณ์ คำสั่งอาจมีผลบังคับโดยไม่มีกำหนดเวลาหรือมีกำหนดเวลาที่ใด

1.6 การร้องขอเพื่อพิจารณาบทวนคำสั่งการให้อนุญาต (application

for review of order as to entitlement to licence) (มาตรา 122)

เมื่อคณะกรรมการฯ มีคำสั่งตามมาตรา 121 ให้อนุญาตบุคคลทำงานซึ่งอยู่ในแผนงานอนุญาต ผู้ดำเนินการตามแผนงานหรือผู้ร้องขอแต่เดิม (original

applicant) อาจจะทำให้อาจารย์พิจารณาพิจารณาบทบัญญัติของคณะกรรมการฯเอง (review its order)

การร้องขอจะต้องกระทำเมื่อพ้นระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่มีคำสั่งครั้งก่อน หรือถ้าคำสั่งมีผลบังคับ 15 เดือนหรือน้อยกว่า จะต้องร้องขอในช่วงระหว่าง 3 เดือนก่อนวันหมดอายุ (until the last three months before the expiry date)

คณะกรรมการฯจะพิจารณาบทบัญญัติและทำคำสั่งยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมของคณะกรรมการฯเองตามที่เห็นสมควรในแต่ละสถานการณ์

1.7 ผลของคำสั่งของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในเรื่องแผนงานอนุญาต (effect of order of tribunal as to licensing scheme) (มาตรา 123)

เมื่อคำสั่งของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับแผนงานอนุญาตตาม มาตรา 118, มาตรา 119 หรือ มาตรา 120 มีผลบังคับ บุคคลผู้ได้รับผลของคำสั่ง

1) จ่ายค่าใช้สิทธิ (charges payable under the scheme) ให้แก่ผู้ดำเนินการตามแผนงานหรือหากค่าใช้สิทธิยังมีจำนวนที่ไม่แน่นอน (the amount cannot be ascertained) บุคคลดังกล่าวให้การรับรอง (gives an undertaking) ต่อผู้ดำเนินการตามแผนงานว่าจะจ่ายค่าใช้สิทธิเมื่อรู้จำนวนแน่นอน และ

2) ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ใช้กับการอนุญาตในแผนงาน

3) คณะกรรมการฯ อาจเปลี่ยนแปลงจำนวนค่าใช้สิทธิดังกล่าวได้

กล่าวได้ว่า

ผู้นั้นจะถือเสมือนเป็นผู้มีสิทธิได้รับการอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามเงื่อนไขที่ระบุในคำสั่ง (as if he had at all material times been the holder of licence granted by the owner of the copyright)

1.8 การเสนอหลักฐานและการร้องขอในเรื่องการอนุญาตโดยสมาคมอนุญาต (reference and applications with respect to licensing by licensing bodies) (มาตรา 124)

มาตรา 125-128 จะใช้กับการอนุญาตอื่นๆ เช่น การอนุญาตที่เสนอแนะ (proposed licence) หรือการอนุญาตที่กำลังจะหมดอายุ (expiring licence) ซึ่งดำเนินการโดยสมาคมอนุญาต (นอกเหนือจากแผนงานอนุญาต)

"การอนุญาต" (licence) ได้แก่

ก. การอนุญาตเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม นาฎกรรม ดนตรีกรรม ศิลปกรรม หรือฟิล์ม (รวมทั้งเสียงในฟิล์ม) เป็นงานที่มีผู้สร้างสรรค์มากกว่า 1 คน และต้องเป็นการอนุญาตเพื่อการทําซ้ำ การนําออกแสดง การเล่น หรือการแสดงในที่สาธารณะ การแพร่เสียงแพร่ภาพหรือการถ่ายทอดโดยเคเบิล

ข. การอนุญาตทั้งหมด (all licences) เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ในการบันทึกเสียง (ยกเว้นเสียงในฟิล์ม) การแพร่เสียงแพร่ภาพ รายการเคเบิล หรือการจัด ทําสิ่งพิมพ์ (typographical arrangement of published editions) หรือเกี่ยวกับ สิทธิการเข้าในการบันทึกเสียง ฟิล์มหรือรายการคอมพิวเตอร์

1.9 การเสนอหลักฐานของการอนุญาตที่เสนอแนะต่อคณะกรรมการ กำหนดค่าใช้สิทธิ (reference to tribunal of proposed licence) (มาตรา 125)

เงื่อนไขของการอนุญาตที่เสนอแนะให้สมาคมอนุญาตดำเนินการ อาจจะมีการเสนอต่อคณะกรรมการฯ โดยผู้อาจจะรับการอนุญาตในภายหน้า (prospective licensee) คณะกรรมการฯ อาจสั่งว่าการเสนอหลักฐานดังกล่าวยังไม่ถึงเวลาอันควร (premature) หรือถ้าคณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับการเสนอหลักฐาน คณะกรรมการฯ จะทําคำสั่ง ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงการอนุญาตที่เสนอแนะ (proposed licence) โดยจะตัดสินตามสมควร ในแต่ละสถานการณ์ คำสั่งอาจจะมีผลบังคับโดยไม่มีกำหนดเวลาหรือมีกำหนดเวลาก็ได้

1.10 การเสนอหลักฐานของการอนุญาตที่กำลังจะหมดอายุต่อคณะกรรมการ กำหนดค่าใช้สิทธิ (reference to tribunal of expiring licence) (มาตรา 126)

ผู้ได้รับอนุญาต (licensee) ภายใต้อาณัติการอนุญาตที่กำลังจะ หมดอายุโดยกำหนดเวลาหรือโดยคำสั่งของสมาคมอนุญาต อาจจะร้องขอต่อคณะกรรมการฯ โดย อ้างเหตุผลว่า จะไม่เป็นการสมควรแก่สถานการณ์ หากการอนุญาตดังกล่าวจะต้องสิ้นสุดลง การ ร้องขอจะต้องกระทำในช่วงระหว่าง 3 เดือนก่อนหมดอายุ ในระหว่างที่คณะกรรมการฯ พิจารณา การเสนอหลักฐาน การอนุญาตจะยังคงดำเนินต่อไป (remain in operation) จนกว่าคณะ กรรมการฯ จะมีคำสั่ง ถ้าคณะกรรมการฯ เห็นว่าการร้องขอมีเหตุผลฟังได้ (well-founded) คณะกรรมการฯ จะสั่งให้ผู้ได้รับอนุญาตสามารถมีสิทธิได้รับการอนุญาตต่อไปตามเงื่อนไขที่คณะ กรรมการฯ เห็นว่าเป็นการสมควรในแต่ละสถานการณ์ คำสั่งอาจจะมีผลบังคับโดยไม่มีกำหนดเวลา หรือมีกำหนดเวลาก็ได้

1.11 การร้องขอเพื่อพิจารณาทบทวนคำสั่งในเรื่องการอนุญาต

(application for review of order as to licence) (มาตรา 127)

เมื่อคณะกรรมการฯมีคำสั่งตามมาตรา 125 หรือมาตรา 126 แล้ว สมาคมอนุญาตหรือบุคคลผู้ได้รับผลประโยชน์ (person entitled to the benefit of the order) อาจร้องขอให้คณะกรรมการฯ พิจารณาทบทวนคำสั่งของคณะกรรมการฯเอง (apply to the Tribunal to review its order)

การร้องขอจะต้องกระทำเมื่อพ้นระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่มีคำสั่งครั้งก่อน หรือถ้าคำสั่งมีผลบังคับ 15 เดือนหรือน้อยกว่า จะต้องร้องขอในช่วงระหว่าง 3 เดือนก่อนวันหมดอายุ

คณะกรรมการฯจะพิจารณาทบทวนและทำคำสั่งยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมของคณะกรรมการฯเอง ตามที่เห็นสมควรในแต่ละสถานการณ์

1.12 ผลของคำสั่งของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในเรื่องการ

อนุญาต (effect of order of tribunal as to licence) (มาตรา 128)

เมื่อคำสั่งของคณะกรรมการฯเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 125 หรือมาตรา 126 มีผลบังคับ บุคคลผู้ได้รับผลของคำสั่ง

- 1) จ่ายค่าใช้สิทธิให้แก่สมาคมอนุญาตหรือหากค่าใช้สิทธิยังมีจำนวนที่ไม่แน่นอน บุคคลดังกล่าวให้การรับรองว่าจะจ่ายใช้สิทธิเมื่อรู้จำนวนแน่นอน และ
  - 2) ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุในด้านคำสั่ง
- ผู้นั้นจะถือเสมือนเป็นผู้มีสิทธิได้รับการอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามเงื่อนไขที่ระบุในคำสั่ง

2. การกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิสำหรับการใช้งานลิขสิทธิ์บางประเภท

(มาตรา 130-134) ได้แก่

- 1) การอนุญาตสำหรับการทำสำเนาจำนวนมาก โดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ (reprographic copying) (มาตรา 130)
- 2) การอนุญาตสำหรับสถาบันศึกษาในการใช้งานลิขสิทธิ์เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพหรือถ่ายทอดรายการเคเบิล (มาตรา 131)
- 3) การอนุญาตที่ผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดเงื่อนไข (มาตรา 132)

4) การอนุญาตสำหรับสิทธิการเช่าสิ่งบันทึกเสียง พลิ้ม หรือรายการคอมพิวเตอร์ (มาตรา 133)

5) การอนุญาตเพื่อทำการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือถ่ายทอดซ้ำโดยเคเบิล ในงานวรรณกรรม นาฏกรรม ดนตรีกรรม ศิลปกรรม สิ่งบันทึกเสียง หรือฟิล์ม (มาตรา 134)

มาตรา 130 เกี่ยวกับการอนุญาตทำสำเนาจำนวนมากโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร (reprographic copying)* ของงานวรรณกรรม นาฏกรรม ดนตรีกรรม ศิลปกรรมหรือการจัดทำสิ่งพิมพ์ (typographical arrangement of published editions) กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการฯ พิจารณาจำนวนของสิ่งพิมพ์ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ ส่วนสำคัญของงานที่สำเนาและลักษณะของการใช้สำเนา

มาตรา 131 เกี่ยวกับการอนุญาตทำการบันทึกเสียง (recording) โดยสถาบันการศึกษา (educational establishment) เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพหรือถ่ายทอดรายการเคเบิลงานหรือทำสำเนาของการบันทึกเสียงนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษา มีข้อกำหนดให้คณะกรรมการฯ พิจารณาในเรื่องค่าใช้สิทธิ ที่จะต้องจ่าย (ถ้ามี) พิจารณาจำนวนค่าใช้สิทธิ ซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับแล้วหรือมีสิทธิจะได้รับและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

มาตรา 132 และมาตรา 133(2) เป็นเรื่องการอนุญาตเกี่ยวกับสิ่งบันทึกเสียง (sound recording) ฟิล์ม การแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือการถ่ายทอดเคเบิล ซึ่งรวมการแสดงบันเทิง (entertainment) หรือการแสดงอื่น ๆ คณะกรรมการฯจะพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดโดยผู้ผลิตการแสดง (promoter) นอกเหนือจากเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้ขออนุญาตต้องจ่ายค่าใช้สิทธิหรือค่าใช้จ่ายต่างๆ นอกจากนั้น คณะกรรมการฯยังต้องกำหนดจำนวน

* reprographic copying ตามคำจำกัดความในมาตรา 178 ในกฎหมายลิขสิทธิ์ของอังกฤษ ค.ศ.1988 หมายถึง copying by means of a process for making facsimile copies, or of a process involving the use of an appliance for making multiple copies, and as including any copying by electronic means of a work held in electronic form, but as not including the making of a film or sound recording

ค่าใช้สิทธิสำหรับการแสดง (performance) และการอนุญาตของสิทธิการเข้าสิ่งบันทึกเสียง
ฟิล์ม หรือรายการคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 133(1) ด้วย

มาตรา 134 เกี่ยวกับการอนุญาตซึ่งรวมงานวรรณกรรม นาฏกรรม
ดนตรีกรรม ศิลปกรรม การบันทึกเสียง หรือฟิล์ม เพื่อใช้ในการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือในการ
ถ่ายทอดซ้ำโดยเคเบิล ซึ่งการแพร่เสียงแพร่ภาพและการถ่ายทอดเคเบิลนั้นอาจถูกแพร่เสียง
แพร่ภาพซ้ำหรือถ่ายทอดซ้ำต่อไปอีกได้ หากการถ่ายทอดขั้นต้นกับการถ่ายทอดครั้งต่อไปอยู่ในพื้นที่
เดียวกัน (same area) คณะกรรมการฯ จะกำหนดค่าใช้สิทธิ (ถ้ามี) สำหรับการอนุญาตถ่ายทอด
ทั้งสอง โดยพิจารณาจำนวนซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับแล้วหรือมีสิทธิจะได้รับ รวมทั้งค่าใช้จ่าย
สำหรับการถ่ายทอดอื่นๆ ซึ่งต้องตอบแทนแก่เจ้าของลิขสิทธิ์สำหรับการถ่ายทอดในพื้นที่นั้น หากมี
การถ่ายทอดต่อไปอีก (further transnission) ในพื้นที่อื่นๆ คณะกรรมการฯจะไม่พิจารณา
เรื่องค่าใช้สิทธิ แต่จะพิจารณาเฉพาะสำหรับการอนุญาตถ่ายทอดครั้งแรก ยกเว้นมีการขยายพื้นที่
ต่อไปอีก ตามมาตรา 13(1) ของ Cable and Broadcasting Act 1984 ซึ่งคณะกรรมการฯ
จะต้องให้ความมั่นใจ (secure) ว่าค่าใช้สิทธิสำหรับการอนุญาตเพื่อทำการถ่ายทอดครั้งแรก
เพียงพอต่อการขยายขอบเขตของพื้นที่เพื่อถ่ายทอดต่อไปอีก

3. การพิจารณาอัตราค่าสิ่งของ Secretary of State ต่อคณะ
กรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ โดยเจ้าของลิขสิทธิ์ในเรื่องสำเนาเพื่อการศึกษา (educational
copying) (มาตรา 139)

มาตรา 132-136 ของกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1988 ได้อนุญาตใน
หลายกรณีเพื่อทำสำเนาซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เช่น มาตรา 136 อนุญาตให้มีการทำ
สำเนาจำนวนมากโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ (reprographic copies) โดยสถาบันการศึกษา
เพื่อวัตถุประสงค์ในการสอนงานวรรณกรรม นาฏกรรมหรือนดนตรีกรรมโดยขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของ
สถาบันต่างๆ เช่น จำกัดสัดส่วนของงานซึ่งจะทำสำเนาโดยสถาบันการศึกษานั้น

สำหรับการทำ "สำเนาจำนวนมากโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่"
(reprographic copying) โดยสถาบันการศึกษานี้ ในปัจจุบันขึ้นอยู่กับแผนงานอนุญาต
(licensing scheme) หรือการอนุญาตอื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับอำนาจของคณะกรรมการกำหนดค่า
ใช้สิทธิตามมาตรา 118-123 หรือมาตรา 125-128 มาตรา 137 ให้อำนาจ Secretary of
State (หลังจากได้รับแจ้งจากเจ้าของลิขสิทธิ์ สมาคมอนุญาต ตัวแทนของสถาบันการศึกษา)

ทาค่าซึ่งขยายแผนงาน (extending the scheme) หรือการอนุญาตอื่นที่ครอบคลุมงานซึ่งมีลักษณะคล้ายกับงานในแผนงาน โดยจะเป็นการไม่สมควรหากแยกงานดังกล่าวออกจากแผนงานฯ และมีอำนาจสั่งว่าจะไม่เป็นการขัดแย้งกับการเข้าประโยชน์ของงานหรือไม่เป็นปฏิบัติต่อผลประโยชน์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ เจ้าของลิขสิทธิ์อาจจะอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวของ Secretary of State ต่อคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ภายใน 2 ปีนับแต่วันมีคำสั่งหรือร้องขอให้ Secretary of state เพื่อทำการพิจารณาอีกครั้งเพื่อยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม⁷¹

4. การร้องขอให้จัดการเกี่ยวกับข้อโต้แย้งในเรื่องค่าลิขสิทธิ์หรือค่าจ้างอื่น ๆ ของสิทธิการเช่าสิ่งบันทึกเสียง ภาพหรือรายการคอมพิวเตอร์ (มาตรา 142)

เจ้าของลิขสิทธิ์อาจร้องขอให้คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จัดการเกี่ยวกับเรื่องค่าลิขสิทธิ์หรือค่าจ้างอื่น ๆ ในมาตรา 66 คือสิทธิการเช่าในสิ่งบันทึกเสียง ภาพ และรายการคอมพิวเตอร์

คณะกรรมการฯ จะพิจารณาเรื่องราวและคำสั่งตามที่เห็นว่าสมควรในแต่ละสถานการณ์ และคู่กรณีอาจจะร้องขอต่อคณะกรรมการฯ ภายหลัง เพื่อให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งคณะกรรมการฯ จะพิจารณาเรื่องราวและทาค่าซึ่งยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม ตามที่เห็นว่าสมควรในแต่ละสถานการณ์ การร้องขอครั้งหลังนี้ จะกระทำได้เมื่อพ้นกำหนดเวลา 12 เดือนนับจากวันทาค่าซึ่งเดิม (เว้นแต่คณะกรรมการฯ จะอนุญาตเป็นกรณีพิเศษ)

5. การร้องขอให้จัดการเกี่ยวกับเงื่อนไขของการอนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์ที่เป็นปฏิบัติต่อผลประโยชน์ของสาธารณชน [มาตรา 144(4)]

มาตรา 144 มีผลมาจากรายงานของ Monopolies and Mergers Commission ที่กำหนดว่าหากการอนุญาตใช้งานลิขสิทธิ์มีเงื่อนไขที่เคร่งครัดหรือเจ้าของลิขสิทธิ์ปฏิเสธการอนุญาตโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรหรือมีการดำเนินการที่เป็นปฏิบัติต่อผลประโยชน์ของสาธารณชน กฎหมายจึงได้ให้อำนาจแก่ Secretary of State แก่ฯ ผลที่เป็นปฏิบัติ

⁷¹Peter Stone, Copyright Law in the United Kingdom and the European Community, p.105-115.

รวมทั้งให้อำนาจยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือกำหนดว่าการอนุญาตจะใช้ได้หรือไม่ ตาม Part I ของ Schedule 8 ของ Fair Trading Act 1973 เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหาย อำนาจเหล่านี้จะต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนต่ออนุสัญญาทางลิขสิทธิ์ (Convention on Copyright) ที่อังกฤษเป็นภาคี มิฉะนั้นการอนุญาตดังกล่าวจะถูกสั่งการ (be settled) โดยคณะกรรมการ กำหนดค่าลิขสิทธิ์ตามคำร้องขอของบุคคลผู้ต้องการการอนุญาต เมื่อเงื่อนไขของการอนุญาตดังกล่าวได้มีการสั่งการโดยคณะกรรมการฯ แล้ว การอนุญาตจะมีผลใช้บังคับนับจากวันที่ได้ทำการ ร้องขอต่อคณะกรรมการฯ เป็นต้นไป⁷²

6. การร้องขอเพื่อให้ความยินยอมสำหรับจุดมุ่งหมายของ Part II ในนามของนักแสดง (power of tribunal to give consent on behalf of performer in certain cases) (มาตรา 190)

บุคคลผู้ต้องการทำการบันทึกก่อนหน้า⁷³ของการแสดง (previous recording of a performance) อาจจะร้องขอต่อคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์เพื่อให้ความยินยอมในกรณี

ก) ชื่อหรือที่อยู่ของนักแสดงไม่สามารถค้นหาได้ หรือ

ข) นักแสดงไม่ยอมให้อนุญาตโดยปราศจากเหตุผลสมควร

การอนุญาตที่คณะกรรมการฯ ให้ความยินยอมจะมีผลเสมือนเป็นการอนุญาตโดยนักแสดงเอง ตามจุดมุ่งหมายของ Part II เกี่ยวกับสิทธิของนักแสดง คณะกรรมการฯ อาจกำหนดเงื่อนไขและค่าสิ่งในเรื่องค่าลิขสิทธิ์ที่เหมาะสมให้แก่นักแสดงด้วย

7. การตัดสินเรื่องค่าลิขสิทธิ์หรือค่าตอบแทนอื่นๆ เพื่อจ่ายให้แก่ trustee* ของโรงพยาบาลเด็ก (paragraph 5 of Schedule 6)

⁷²Ibid, p.115.

* trustee ในที่นี้หมายถึงคณะกรรมการพิทักษ์ทรัพย์สินพิเศษ (special trustees) ซึ่งได้รับแต่งตั้งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของโรงพยาบาลเด็ก ตาม National Health Service Act 1977

Schedule 6 เป็นบทบัญญัติสำหรับผลประโยชน์ของโรงพยาบาลเด็ก Trustee มีสิทธิที่จะได้รับค่าลิขสิทธิ์ในการนำออกแสดง (public performance) การพิมพ์ ออกจำหน่ายเพื่อการค้า (commercial publication) การแพร่เสียงแพร่ภาพ และรายการ เคเบิลไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือทำการดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ นอกจากค่าลิขสิทธิ์แล้วอาจ จะมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ด้วย

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์จะเกี่ยวข้องกับกรณี

ก) ในกรณีที่ไม่นับปฏิบัติตามข้อตกลง (default of agreement) อาจมีการร้องขอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อให้พิจารณาข้อเท็จจริงและทำคำสั่งในเรื่องค่าลิขสิทธิ์หรือ ค่าตอบแทนอื่น ๆ ตามที่เห็นว่าสมควรในแต่ละสถานการณ์

ข) เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งแล้ว อาจมีการร้องขอภายหลัง เพื่อให้คณะกรรมการฯเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม คณะกรรมการจะพิจารณาข้อเท็จจริงและทำคำสั่งยืนยัน หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม (original order) อีกครั้งหนึ่งตามที่เห็นว่าสมควรในแต่ละ สถานการณ์

ค) การร้องขอเพื่อให้คณะกรรมการฯเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมตามข้อ ข) จะต้องกระทำเมื่อพ้นกำหนด 12 เดือนนับจากวันมีคำสั่งเดิม เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ จากคณะกรรมการฯ

ง) การเปลี่ยนแปลงคำสั่ง จะมีผลใช้บังคับนับจากวันที่ทำคำสั่ง หรือในภายหลังตามที่ระบุ

3. ประเทศออสเตรเลีย

ก. โครงสร้างของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์

คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ (Copyright Tribunal) ก่อตั้งขึ้นโดย กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้บังคับอยู่มาปัจจุบัน มีลักษณะคล้ายกับคณะกรรมการ กำหนดค่าลิขสิทธิ์ (Copyright Tribunal) ของอังกฤษ กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 มี บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์อยู่ในมาตรา 136-175 มาตรา 232 และ กฎระเบียบปฏิบัติ Copyright Tribunal (Procedure) Regulation 1969

สาระสำคัญของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย มีดังต่อไปนี้

1. ตำแหน่ง

2. สมาชิกภาพ
3. ค่าตอบแทน
4. องค์คณะในการพิจารณา

1. ตำแหน่ง

ประกอบด้วยประธาน (President) ผู้ทำการแทนประธาน (Deputy President) และสมาชิก (member) ที่รับการแต่งตั้งจาก Governor-General* ผู้ที่จะรับแต่งตั้งเป็นประธานหรือผู้ทำการแทนประธานจะต้องเป็นผู้พิพากษาของศาลสหพันธรัฐแห่งออสเตรเลีย (Judge of the Federal Court of Australia) และสมาชิกจะต้องเป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษาหรือเป็นผู้ทำงานด้านกฎหมาย (legal practitioner) ในศาลสูง (High Court) ศาลสหพันธรัฐ (Federal Court) หรือศาลฎีกา (Supreme Court) โดยมีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีตำแหน่งในระดับสูงทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ธุรกิจ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษาหรือการฝึกหัดอาชีพโดยมีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือได้รับปริญญาจากมหาวิทยาลัยในสาขากฎหมาย เศรษฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์

2. สมาชิกภาพ

1) สมาชิกจะอยู่ในตำแหน่งตามกำหนดเวลาในเงื่อนไขของการแต่งตั้ง แต่ต้องไม่เกินกว่า 7 ปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว สามารถกลับมารับตำแหน่งได้อีก สำหรับสมาชิกผู้เป็นผู้พิพากษาและได้พ้นจากตำแหน่งผู้พิพากษาแล้ว เขาก็จะพ้นจากตำแหน่งสมาชิกด้วย แต่ยังมีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกได้อีก (ยกเว้นในตำแหน่งประธานหรือผู้ทำการแทนประธาน) สมาชิกอาจจะลาออกจากตำแหน่งโดยยื่นคำบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ Governor-General

2) Governor-General มีอำนาจสั่งสมาชิกคนใดให้พ้นจากตำแหน่ง (ยกเว้นสมาชิกที่เป็นผู้พิพากษา) เพราะเหตุที่ไร้ความสามารถทางร่างกายหรือจิตใจ

3) Governor-General มีอำนาจสั่งสมาชิกคนใดให้พ้นจากตำแหน่ง (ยกเว้นสมาชิกที่เป็นผู้พิพากษา) ถ้า

* Governor-General หมายถึง ผู้แทนของรัฐบาลอังกฤษที่ส่งไปปกครองออสเตรเลีย

ก. ประพฤติผิด หรือ

ข. ล้มละลาย มีหนี้สินล้นพ้นตัว ประชนอมหนี้กับเจ้าหนี้ ฯลฯ

หากตำแหน่งประธานว่างลง เพราะการลาหยุดชั่วคราว การเจ็บป่วย ผู้ทำการแทนประธานจะปฏิบัติหน้าที่แทน

3. ค่าตอบแทน

สมาชิกจะได้รับค่าตอบแทนตามจำนวนที่กำหนดใน Remuneration Tribunal Act, 1973 แต่สมาชิกที่เป็นผู้พิพากษาจะไม่ได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากได้รับเงินเดือนหรือเงินประจำปีในตำแหน่งผู้พิพากษาแล้ว

4. องค์คณะในการพิจารณา

1) การนั่งพิจารณาในสถานที่และเวลาใดๆ ประธานจะเป็นผู้ตัดสินและในกรณีทั่วไป สามารถมีสมาชิคนั่งพิจารณาได้เพียงคนเดียว ยกเว้นในกรณี

ก) คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิทางการไต่สวน (inquiry) ตามมาตรา 148⁷³ หรือ

ข) คู่กรณีทำการร้องขอ (application) หรือเสนอหลักฐานเกี่ยวกับแผนงานอนุญาต (reference) ต้องมีสมาชิคนั่งพิจารณามากกว่า 1 คน

เพราะจุดมุ่งหมายของการไต่สวน การร้องขอหรือการเสนอหลักฐานจะมีสมาชิกไม่น้อยกว่า 2 คนนั่งพิจารณา ซึ่งสมาชิกผู้หนึ่งต้องเป็นประธานหรือผู้ทำการแทนประธาน แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นการพิจารณาเรื่องระเบียบปฏิบัติ (procedure) สามารถมีสมาชิกเพียงคนเดียวนั่งพิจารณาได้

2) การนั่งพิจารณาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกมากกว่า 1 คน

ก) ถ้ามีประธานอยู่ในองค์คณะของสมาชิคนั้น ประธานจะทำหน้าที่เป็นประธานและ

ข) ในกรณีอื่นๆ ผู้ทำการแทนประธานจะทำหน้าที่เป็นประธาน

⁷³มาตรา 148 เป็นเรื่องการไต่สวนในเรื่องค่าใช้สิทธิที่จะต้องจ่ายในการบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม (records of musical work) ซึ่งเป็นการอนุญาตเชิงบังคับตามมาตรา 55 ในกฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ. 1968

3) ถ้าในการนั่งพิจารณาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกมากกว่า 1 คน มีการแบ่งความเห็นออกเป็นสองฝ่าย จะตัดสินโดยเสียงข้างมาก แต่ถ้าเสียงเท่ากัน ประธานจะเป็นผู้ชี้ขาด หรือถ้าประธานไม่อยู่ ผู้ทำการแทนประธานจะเป็นผู้ชี้ขาด

4) แม้ตำแหน่งใดในคณะกรรมการฯว่างลง ย่อมไม่กระทบถึงการใช้อำนาจของคณะกรรมการฯ

5) ถ้าในระหว่างการพิจารณาใด ๆ หากสมาชิกคนใดที่นั่งพิจารณาพ้นจากตำแหน่ง สมาชิกที่เหลือสามารถทำการพิจารณาต่อไปได้ ถ้าสมาชิกที่เหลือหรือหนึ่งในสมาชิกที่เหลือนั้นมีประธานหรือผู้ทำการแทนประธานนั่งพิจารณาอยู่ด้วย⁷⁴

ข. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิในงานลิขสิทธิ์บางประเภท
ได้แก่

1. การตัดสินจำนวนค่าใช้สิทธิ (determination of equitable remuneration)
2. การตัดสินการอนุญาตใช้งานที่อยู่ในแผนงานอนุญาต (licence scheme)
3. การตัดสินการอนุญาตใช้งานที่ไม่อยู่ในแผนงานอนุญาต (no licence scheme)

1. การตัดสินจำนวนค่าใช้สิทธิ
คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ มีอำนาจตัดสินจำนวนค่าใช้สิทธิที่ยุติธรรมในกรณีดังต่อไปนี้
  - 1) กรณีที่มีการขอให้ตัดสินจำนวนค่าใช้สิทธิ (inquiry into royalty payable) สำหรับการอนุญาตเชิงบังคับในการทำสิ่งบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม (records of musical work) (มาตรา 54-63 และมาตรา 148)

⁷⁴ ปรตคกกฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ. 1968 มาตรา 138-146

เป็นที่ซึ่ง Attorney-General ขอให้คณะกรรมการฯ ทำการไต่สวนในเรื่องของมาตรา 58⁷⁵ ซึ่งเป็นการไต่สวนจำนวนค่าลิขสิทธิ์หรือค่าลิขสิทธิ์ขั้นต่ำ (minimum royalty) ที่ต้องจ่ายในสิ่งบันทึกเสียงทั่วไป (records generally) หรือสิ่งบันทึกเสียงในชนิดพิเศษ (particular class of records) เมื่อได้รับคำขอแล้ว คณะกรรมการฯ จะทำการไต่สวนและเปิดโอกาสให้บุคคลหรือสมาคมผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องเสนอเรื่อง (present case) ต่อคณะกรรมการฯ และเมื่อไต่สวนเสร็จแล้ว คณะกรรมการฯ จะทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อ Attorney-General เพื่อส่งให้แก่ Governor-General พิจารณาประกอบการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงจำนวนค่าลิขสิทธิ์

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการอนุญาตเชิงบังคับในสิ่งบันทึกเสียงเพื่อการขายปลีก (records for retail sale) ตามมาตรา 55 ซึ่งผู้กำหนดจำนวนค่าลิขสิทธิ์คือ Governor-General สำหรับ Copyright Tribunal มีหน้าที่เพียงทำการไต่สวน (inquiry) จำนวนค่าลิขสิทธิ์ตามที่ Attorney-General มอบหมาย แล้วทำรายงานส่ง Attorney-General เพื่อมอบให้ Governor-General ใช้พิจารณาประกอบการกำหนดจำนวนค่าลิขสิทธิ์ตามที่เห็นว่ายุติธรรม (thinks equitable) จุดมุ่งหมายของการไต่สวนของ Tribunal คือ ทำการพิจารณาว่าอัตราค่าลิขสิทธิ์ที่กำหนดในกฎหมาย (present royalty rate) ตามมาตรา 56 คือ 5% ของราคาขายปลีก (the royalty payable in respect of a record is 5% of the retail selling price of the record) นั้น สมควรจะเข้ากับสิ่งบันทึกเสียงชิ้นนั้น ๆ หรือไม่ อัตราค่าลิขสิทธิ์ 5% นี้เป็นอัตราค่าลิขสิทธิ์ที่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (record manufacturer) จะต้องจ่ายให้แก่ผู้สร้างสรรค์ (composer) และเป็นอัตราที่เข้ามาตั้งแต่ ค.ศ. 1912 เมื่อออสเตรเลียรับเอากฎหมายลิขสิทธิ์ของอังกฤษมาเป็นแบบอย่าง ต่อมาใน ค.ศ. 1928 อังกฤษได้เพิ่มอัตราค่าลิขสิทธิ์เป็น 6 1/4% ของราคาขายปลีก

---

⁷⁵กฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ. 1968 มาตรา 58 บัญญัติว่า "หากปรากฏต่อ Attorney-General ว่า จำนวนค่าลิขสิทธิ์หรือค่าลิขสิทธิ์ขั้นต่ำที่จะต้องจ่ายในสิ่งบันทึกเสียงไม่ยุติธรรม Attorney-General จะขอให้คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ไต่สวนแล้วรายงานผลต่อ Attorney-General เพื่อมอบให้ Governor-General ใช้ประกอบการพิจารณาและอาจเปลี่ยนแปลงจำนวนค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าวได้ โดยคำนึงถึงความยุติธรรม"

และใน ค.ศ.1959 คณะกรรมการ Spicer Committee แห่งออสเตรเลียได้แนะนำว่า อัตราค่าใช้สิทธิของออสเตรเลียควรจะเพิ่มเป็น 6 1/4% เช่นเดียวกัน แต่กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 ของออสเตรเลียก็ยังคงใช้อัตราเดิม ในกรณีนี้เจ้าของลิขสิทธิ์ได้เรียกร้องขอให้มีการเพิ่มอัตราค่าใช้สิทธิและรัฐบาลจึงได้จัดให้มีการเพิ่มอัตราค่าใช้สิทธิจากอัตราเดิมตามกฎหมาย (คือ 5% ของราคาขายปลีก) เป็นอัตราค่าใช้สิทธิตามความเหมาะสมแก่สิ่งบันทึกเสียงในแต่ละชิ้น เช่น 6.75% ของราคาขายปลีก ซึ่งรัฐบาลจะเพิ่มให้เฉพาะสิ่งบันทึกเสียงรายที่เป็นกรณีพิเศษเท่านั้น สรุปได้ว่าการกำหนดอัตราค่าใช้สิทธิในสิ่งบันทึกเสียงเป็นอำนาจของ Governor-General เท่านั้น ซึ่งจะนำรายงานการไต่สวน (report of inquiry) ของ Copyright Tribunal มาใช้พิจารณาประกอบการกำหนดค่าใช้สิทธิ (take into account the report of the tribunal) โดย Governor-General สามารถทาค่าสิ่งเปลี่ยนแปลงอัตราค่าใช้สิทธิตามกฎหมายได้ตามที่เห็นว่ายุติธรรม

จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิของอเมริกา

(Copyright Royalty Tribunal) ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1976 มีอำนาจต่างจากคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิของออสเตรเลีย (Copyright Tribunal) ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 เช่น Tribunal ของอเมริกามีอำนาจกำหนดค่าใช้สิทธิในงานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับและปรับอัตราค่าใช้สิทธิตามกฎหมายได้เอง เช่น การอนุญาตเชิงบังคับในเรื่องสิ่งบันทึกเสียง (phonorecord หรือ mechanical license) ตามมาตรา 115 และตู้เพลง (jukebox) ตามมาตรา 116 โดยมาตรา 801 ได้ก่อตั้ง Tribunal ให้มีอำนาจกำหนดและปรับอัตราค่าใช้สิทธิจากอัตราเดิมที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งถือได้ว่า Tribunal ของอเมริกาเป็น "เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ" (competent authority) อย่างแท้จริง แต่ Tribunal ของออสเตรเลียมิใช่ competent authority อย่างแท้จริงที่จะสามารถกำหนดค่าใช้สิทธิในสิ่งบันทึกเสียงโดยอุปกรณ์เชิงกลได้ (mechanical royalty) ซึ่งอำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจของ Governor-General ตามมาตรา 58 แห่งกฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ.1968⁷⁶

---

⁷⁶Australia, Copyright Tribunal, Report of the Inquiry by the Copyright Tribunal into the Royalty Payable in Respect of Records Generally (1992), p.1-7.

2) กรณีที่มีการร้องขอให้กำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิ (determine equitable remuneration) สำหรับการทำสิ่งบันทึกเสียงหรือฟิล์ม (making record or film) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพ [มาตรา 47(3) และมาตรา 149]

ในการทำสิ่งบันทึกเสียงหรือฟิล์ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพ ไม่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หากเป็นการแพร่เสียงแพร่ภาพ "ชั่วคราว" (ephemeral broadcast) (ถ้าการแพร่เสียงแพร่ภาพครั้งแรกไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์) แต่ผู้ทำสิ่งบันทึกเสียงหรือฟิล์มต้องจ่ายค่าใช้สิทธิที่ยุติธรรมแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ค่าใช้สิทธิอาจเป็นจำนวนที่ตกลงกันระหว่างผู้ทำและเจ้าของลิขสิทธิ์ หากไม่มีการตกลงกัน ผู้ทำสิ่งบันทึกเสียงหรือฟิล์มอาจยื่นหนังสือต่อเจ้าของลิขสิทธิ์โดยระบุจำนวนค่าใช้สิทธิที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิ มาตรา 149 เปิดโอกาสให้คู่กรณีร้องขอให้คณะกรรมการฯ กำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิดังกล่าว เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว คณะกรรมการฯ จะเปิดโอกาสให้คู่กรณีเสนอเรื่อง (present case) และทำคำตัดสินกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิ

3) กรณีที่มีการร้องขอให้กำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิสำหรับการทำสำเนาของสิ่งบันทึกเสียง (copy of sound recording) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพ [มาตรา 107(3) และมาตรา 150]

การทำสำเนาสิ่งบันทึกเสียงเพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพตามมาตรา 107 (3) กำหนดให้ผู้ทำสำเนาสิ่งบันทึกเสียงต้องจ่ายค่าใช้สิทธิที่ยุติธรรมแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ค่าใช้สิทธิอาจเป็นจำนวนที่ตกลงกันระหว่างผู้ทำสำเนาสิ่งบันทึกเสียงและเจ้าของลิขสิทธิ์ หากไม่มีการตกลงกัน ผู้ทำสำเนาสิ่งบันทึกเสียงอาจยื่นหนังสือต่อเจ้าของลิขสิทธิ์โดยระบุจำนวนค่าใช้สิทธิที่กำหนดโดยคณะกรรมการฯ การร้องขอให้กำหนดค่าใช้สิทธิ อาจกระทำโดยคู่กรณีทั้งสองฝ่ายคือเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ทำสำเนาสิ่งบันทึกเสียง เมื่อได้รับคำร้องขอแล้วคณะกรรมการฯ จะเปิดโอกาสให้คู่กรณีเสนอเรื่อง (present case) และทำคำตัดสินกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิ

4) กรณีที่มีการร้องขอให้กำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิเพื่อนำสิ่งบันทึกเสียงออกแสดงในที่สาธารณะ (public playing) ในกรณีที่มีการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับสิทธิในการนำออกแสดงในที่สาธารณะ (public performance) [มาตรา 108(1) และมาตรา 151]

เรื่องนี้ใช้กับมาตรา 108(1) ซึ่งกำหนดว่า หากมีการนำสิ่งบันทึกเสียงออกแสดงในที่สาธารณะจะไม่ถือเป็นการละเมิด หากผู้นำสิ่งบันทึกเสียงออกแสดงจ่าย

ค่าลิขสิทธิ์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ตามจำนวนที่ตกลงกัน หากไม่มีการตกลงกัน ผู้รับสิ่งบันทึกเสียงออกแสดงอาจยื่นหนังสือซึ่งระบุจำนวนค่าลิขสิทธิ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการฯ ผู้ร้องขอให้กำหนดค่าลิขสิทธิ์อาจเป็นคู่กรณีทั้งสองฝ่ายคือเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้รับสิ่งบันทึกเสียงออกแสดง เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว คณะกรรมการฯ จะเปิดโอกาสให้คู่กรณีเสนอเรื่อง (present case) และทาคำตัดสินกำหนดจำนวนค่าลิขสิทธิ์

5) กรณีที่มีการร้องขอให้กำหนดจำนวนค่าลิขสิทธิ์ที่ต้องจ่ายโดยผู้แพร่เสียงแพร่ภาพสิ่งบันทึกเสียงในกรณีที่มีการอนุญาตเชิงบังคับสำหรับการแพร่เสียงแพร่ภาพ (มาตรา 91 และมาตรา 152)

คำว่า "ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพ" ตามความมุ่งหมายของมาตรานี้ ได้แก่

- ก) บริษัท Australian Broadcasting Corporation
- ข) บริษัท Special Broadcasting Service
- ค) ผู้ถือสิทธิการอนุญาต (holder of licence) หรือการอนุญาตภายใต้ Broadcasting Act 1942
- ง) ผู้ถือสิทธิการอนุญาตในฐานะผู้ถ่ายทอด (holder of a transmitter licence) หรือ radio licence ภายใต้ Radio communication Act 1983)

6) การร้องขอเพื่อให้แบ่งค่าลิขสิทธิ์ (apportionment of royalty) ในเรื่องการบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม ซึ่งรวมงานวรรณกรรมหรืองานนาฏกรรม ภายใต้ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ที่แตกต่างกัน (มาตรา 153)

มาตรา 153 ใช้สำหรับการร้องขอต่อคณะกรรมการฯ ในเรื่อง ของมาตรา 59 (3) (b) ในกรณีที่ผู้ผลิต (manufacturer) ได้รวมส่วนของงานวรรณกรรม หรืองานนาฏกรรมเข้าในสิ่งบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม สิ่งบันทึกเสียงงานดนตรีกรรมดังกล่าว จึงมีเจ้าของลิขสิทธิ์หลายคน ค่าลิขสิทธิ์จึงต้องแบ่งจ่ายในระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์เหล่านั้น การแบ่งอาจกระทำโดยมีข้อตกลงระหว่างกัน หากไม่มีข้อตกลงดังกล่าว คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งดังต่อไปนี้ สามารถร้องขอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อให้กำหนดค่าลิขสิทธิ์

- ก) เจ้าของลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรม
- ข) เจ้าของลิขสิทธิ์งานวรรณกรรมหรืองานนาฏกรรม

เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว คณะกรรมการฯ จะเปิดโอกาสให้คู่กรณี
ทุกฝ่ายเสนอเรื่อง และทำการตัดสินแบ่งจำนวนค่าลิขสิทธิ์ตามจำนวนที่เห็นว่ายุติธรรม

7) การร้องขอตามมาตรา 149 A เพื่อให้กำหนดค่าลิขสิทธิ์ที่ต้อง
จ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์สำหรับการทำสำเนาจำนวนมาก ภายใต้การอนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ
(statutory licence) โดยสถาบันการศึกษา [มาตรา 53 (B)] หรือสำหรับผู้อ่านที่พิการ
[มาตรา 53 (D)]

8) การร้องขอเพื่อให้กำหนดจำนวนค่าลิขสิทธิ์ของเทปเปล่า
(blank tape royalty) (มาตรา 153 E)

"เทปเปล่า" (blank tape) หมายถึง เทปซึ่งใช้ในการซื้อหรือขาย
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับทำสำเนา (copy) ของการบันทึกเสียงไม่ว่าจะมีเสียงประกอบ
อยู่ในเทปหรือไม่ ใน Part VC. แห่งกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1968 บัญญัติเรื่องการชำระค่าลิขสิทธิ์
สำหรับการทำซ้ำเพื่อใช้ส่วนตัว (private and domestic use)⁷⁷ ผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง
เช่น สมาคมสิทธิในการนำออกแสดง (collecting society) ผู้ขาย (vendor) หรือ
เจ้าของลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวข้อง อาจยื่นคำร้องขอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อกำหนดจำนวนค่าลิขสิทธิ์ซึ่ง
คิดจาก 1 นาทีของเวลาเล่นตามปกติ (the amount per minute of playing time)
เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว คณะกรรมการฯ จะกำหนดจำนวนค่าลิขสิทธิ์ต่อ 1 นาที ของเวลาเล่น
ตามปกติ ในการตัดสิน คณะกรรมการฯ จะคำนึงถึง เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจำนวนของ

⁷⁷กฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ. 1968 มาตรา 135 ZK ให้ความหมาย
ความของคำว่า "เพื่อใช้ส่วนตัว" (private and domestic use) หมายถึง การใช้เพื่อ
วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อจำหน่าย ให้เช่า เสนอขาย หรือนำออกวางจำหน่ายซึ่งสำเนาเทปเปล่า
(copy) เพื่อการค้า
2. เพื่อจำหน่ายสำเนาเทปเปล่าไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือไม่
3. เพื่อนำออกวางเสนอขายในที่สาธารณะ
4. เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพการบันทึกเสียงนั้น
5. เพื่อทำให้การบันทึกเสียงนั้นถูกได้ยินในที่สาธารณะ (heard in public)

เทพเปลาที่ใช้สำหรับจุดมุ่งหมายเพื่อทำการชำระหนี้และเพื่อใช้ส่วนตัว

เนื่องจากกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 มิได้บัญญัติจำนวนค่าใช้สิทธิที่แน่นอนในการใช้งานลิขสิทธิ์ บทกฎหมายจึงมีการกำหนดให้คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิตัดสินจำนวนค่าใช้สิทธิที่จะต้องจ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในกรณีต่าง ๆ ด้วยความยุติธรรม ขอบเขตของคำว่า "ค่าใช้สิทธิที่ยุติธรรม" คณะกรรมการฯ จะพิจารณาจาก

ก) ค่าของเงินในขณะนั้น

ข) ฐานะทางการเงินและการแสดงของผู้แต่งเพลง ผู้ประพันธ์ ผู้โฆษณา ศิลปิน ผู้ทำการผลิตสิ่งบันทึกเสียงและผู้ขายปลีก (retailer)

ค) ผลของการเปลี่ยนแปลงค่าใช้สิทธิตามกฎหมาย (statutory royalty) รวมทั้งราคาขายปลีกที่จ่ายโดยผู้บริโภค

คณะกรรมการฯ จะพิจารณาเปรียบเทียบจากรูปแบบของการใช้ประโยชน์ของสาธารณชน และอำนาจต่อรองที่เสื่อมลงของเจ้าของลิขสิทธิ์

มักมีคำถามว่าคณะกรรมการฯ ใช้หลักอย่างไร ที่จะกำหนด "ค่าใช้สิทธิที่ยุติธรรม" แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งคณะกรรมการฯ เน้นว่าเป็นความ "ยุติธรรม" (equitable) แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ มากกว่าเป็นอัตราค่าใช้สิทธิที่ยุติธรรมต่อสาธารณชน⁷⁸

คณะกรรมการกำหนดค่าใช้สิทธิมีพื้นฐานของรูปแบบทางศาล (judicial model) เนื่องจากมีหลายวิธีที่ดำเนินการคล้ายศาล และเป็นองค์การทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและพิจารณาตัดสิน⁷⁹

⁷⁸ Joanne Court, "The notional bargain approach to the determination of equitable remuneration for compulsory licences: a comment on four decisions of the Copyright Tribunal, The Sydney Law Review 11 (March 1987): 352-353.

⁷⁹ Ibid, p.372.

2. การตัดสินใจการอนุญาตใช้งานที่อยู่บนแผนงานอนุญาต (licence scheme)*

ตามความมุ่งหมายของกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 เป็นแผนงานอนุญาตที่ดำเนินการโดยสมาคม APRA ซึ่งจะกำหนดแผนงานที่มีการคิดค่าใช้จ่ายและเงื่อนไขไว้ นอกจากนี้ อาจมีการตั้งกฎเกณฑ์ไว้ในแผนงานโดยผู้ให้อนุญาต (licensor) หรือโดยตัวแทนของผู้ให้อนุญาตคือสมาคมหรือโดยบุคคลอื่นที่เป็นตัวแทนของผู้ให้อนุญาตหรือผู้ให้อนุญาตดำเนินการตามแผนงานเอง

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวกับแผนงานอนุญาตได้แก่

ก) การเสนอแนะขอทำงานเข้าสู่แผนงานอนุญาต (reference of proposed licence scheme) ซึ่งจะนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ โดยผู้ให้อนุญาต (มาตรา 154)

ข) การเสนอขอใช้งานที่อยู่บนแผนงานอนุญาตอยู่แล้ว (existing licence scheme) ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งเรื่องเงื่อนไขของแผนงานระหว่างผู้ให้อนุญาตที่ดำเนินการตามแผนงาน และสมาคมผู้อ้างว่าเป็นตัวแทนของบุคคลผู้ต้องการขอใช้งาน หรือกับบุคคลใดๆ ผู้ขออนุญาตใช้งาน ผู้ให้อนุญาต สมาคม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจเสนอแผนงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการฯ (มาตรา 155)

ค) การเสนอแผนงานต่อไปยังคณะกรรมการฯ (further

---

*ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ.1968 มาตรา 136 บัญญัติคำว่า licence scheme หมายถึง a scheme (including anything in the nature of a scheme, whether called a scheme or tariff or called by any other name) formulated by a licensor or licensors and setting out the classes of cases in which the licensor or each of the licensors is willing, or the persons on whose behalf the licensor or each of the licensors acts are willing, to grant licences and the charges (if any) subject to payment of which, and the conditions subject to which, licences would be granted in those classes of cases.

reference) หลังจากทีคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งตามข้อ ก.และ ข.แล้ว (มาตรา 156)

ง) การร้องขอต่อคณะกรรมการฯ ในกรณีขอใช้งานที่อยู่ในแผนงาน แต่ผู้ขอใช้งานถูกปฏิเสธหรือมีการคิดค่าใช้จ่าย หรือมีเงื่อนไขที่ไม่สมเหตุผล [มาตรา 157(1), (2)]

3. การตัดสินใจอนุญาตใช้งานที่ไม่อยู่ในแผนงานอนุญาต (no licence scheme)

กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 เปิดโอกาสให้กับบุคคลหรือสมาคมผู้ต้องการขออนุญาตสามารถยื่นคำร้องขอต่อคณะกรรมการฯ ถ้าเขาไม่ได้รับการอนุญาตและจะเป็นการไม่สมควรแก่สถานการณ์ (unreasonable in the circumstance) หากไม่ได้รับการอนุญาต หรือถ้าได้รับอนุญาตแต่มีค่าใช้จ่ายลิขสิทธิ์หรือมีเงื่อนไขที่ไม่สมเหตุผล [มาตรา 157 (3), (4)] หลังจากได้รับคำร้องขอและทำการพิจารณาโดยฟังคู่กรณีทุกฝ่ายแล้ว คณะกรรมการฯ จะทำการสั่งกำหนดค่าใช้จ่ายลิขสิทธิ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการฯ พิจารณาว่าสมเหตุผล (reasonable)

"การอนุญาต" (licence)* ที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการกำหนดค่าใช้จ่าย

---

* ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ.1968 มาตรา 136 บัญญัติคำว่า licence หมายถึง a licence granted by or on behalf of the owner or prospective owner of the copyright in a literary, dramatic or musical work, or of the copyright in a sound recording, being: (a) in the case of a literary, dramatic or musical work-a licence to perform the work or an adaptation of the work in public, to broadcast the work or an adaptation of the work, to make a sound recording or cinematograph film of the work or of an adaptation of the work for the purpose of broadcasting the work or adaptation or to cause the work or an adaptation of the work to be transmitted to subscribers to a diffusion service; or (b) in the case of a sound recording - a licence to cause the recording to be heard in public or to make a copy of the sound recording for the purpose of broadcasting the recording.

สิทธิ ได้แก่ การอนุญาตตามคำจำกัดความในมาตรา 136 (1) คือการอนุญาตสำหรับสิทธิในการนำออกแสดง (performing rights) หรือในการแพร่เสียงแพร่ภาพ (broadcasting rights) และการอนุญาตสำหรับ "การแสดงสิ่งบันทึกเสียงในที่สาธารณะ" (performing sound recordings) หรือ "การทำสำเนาสิ่งบันทึกเสียง" (copying sound recording) เพื่อวัตถุประสงค์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพ⁸⁰

4. ประเทศญี่ปุ่น

ก. โครงสร้างขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม

องค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมได้ร่วมดำเนินงานกับคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรม (Advisory Committee for Promoting Cultural Policy) ในองค์กรประกอบด้วยศิลปิน (artists) ผู้นำด้านสถานบันเทิง (leaders in private enterprise) การสื่อสารและสมาคม (media and academia) มีกรรมการ (member committee) จำนวน 44 คน ผู้ดำรงตำแหน่งประธานคนปัจจุบันคือ Tomokazu Sakamoto และรองประธานคือ Shumon Miura มีอนุกรรมการ 3 คน หน้าที่ศึกษาโครงสร้างพิเศษของนโยบายทางวัฒนธรรม 3 เรื่อง ได้แก่ การสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรมในท้องถิ่นและในชีวิตประจำวัน และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ

องค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม ก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1968 โดยความร่วมมือของสำนักงาน Cultural Bureau และคณะกรรมการ Cultural Properties Protection Commission (ซึ่งก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1950 ในฐานะเป็นองค์กรช่วยเหลือกระทรวงศึกษาธิการ) องค์กรมีหน้าที่สนับสนุนด้านวัฒนธรรม การรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ องค์กรยังได้รับความร่วมมือในการวางแผนนโยบายทางวัฒนธรรมจากสำนักงาน Cultural Policy Planning ซึ่งก่อตั้งขึ้นภายในส่วนงาน General Affair Division นอกจากนี้ องค์กรยังขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (Minister of Education Science and Culture) ในองค์กรฯ มีคณะกรรมการ

⁸⁰Stephen M. Stewart, International Copyright and Neighbouring Rights, p.633-634.

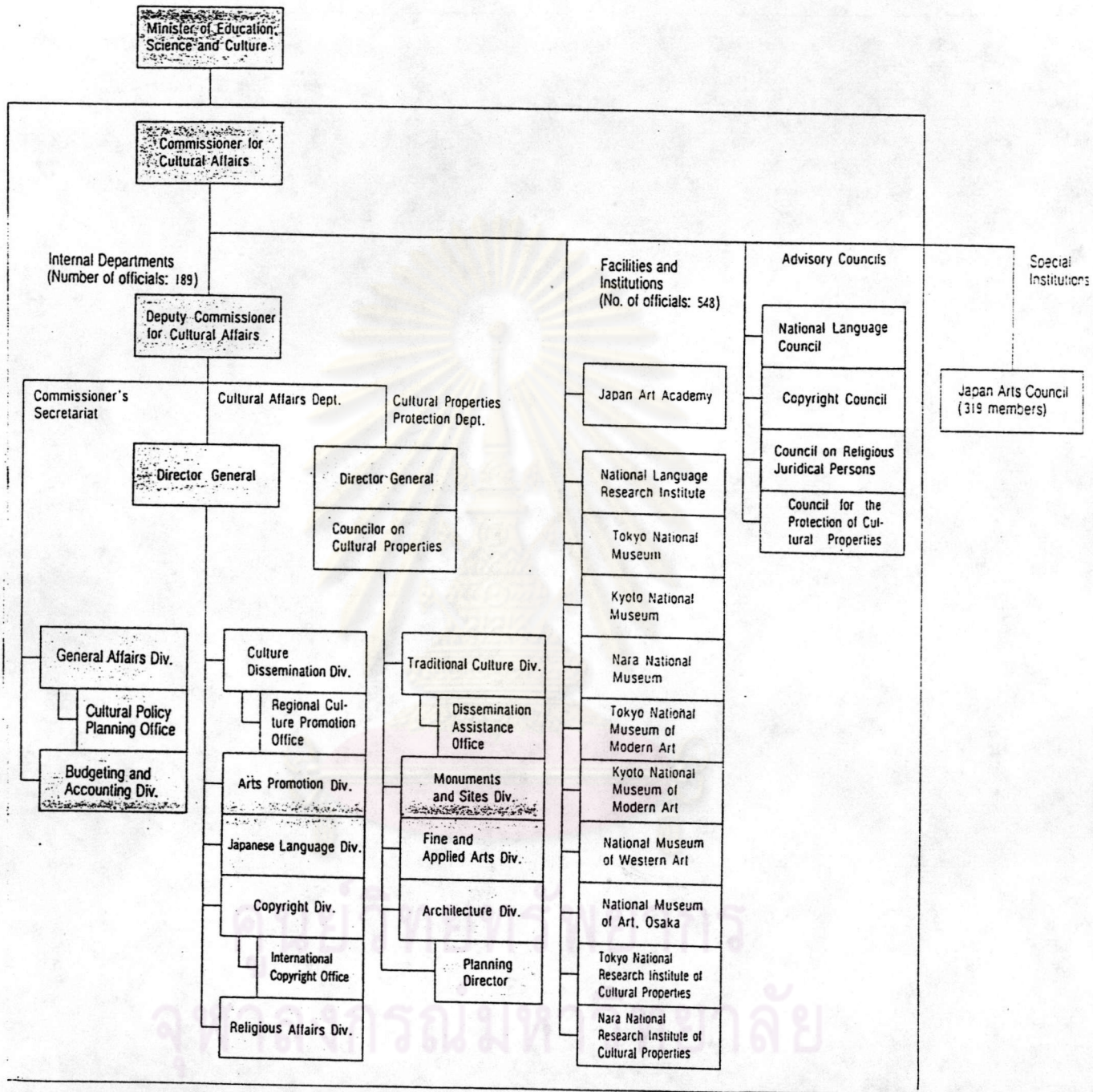
(Commissioner for Cultural Affair) และผู้ทำการแทน คณะกรรมการมีความรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ เช่น เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม ส่งเสริมงานศิลปะ ภาษาญี่ปุ่น สำนักงานลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ส่วนกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น⁸¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

⁸¹Japan, Agency for Cultural Affairs, Cultural Policy in Japan: Current Situation and Future Issues, Tokyo 1992, p.6-7.

โครงสร้างขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม ค.ศ. 1992

ข. อำนาจหน้าที่ขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมในงานลิขสิทธิ์บางประเภท

นโยบายขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมส่วนใหญ่มุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการบริหารกฎหมายลิขสิทธิ์ ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะขอบเขตของการบริหารเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1970 ซึ่งองค์กรฯมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิในงานลิขสิทธิ์บางประเภท
2. ออกคำสั่งในเรื่องระเบียบปฏิบัติและกฎเกณฑ์ของการอนุญาตเชิงบังคับ
3. ออกคำสั่งในเรื่องการจดทะเบียนรอยใช้ชื่อจริงของผู้สร้างสรรค์
4. จัดการกับข้อโต้แย้งโดยแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
5. ควบคุมการค้าเนื้องานขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าใช้สิทธิที่มี

ลักษณะ เป็นการดำเนินการธุรกิจสื่อกลางด้านลิขสิทธิ์

1. กำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิในงานลิขสิทธิ์บางประเภท ได้แก่

1) การทำซ้ำในตำราเรียนของโรงเรียน (reproduction in school textbooks) (มาตรา 33)

"ตำราเรียน" หมายถึง ตำราเรียนที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีศึกษาธิการ (Minister of Education) สำหรับการใช้ของเด็กนักเรียนเพื่อศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา หรือโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายกัน หากตำราเรียนได้ทำให้ปรากฏต่อสาธารณะแล้ว ตามจำนวนที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อใช้ศึกษาในโรงเรียน บุคคลผู้ประสงค์จะทำซ้ำในงานดังกล่าว จะต้องแจ้งแก่เจ้าของลิขสิทธิ์และจ่ายค่าใช้สิทธิ (compensation) ตามจำนวนที่คณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมจะทำการกำหนดทุกปี การกำหนดอัตราค่าใช้สิทธิหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ดังกล่าวนั้น คณะกรรมการขององค์กรฯจะคำนึงถึงลักษณะและความมุ่งหมายของการใช้งานและประกาศจำนวนค่าใช้สิทธิในหนังสือราชกิจจานุเบกษา (Official Gazette)

2) การอนุญาตเชิงบังคับในเรื่องการใช้งานซึ่งไม่ปรากฏชื่อของเจ้าของลิขสิทธิ์ (มาตรา 67)

เป็นกรณีที่ทำนได้ปรากฏต่อสาธารณะแล้วและเมื่อจะใช้ประโยชน์ภายใต้การอนุญาตเชิงบังคับ จะต้องมีการออกคำสั่งและกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิโดยคณะกรรมการ

ขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม สาขาของงานที่เข้าดังกล่าว จะต้องแจ้งที่มาและระบุว่าได้รับอนุญาตแล้ว พร้อมทั้งระบุวันที่มีคำสั่งอนุญาตให้ชัดด้วย

3) การอนุญาตเชิงบังคับในงานแพร่เสียงแพร่ภาพ (broadcasting of works) (มาตรา 68)

งานที่ถูกใช้แพร่เสียงแพร่ภาพโดยองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ภายใต้การอนุญาตเชิงบังคับที่ออกคำสั่งและกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิโดยคณะกรรมการขององค์กร เพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมนั้น จะต้องเป็นกรณีที่ต้องใช้สิทธิโดยองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพได้เคยร้องขอเพื่อทำการแพร่เสียงแพร่ภาพงานจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว แต่ไม่สามารถตกลงกันได้

4) การอนุญาตเชิงบังคับในการบันทึกเสียงลงบนวัสดุเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า ต้องเคยมีการบันทึกเสียงมาแล้วโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ และวางขายในญี่ปุ่นมาแล้วเป็นเวลา 3 ปี (recording on commercial phonograms) (มาตรา 69)

เมื่อวัสดุที่ทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ทางการค้า ได้มีการวางขายเป็นครั้งแรกในญี่ปุ่นและหลังจากนั้น 3 ปีนับจากวันวางขายครั้งแรก บุคคลซึ่งมีเจตนาจะทำการบันทึกเสียงงานดนตรีกรรมดังกล่าว สามารถทำการบันทึกเสียงซ้ำ ภายใต้อำนาจของการอนุญาตเชิงบังคับที่ออกคำสั่งและกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิโดยคณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม และบุคคลนั้นได้เคยร้องขออนุญาตทำการบันทึกเสียงดังกล่าวจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่ไม่สามารถตกลงกันได้

5) การใช้ครั้งหลังของวัสดุในงานของนักแสดงเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า (secondary use of commercial phonograms of performer) (มาตรา 95)

เมื่อองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ (broadcasting organization) และองค์กรกระจายเสียงและภาพ (wire diffusion organization) จะทำการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือกระจายเสียงและภาพในงานวัสดุเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าที่รวมการแสดง (performance) องค์กรเหล่านี้จะต้องจ่ายค่าใช้สิทธิสำหรับการใช้ครั้งหลัง (secondary use fees) ให้แก่นักแสดง (performer) ผู้ซึ่งงานแสดงของเขาได้ถูกแพร่เสียงแพร่ภาพหรือกระจายเสียงและภาพ จำนวนค่าใช้สิทธิจะกำหนดโดยมีข้อตกลงระหว่างสมาคมจัดเก็บค่าใช้สิทธิสำหรับนักแสดงกับองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพหรือองค์กรกระจายเสียงและภาพ หากไม่สามารถ

ตกลงกันได้ คู่กรณีที่เกี่ยวข้องอาจร้องขอให้คณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิดังกล่าว

6) การใช้ครั้งหลังของวัสดุในงานของผู้ผลิตเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า (secondary use of commercial phonograms of producer) (มาตรา 97)

เมื่อองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือองค์กรกระจายเสียงและภาพจะทำการแพร่เสียงและภาพ หรือกระจายเสียงและภาพในงานวัสดุเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า องค์กรเหล่านี้จะต้องจ่ายค่าใช้สิทธิสำหรับการใช้ครั้งหลัง (secondary use fees) แก่ผู้ผลิตงานวัสดุ (producer of phonogram) จำนวนค่าใช้สิทธิดังกล่าวอาจกำหนดโดยมีข้อตกลงระหว่างสมาคมจัดเก็บค่าใช้สิทธิสำหรับผู้ผลิตวัสดุกับองค์กรแพร่เสียงและภาพหรือองค์กรกระจายเสียงและภาพ หากไม่สามารถตกลงกันได้ คู่กรณีที่เกี่ยวข้องอาจร้องขอให้คณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิดังกล่าว

2. ออกคำสั่งในระเบียบปฏิบัติและกฎเกณฑ์ของการอนุญาตเชิงบังคับ
(มาตรา 70)

ในญี่ปุ่นมีการอนุญาตเชิงบังคับอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ การใช้งานที่ไม่ปรากฏชื่อของเจ้าของลิขสิทธิ์ตามมาตรา 67 งานแพร่เสียงแพร่ภาพตามมาตรา 68 และการบันทึกเสียงลงบนวัสดุเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า ซึ่งต้องเคยมีการบันทึกเสียงมาแล้วโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ และวางขายในญี่ปุ่นมาแล้วเป็นเวลา 3 ปี ตามมาตรา 69

ผู้ที่ประสงค์จะขออนุญาตใช้งานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับตามมาตรา 67, มาตรา 68 และมาตรา 69 ดังกล่าวข้างต้น จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในการร้องขอ (application fee) ตามจำนวนที่กำหนดโดยคำสั่งของรัฐมนตรี (Cabinet Order) โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่แท้จริง หลังจากที่คณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมได้รับคำร้องขอแล้ว คณะกรรมการฯ จะแจ้งเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อให้มีโรอากสแสดงความคิดเห็น (express his opinion) ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่คณะกรรมการฯ จะไม่สั่งอนุญาต หากปรากฏว่า

1) มีหลักฐานชัดเจนแจ้งว่าผู้สร้างสรรค์ (author) มีเจตนาไม่เผยแพร่หรือมิให้มีการใช้ประโยชน์จากงานของเขาตลอดไป (halt forever)

2) มีสถานการณ์บังคับเจ้าของลิขสิทธิ์ (copyright owner) ให้ต้องปฏิเสธการอนุญาตแก่องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ สำหรับการอนุญาตตามมาตรา 68

เมื่อคณะกรรมการจะปฏิเสธการอนุญาต คณะกรรมการจะแจ้งล่วงหน้าถึงเหตุผลของการปฏิเสธแก่ผู้ร้องขอและเปิดโอกาสให้ผู้ร้องขอแสดงฐานะและหลักฐาน (explain his position and furnishing evidence) เมื่อคณะกรรมการ มีคำสั่งปฏิเสธการอนุญาตแล้ว จะต้องแจ้งคำสั่งปฏิเสธพร้อมด้วยเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้ร้องขอ

เมื่อคณะกรรมการได้มีคำสั่งในเรื่องการอนุญาตตามมาตรา 67 คณะกรรมการจะต้องประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา (Official Gazette) และแจ้งให้ผู้ร้องขอทราบ และหากมีคำสั่งในเรื่องการอนุญาตตามมาตรา 68 หรือมาตรา 69 คณะกรรมการจะต้องแจ้งให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องทราบ

เมื่อคณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมจะกำหนดจำนวนค่าใช้สิทธิตามมาตรา 33 มาตรา 67 มาตรา 68 หรือมาตรา 69 คณะกรรมการฯ จะต้องปรึกษากับ Copyright Council หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่พอใจกับจำนวนค่าใช้สิทธิที่กำหนด คู่กรณีฝ่ายนั้นอาจจะนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาล (bring an action) เพื่อขอเพิ่มหรือลดจำนวนค่าใช้สิทธิภายในกำหนดเวลา 3 เดือนนับจากวันที่ทราบคำสั่งเรื่องการอนุญาต (มาตรา 71-72)

3. ออกคำสั่งในเรื่องการจดทะเบียนโดยใช้ชื่อจริงของผู้สร้างสรรค์
(registration of the true name) (มาตรา 78)

ในบางกรณี ผู้สร้างสรรค์อาจไม่แสดงชื่อหรือใช้นามแฝง (anonymous or pseudonymous work) แต่ในการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ ผู้สร้างสรรค์ต้องใช้ชื่อจริง ซึ่งคณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมจะออกคำสั่งในเรื่องนี้

4. จัดการกับข้อโต้แย้งโดยแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย (mediators for the settlement of disputes concerning copyright) (มาตรา 105-110)

ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ คู่กรณีที่เกี่ยวข้องอาจร้องขอให้คณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรมแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย (mediator) เพื่อจัดการกับข้อโต้แย้งนี้ คณะกรรมการฯ จะแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยไม่เกิน 3 คนจากบุคคลผู้มี

ความรู้และประสบการณ์ในด้านลิขสิทธิ์หรือสิทธิข้างเคียง หลังจากจัดการกับข้อโต้แย้งได้แล้ว ผู้
ใกล้เคียงจะต้องรายงานผลต่อคณะกรรมการขององค์กรฯ

5. ควบคุมการค้าเนื้องานขององค์กรบริหารจัดการเกี่ยวกับค่าลิขสิทธิ์ที่มี
ลักษณะ เป็นการดำเนินธุรกิจสื่อกลางด้านลิขสิทธิ์

ญี่ปุ่นมี "กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสื่อกลางด้านลิขสิทธิ์ ค.ศ.
1939" (Law on Intermediary Business Concerning Copyrights of 1939)
เป็นกฎหมายที่ควบคุมการค้าเนื้องานขององค์กรบริหารจัดการเกี่ยวกับค่าลิขสิทธิ์ที่มีลักษณะ เป็นการ
ดำเนินธุรกิจสื่อกลางด้านลิขสิทธิ์คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นสมาคมจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ (collec-
ting society) ในนามของเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยกำหนดลักษณะขององค์กรดังกล่าวว่า หมายถึง
องค์กรที่ดำเนินการเป็นตัวแทน หรือเป็นสื่อกลางการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้งานที่องค์กรได้รับโอน
สิทธิมาจากเจ้าของลิขสิทธิ์ กฎหมายกำหนดให้ผู้ประสงค์จะดำเนินธุรกิจดังกล่าว แจ้งขอบเขต
และวิธีการดำเนินงานเพื่อขออนุมัติจากคณะกรรมการขององค์กรเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม เมื่อ
ได้รับอนุมัติแล้ว จะต้องได้รับการรับรองอีกครั้งหนึ่งจากคณะกรรมการขององค์กรฯ ในเรื่องข้อ
กำหนดเงื่อนไข หรือระเบียบการค้าเนื้องาน การกำหนดอัตราค่าลิขสิทธิ์ การแก้ไขเปลี่ยนแปลง
ขอบเขตและวิธีการดำเนินงาน และหากคณะกรรมการขององค์กรฯ เห็นเป็นการจำเป็นอาจออก
คำสั่งให้ผู้ดำเนินธุรกิจนี้ ทายางานเกี่ยวกับธุรกิจ บัญชีการเงิน และเอกสารต่าง ๆ ได้

ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์

ก. ในระหว่างที่ผู้ใช้ใช้งานลิขสิทธิ์ หากมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เช่น ในเรื่องจำนวน
ค่าลิขสิทธิ์ที่ผู้ใช้จะต้องจ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ และคู่กรณีได้ร้องขอให้คณะกรรมการกำหนดค่า
สิทธิพิจารณาตัดสินจำนวนค่าลิขสิทธิ์ดังกล่าว มีปัญหาว่าระหว่างนี้ หากผู้ใช้อย่างคงใช้งานลิขสิทธิ์
ต่อไป ผู้ใช้ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ในอัตราเท่าใด

สำหรับปัญหานี้ กฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศบัญญัติว่า ในขณะที่แผนงาน
อนุญาตกำลังดำเนินการอยู่ มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นระหว่างผู้ดำเนินการตามแผนงานและบุคคลผู้ขอ
อนุญาตและมีการเสนอข้อโต้แย้งนี้ให้คณะกรรมการกำหนดค่าลิขสิทธิ์ตัดสิน แผนงานฯ จะยังคง
ดำเนินการต่อไป (remain in operation) จนกว่าคณะกรรมการฯ จะได้พิจารณาตัดสิน

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า เมื่อแผนงานอนุญาต "ยังคงดำเนินการต่อไป อัตราค่า
ลิขสิทธิ์จึงควรเป็นอัตราเดิม ในระหว่างรอคณะกรรมการฯ ทว่าการพิจารณาคัดสินข้อโต้แย้ง
ดังกล่าว เช่น กฎหมายลิขสิทธิ์ของอังกฤษ ค.ศ.1988 มาตรา 119 บัญญัติว่า

(1) if while a licensing scheme is in operation a dispute arises between the operator of the scheme and___

(a) a person claiming that he requires a licence in a case of a description to which the scheme applies, or

(b) an organisation claiming to be representative of such persons, that person or organisation may refer the scheme to the Copyright Tribunal in so far as it relates to cases of that description.

(2) A scheme which has been referred to the Tribunal under this section shall remain in operation until proceedings on the reference are concluded....

และกฎหมายลิขสิทธิ์ของออสเตรเลีย ค.ศ.1968 มาตรา 155 บัญญัติว่า

(1) Where, at any time while a licence scheme is in operation, a dispute arises with respect to the terms of the scheme between the licensor operating the scheme and:

(a) an organization claiming to be representative of persons requiring licences in cases included in a class of cases to which the scheme applies; or

(b) any person claiming that he requires a licence in a case included in a class of cases to which the scheme applies;

the licensor, organization or person concerned may refer the scheme to the Tribunal in so far as the scheme relates to cases included in that class... (8) Where a licence scheme has been referred to the Tribunal under this section, the scheme remains in

operation, notwithstanding anything contained in the scheme, until the Tribunal makes an order in pursuance of the reference....

ข. บัญญัติว่า หากผู้จ้างงานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับทันที โดยยังไม่จ่ายค่าลิขสิทธิ์ตามเงื่อนไขที่กำหนด การจ้างงานในช่วงที่ยังไม่จ่ายค่าลิขสิทธิ์นั้นจะถือเป็นการละเมิดหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจาก

ในเรื่องการอนุญาตเชิงบังคับ การที่กฎหมายอนุญาตให้จ้างงานลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยไม่ได้ถือเป็นการละเมิดก็ต่อเมื่อผู้จ้างปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วนตามที่กฎหมายให้สิทธิคือ จ่ายค่าลิขสิทธิ์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ หากผู้จ้างปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ย่อมไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่กฎหมายให้ไว้ และเมื่อผู้จ้างงานดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ จึงถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

นอกจากนี้ คำจำกัดความของ "การอนุญาตเชิงบังคับ" มีว่า "...compulsory licenses are subject to prior application for and formal grant of the license or at least to previous notification of the owner of the copyright...⁸²

ตัวอย่างของการที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการอนุญาตเชิงบังคับคือไม่จ่ายค่าสิทธิให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ย่อมถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น

1) ในอเมริกา ระบบเคเบิลถือว่าอยู่ในฐานะผู้จ้างงานลิขสิทธิ์ ซึ่งทำการถ่ายทอดเสียงหรือภาพทางวิทยุหรือโทรทัศน์จากการถ่ายทอดขั้นต้น (primary transmission) ไปสู่การถ่ายทอดครั้งต่อไป (secondary transmission) ระบบเคเบิลทุกระบบจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตเชิงบังคับ ดังนั้น เพื่อที่จะได้รับการอนุญาตเชิงบังคับ สิ่งแรกที่ระบบเคเบิลจะต้องทำคือ ยื่นคำร้องต่อ Copyright Office โดยระบุชื่อและลักษณะของการส่งสัญญาณ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใดๆ และทุกครึ่งปีจะต้องยื่นบัญชีการเงินอย่างละเอียดและจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตามจำนวน

⁸²World Intellectual Property Organization, WIPO Glossary of Terms of The Law of Copyright and Neighbouring Rights, (Geneva: WIPO Publication), 1980, p.50.

3) กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 ของออสเตรเลียเกี่ยวกับงานที่เป็น การอนุญาตเชิงบังคับคือ "การบันทึกเสียงงานดนตรีกรรม" (recording of musical work) หรือการทำซ้ำในอุปกรณ์เชิงกลโดยวิธีบันทึกเสียง (the mechanical reproduction by means of sound recording) ว่า การอนุญาตเชิงบังคับจะได้รับต่อเมื่อมีการปฏิบัติตาม เงื่อนไขตามที่กำหนดในมาตรา 55 แห่งกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ.1968 รวมทั้งต้องแจ้งแก่เจ้าของ ลิขสิทธิ์และจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตามกฎหมายตามจำนวนที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56(1)

มาตรา 55 ใ้บัญญัติเงื่อนไขซึ่งผู้ผลิต (manufacturer) การบันทึกเสียง งานดนตรีกรรมจะต้องกระทำตามอนุมาตรา (1) ว่า "Subject to this division, the copyright in a musical work is not infringed by a person (in this section referred to as "the manufacturer") who makes, in Australia, a record of the work if:

(a) a record of the work:

(i) has previously been made in, or imported into, Australia for the purpose of retail sale...

(b) before the making of the record, the prescribed notice of the intended making of the record was given to the owner of the copyright..."

นอกจากนี้ หากผู้ซื้อไม่มีเจตนาละเมิดแต่เริ่มแรก แต่ได้ทำการฝ่าฝืน เงื่อนไขของการอนุญาตเชิงบังคับ เช่น ใช้งานที่เป็นการอนุญาตเชิงบังคับ ก่อนที่จะจ่ายค่าลิขสิทธิ์ โดยไม่ได้ตั้งใจที่จะไม่จ่ายค่าลิขสิทธิ์ ผู้เขียนเห็นว่าย่อมถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่การละเมิดดังกล่าว อาจจะมีการเจรจาตกลงกับ เจ้าของลิขสิทธิ์ เช่น ผู้ซื้อยอมจ่ายค่าลิขสิทธิ์ย้อนหลัง ตามจำนวนที่พออาจแก่คู่กรณี เรื่องโต้แย้งนี้ ก็อาจจะจบลงได้ด้วยดี แต่หากตกลงกันไม่ได้ คู่กรณีจะต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการกำหนดค่า ลิขสิทธิ์ตัดสินชี้ขาดต่อไป ซึ่งหากคำชี้ขาดของคณะกรรมการฯ ยังไม่เป็นที่พออาจแก่คู่กรณีฝ่ายใด คู่กรณีฝ่ายนั้นสามารถนำคำตัดสินของคณะกรรมการฯ ให้ศาลตัดสินชี้ขาดได้